

Mehmet Fatih Baki

-ŕiirler-

Yayın Tarihi

1-9-2004

Acaiptir İnsanlar

Yaşamaktan çoğalan zevki tahayyül ederiz.
Ne kadar haz dolu anlar.

Ve hayât derdi olan zahma tahammül ederiz.
Ne acâiptir insanlar.

Zahma = zahmete, sıkıntıya

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//
Feilâtün feilâtün
..//..//

Adanalı Fadimem

Seni atamıyorum
Cana katamıyorum,
Hiç unutamıyorum.
Adanalı Fadimem.

Gözüme su doluyor
Acı kayıp oluyor
Gene beni buluyor.
Adanalı Fadimem.

Köz odu ile yanan
Öpücüğüne kanan.
Benim o adam, inan.
Adanalı Fadimem,

İkimize de, elim
İşe ara verelim
Gel. Uzaya gidelim
Adanalı Fadimem.

Fei fei feilün
...../

Adaşım Bardakçı'ya

Hemen İMDÂD'a cevap, zevk-i zarâfetle geldi
Kısa bir sözdü fakat harfleri âfâkı deldi.
Sanırım, ben gibi gurbetçiye gönderdiğin lafz,
Vecîz olmakla berâber dizelerden 'GÜZELDİ'

Feilâtün feilâtün feilâtün feülün
..//..//..//..//

Ahter Kızım

Yıllarca güzel resmine bakmakla yetindim
Irmaktan akan sel gibi coştum ve sevindim.

Lâkin seni şahsen görebilmek var emelde
Dürrât kadar ahterle buluşmak yaban elde.

Isrâra ne hâcet, kaderin yazdığı buysa
Zevkyâb oluruz gökteki mahtâb bizi duysa.

Ahter = yıldız
Dürrât = büyük inci taneleri
Zevkyâb = zevk alırsız

Mefûlû mefâilü mefâilü feûlün
//...//...//...//

Alıştık

Tadarak zevkini dünyâya alıştık.
Feleğin döndüğü girdâba alıştık.

Biz edepten ve hayâdan çok uzakta
Köşe çöplükteki nefhâya alıştık.

Unutup farkını mübahla harâmın
Dalarak bâdeye hamrâya alıştık.

Malı paylaşmada öz kardeşi âdû
Bilerek, boş yerre gavgâya alıştık.

Kara sevdalı gönüllerde yatan bir
Gül için, kalp acıtan hâra alıştık.

Bir alışkanlığa düştük köyümüzde
Törenin verdiği mu'tada alıştık.

Nefhâ = koku
Hamrâ = içki
Âdû = düşman
Hâr = dikrn
Mu'tâd = geleneğe

Feilâtün feilâtün feilâtün
..//...//...//

Amerikadan Hatıralar (1)

Ben ne bir kahramanım ne de bir kabadayı
Senelerce dolaştım Kuzey Amerikayı
Her gittiğim şehirde Türklerle karşılaştım

Birkaçıyla anlaştım, birkaçıyla dalaştım
Çoğu muhacir gelmiş Orta Anadoludan
Kimisi Kayseriden kimisi de Boludan
Bazısı doktor olmuş bazısı olmuş dişçi
Talebelerden başka ekserisi de işçi
Bir gün geldim Texas'a tanıştım Ahmet ile
İngilizcesi zayıf yabancıdır dile
Uzun uzun konuştuk sonra arkadaş olduk
Kalbini açtı bana sanki biz kardaş olduk
Saz çalar şarkı söyler bazan da şiir yazar
Yazdığı şiirlerden okudu azar azar
Dosyasını açınca ah çekti derin derin
Şöyle bir kit'a vardı sayfasında defterin

Hasretim köyüme geldim geleli
Doğum yerim benim Konya Ereğli
Bir güzel kız sevdim burya gelmeden
Adı Ayşe aslı da Darendeli.

Uzuncadır boyu incedir beli
Herkes onu sanır dünya güzeli
Nişanlanacaktık köyden çıkmadan
Adı Ayşe aslı da Darendeli.

Gözleri yaşarınca başka bir şey demedi
Bana öyle geldi ki okumak istemedi
Neden sonra doğruldu uzun oturduğundan
Ben de hafiften aldım konuştuk bundan şundan
Planında yok imiş Amerikaya gelmek
Ne Okyanosu aşmak ne kaderini çelmek
Şansı onu gezdirmiş tayfa iken vapurda
Dolaştırmış kendini Burma'da Singapur'da
Yük dolusu gemisi Miami'ye gelince
Vapurdan atlamayı düşünmüş ince ince
Bakmadan neticeye kara veya zarara
Neden sonra ulaşmış maceralı karara
Texas sahillerine gemisi yaklaştıkça
Yüreği yanıyormuş binalara baktıkça
Vapur demirleyince kendini suya atmış
Yüzüp sahile gelmiş gece kumlarla yatmış
Ertesi gün sabahtan Houston sokaklarında
Dolaşmış aç olarak havayla su var karında
Rastlamış istasyonda muhtaç ekmeğe aşı
Azıcık Türkçe bilen bir İran'lı dindaşa
Doyurmuş onu o gün yatırmış hanesinde
Ertesi gün bir Türkle tanışmış sayesinde
Orada benzin satan o Türk iş vermiş ona
Bir yatak odasına ve karın tokluğuna
Çalışmış onbeş saat etmeden hiç şikayet
Allaha şükür etmiş istememiş inayet
Beş ay önce burdaki fabrikada iş bulmuş
İngilizce öğrenip sefaletten kurtulmuş
Şimdi yeşil kart almak için uğraşıyormuş
Kendisinden beklenen limiti aşmış
Sigarasını yaktı nefes çekti bir iki
Yavaş sakın bir sesle çekinerek dedi ki
'Şimdi başım derttedir köydeki sevgiliyle
Cevap alamıyorum mektupla e-mail ile
Bundan bir müddet önce bir gün çoğaldı derdim

Çok sevdiğim Ayşeye şu kyt'ayı gönderdim

'Sevgili Ayşe, ben burda kalacam
Pek yakında sana para salacam
Hükümetten yeşil kartı alınca
Uçak ile seni burya alacam.'

İşte tam düne kadar karanlıklarda kaldım
Ne bir mektup ne haber nede e-mail aldım
Sabahleyin erkenden çvirdim telefonu
Birkaç saat içinde sık sık aradım onu
Her nedense Ayşecik telefona gelmedi
Onun küçük kardeşi de bir şey söylemedi
Nihayet bir arkadaş cevap verdi telime
İşte şu telgrafta yazmış birkaç kelime
Ahmet. İş işten geçti. Telaş etmen nafile
Ayşe evlendi. diyor köyün muhtarı ile.'
Sazını aldı Ahmet ve şunları söyledi
Kendi kendime ettim şimdi ben bittim dedi.

Kader şekerdi baldı
Beni gurbete saldı
Bu çekilmez gurbetin
Acısı bana kaldı.

Onu böyle söyleten içindeki mihnetti
Sazını bırakmadan şunu ilave etti.

Kalbimi Ayşe çaldı
Ayşemi muhtar aldı
Ayşe gelin olunca
Acısı bana kaldı.

Ahmedin defterine bir defa daha baktım
Kalbi kırık Ahmed'i kederiyle biraktım.

Amerikadan Hatıralar (2)

Amerikanın güzel yerlerinden biri de
Kentucky eyaleti, hiç te kalmaz geride

Torosları andırır suyuyla havasıyla
Menekşe dağlarıyla, yemyeşil ovasıyla

Öyle bir yerdedir ki eyaletler arası
Görülmeğe çok değer umumi manzarası

Ormanlar arasında bir yerde duruverdik
Bir mola vermek için kilimi yere serdik

Hem istirahat ettik hem etrafı dolaştık
Birkaç köprüden geçtik renkli tepeler aştık

Epey gezdikten sonra yürümekten yorulduk
Henüz güneş batmadan bir kafeterya bulduk

Yolüstü lokantaya kafeteriya derler
Bazan kahve içerler bazan da yemek yerler

Çok erken olduğundan kafeteriya boştu
Garson hizmet etmeğe masaya doğru koştu

Hizmet eden efendi sevinçten kekeledi
Güzel bir Türkçe ile 'Siz Türk müsünüz?' dedi

Biz de 'Evet' deyince hemen bana yaklaştı
Bir kardeş bulmuş gibi benimle kucaklaştı

Benim adım Hüseyin bana 'Hose' diyorlar
Aslımı Meksikalı İspanyol biliyorlar

Bu kara kaş kara göz onları aldatıyor
Bu da benim nefsim neş'e ve zevk katıyor

Yemek yedikten sonra kapatınca kepeni
Evine davet etti arkadaşımın beni

Koltuğuna oturup sodasına buz attı
Birkaç yudum içerek geçmişini anlattı.

'Turist olarak geldim maksadım okumaktı
İşim yolunda gitti Allah yüzüme baktı

Bir gün sabah erkenden oturuyordun parkta
Futbol oynuyorlardı işçiler ortalıkta

Top bana yaklaşınca kuvvetli bir şut attım
Alışkanlıkla topu uzaklara fırlattım

Ben de ister istemez onlarla oynuyordum
İstirahat anında şefle konuşuyordum

Hakem bir ara bana kim olduğumu sordu
Gel istersen beraber çalışalım diyordu

Çivi fabrikasında bana bir iş verdiler
Bundan böyle ismim de Hose olsun dediler

Futbol bildiğim için beni hemen kaptılar
Maaşımı arttırıp takıma şef yaptılar

Biz her gün fabrikada normal çalışıyorduk
Azından birkaç saat eksersiz yapıyorduk

İşte şimdi on aydır orda çalışıyorum
Akşam da lokantada garsonluk yapıyorum

İki yerde çalışıp topladım biraz para
Beni Allah Taala hiç düşürmedi dara.

Ben halimden memnundum yaptığım güzel işti
Ama ne yapalım ki şimdi işler değişti

Geçen gün müdür beni çağırdı odasına
Söylediği kafamda kopardı bir fırtına

Çalışmak için işçi vesikan yok diyordu
Muhacir ofisinden bir belge istiyordu

Muhaceret ofisi müsaade vermiyor
Sen turist vizesiyle çalışamazsın diyor

Vizemin bittiğini resmen bildiriyorlar
A.B.D.den çıkmazsan suç işlersin diyorlar

Bir kaç gündür şaşırıdım ne yapsam bilmiyorum
Bazı ihtimalleri defterden silmiyorum

Aceba avukat tutup bütün paramı versem
Vizemi uzattırıp bir vesika al dersem

Yoksa burda evlenip bir yeşil kart istesem
Böyle bir maceraya muhakkak yetmez kesem

Burda kaçak yaşamak aklımdan hiç geçmiyor
Kanunsuz iş yapmayı gönlüm dahi seçmiyor

Böyle tenakuz dolu yolda bana ne dersin
Benim gibi şaşkına ne tavsiye edersin'

Sana ne söyleyeyim elinden çıkmış kozlar
Kararı sen verirsin yere düşünce tozlar

Yabancı kimselere etmektense müdare
Türkiyeye dönmekten kalmadı başka çare.

Hüseyinle beraber yatsı namazı kıldık
Candan vedalaşarak bir hüznle ayrıldık.

Amerikadan Hatıralar 3

Gelin bugün New York'a hep beraber gidelim
Yabancılar gibi biz de ziyaret edelim

Büyük kentler içinde New York görmeğe değer
Genç ihtiyar yerlisi herkese 'Hoşgeldin' der

New York'a turist gelir dünyanın her ilinden
Bir kısmı York'ta kalır anlamadan dilinden

Kalanlar arasında her ırktan insan vardır
Yabancı uyruklular New York'lular kadardır

Manhattan adasında kurulmuştur bu şehir
Kayalıklı adayı sarmıştır iki nehir

Adanın uzunluğu on üç mil'den daha az
Genişliği de yalnız üç mil'i geçer biraz

Manhattan adasında yetmiş dil konuşulur
Yeni gelen göçmenler hemşerisini bulur

Varizona köprüsü hem uzundur hem ince
Altından vapur geçer bu limana gelince

Hürriyetin timsali Fransız armağanı
Liberty heykelidir süsleyen bu limanı

Manhattan'da yaşayan insanlar hızlı yürür
Hepsi koşarcasına yürür gibi görünür

Bu şehrin her tarafı kiliselerle dolu
Sanki burda gelişmiş dinlerin yetmiş kolu

Meşhur yerlerden biri Radio City Music Hall
Her türlü saz çalınır istediğinden de bol

Yerli yabancı turist herkesin geldiği yer
Bütün dünya gözünde meşhurdur Time Square

Bu meydanda buluşur bütün karalar aklar
Caddeleri yolları yüzbin hikaye saklar

Beşinci Avenude çok pahalı dükkanlar
Vitrinlere bakmakla çabuk geçer zamanlar

Rockefeller Pılaza kırk yıllarda açılmış
Şanı şöhreti hemen tüm dünyaya yayılmış

Bir milyon kişi her gün bu pılazadan geçer
Kimisi kiliseyi kimi tiyatro seçer

İrlanda Katedralı açıktır her turiste
İstersen ibadet et istersen görmek iste

Yahudi sinagogu iki bin kişi alır
Beşinci Avenue'de başı başına kalır

Her köşede bir otel, lokanta dolu her yer
Turistler bu yerlerde hem yatar hem yemek yer

Manhattanı dolduran büyük otelleridir
Fakirlerden ziyade zenginlerin yeridir

Metropolitan san'at merkezinde her türlü
Kültür sergisi vardır açık veya örtülü

Sergilerin yanında daim konser verilir
Tiyatronun iyisi çok defa gösterilir

Antika müzesiyle Dinosaur'un müzesi
Çocuklarla beraber cezbediyor herkesi

Kimine iyi gelir kimine daha beter

Hayal edilmese de yalnız düşünmek yeter

Binlerce kitap taşır New York kütüphanesi
Kasalarda saklanır kitabın ilk tanesi

Yabancı öğrenciler bazan burda buluşur
Birbiriyle hep kendi lisanını konuşur

Üniversite, meslek, ilk okul ve lisesi
Zengin fakir farketmez tatmin eder herkesi

New York'a her memleket öğrenciler gönderir
Kimine yol gösterir, kimine de burs verir

Talebe vizesiyle Türkiyeden gelen çok
İyi derecelerle okululu bitiren çok

Manhattan'ın içinde en fazla gezilen yer
Riverside Drive ile çok meşhur Hudson River

Gündüz çalışmak için herkes adayı seçer
Üç milyonluk York gündüz sekiz milyonu geçer

Normal giden insanlar başlarlar seğırtmeğe
Koşarlar bir an evvel evlerine gitmeğe

Yayalar durmaz koşar trafikse çok yavaş
Günde yirmi dört saat devam eder bu savaş

Otolarla insanlar yarışıyorlar dersin
Sen de çabuk yürürsen taksileri geçersin

Yabancıysan bu şehre zâhire aldanırsın
Gördüğün insanları birer şaşkın sanırsın.

Amerikadan Hatıralar 5

New York şehri uyumaz, her zaman hareket var
Yani başka deyimle 'Geç yatar, erken kalkar'

Daha akşam olmadan ortalıklar karışır
Tiren, taksi, otobüs birbiriyle yarışır

Küçük büyük binalar lambaları yakarlar
Yıldızlarla ışıklar birbirine bakarlar

New York her akşam giyer gece elbisesini
Sabaha dek duyarsın ışıkların sesini

Bambaşa bir alemdir Manhattan'ın gecesi
İşte burda çözülür feleğin bilmecesi

Dükkanlar kapanırken hemen açılır barlar
Altın, elmas, mücevher gibi binalar parlar

Yanıp sönen ışıklar kamaştırır gözleri

İlk defa görenlere unutturur sözleri

Gök yüzünden Galexi düşmüştür Manhattana
Zannedersin böyle bir manzara verir sana

Nurlu ışıklar yüksek binalardan geliyor
Bayram kandili gibi göklere yükseliyor

Günün başlangıcında gecenin ortasında
Sevgililer buluşur Empire binasında

Hiç te yalnız değilsin günün her saatinde
Her zaman turist vardır yüz üçüncü katında

En üstünden görünür her tarafı adanın
Tad damağında kalır böyle zevki tadanın

Avrupada Asyada büyük şehirler çoktur
Ama o şehirlerde bu kadat ışık yoktur

Işıkların altında başka bir heyecan var
Kızlar gece canlanır dans eder fecre kadar

New York başka bir âlem Christmas'la Yılbaşı
Pırlanta veya elmas benzeri cevher taşı

Yılbaşında her taraf ay-yıldız gibi parlar
Meydanlarla caddeler gece gündüz parıldar

Yılbaşı gecesinde herkes saata bakar
On ikiye gelince haykırır, nağra atar

Bir kısmı şarkı söyler, gülüşür bazıları
Birçoğu kucaklaşır, öpüşür bazıları

York'u ziyaret etmek verir başka heyecan
Heyecanla beraber vücuda kan katar can

Columbus Circle'inden yollar gider her yöne
Arabalar, taksiler dolaşır döne döne

Birleşmiş milletlerin elçilerinin yeri
Nehrin bir kenarında adanın serin yeri

Greenwich Village yolu san'atkarlar yoludur
Şair, yazar, ve artist ressamlarla doludur

Yeni gelen sanatçılar bir otelde yatarlar
Yapılan resimleri sokaklarda satarlar

Bazan güzel resimler çok ucuza satılır
Bazıları da küçük sergilere katılır

Park Avenue yolunda hep zenginler oturur
Kuzey Doğu kısmında yüksek binalar durur

Kuzey Batı kısmıdır okumuşların yeri
Burda yaşar adanın ileri gelenleri

Duch askeri doldurmuş güney kanalı, nehri
Düşman İngilizlerden korumak için şehri

Kanalın kuzeyine Küçük İtalya denir
İşte her gün burada etli makarna yenir

Melberry caddesini Napolide sanırsın
Hayallenip uyursan Romada uyanırsın

Çinlilerin merkezi güneyde Mott yoludur
Bu mıntıka tamamen Çinlilerle doludur

Güney Doğu kısmıdır yahudilerin yeri
İlk gelenler burada yaşar yıllardan beri

Kapalı sıpor yeri Madison Square Garden
Girince de hiç çıkmak istemezsin bu yerden

Dünyada Amerika muhaceret diyârı
Avrupada Asyada yoktur onun ayarı

Arap, Japon, İngiliz, Çinli ziyaret eder
Birçokları kıskanır bir kısmı hayret eder.

İkiz binalar denen dünyanın iş merkezi
Yeri bomboş duruyor kalmamış hiç bir izi

Fakat daha güzel bir Center yapacaklarmış
Bu merkez de dünyada çok meşhur olacakmış

Bu ikiz binaların yerini bir şey tutmaz
On bir Eylül gününü York'lu asla unutmaz

World Ticaret Merkezi hürriyet semboluydu
Eşitliğe dayanan ölmez ümit yoluydu

New York'a aşık olmak zor bir şey değil amma
Şartlarına uyarak yaşamak bir muamma

New York uzakta değil ister isen gelirsin
Arzda duracak yerde semâya yükselirsin.

Amerikadan Hatıralar 4

Manhattanı karaya on dokuz köprü bağlar
Köprülerle dört tünel geliş gidişi sağlar

Queens, Bronx, Staten, Brooklyn ayarında
Büyük kentler gelişmiş Manhattan civarında

Trafiği yaptıran Subway tiren ağı var
Bütün mahallelerin Manhattan'la bağı var

Çok uzaktan görünür adanın güzel süsü
Yüzelli yıldan eski Brooklyn'in köprüsü

Bin sekiz yüz seksen üç senesinden bu yana
Hizmetinin yanında gurur verir insana

Bir kez geçen köprüden yürüyerek yaz günü
Uzun müddet unutmaz oradan gördüğünü

Brooklyn mahallinde Coney Island sahili
İstanbulu andırır Florya mukabili

Abesiniya denen bir Habeş kilisesi
Korolarla duyurur âleme dinî sesi

Bronx mahallesinde her türlü insan yaşar
Gelen muhacirlerle dolar, boşalır, taşar

Wall Street'te olur stok alış verişi
Gece gündüz yapılır dünyanın mâlî işi

Burada güneş batmaz binalarda ışık var
İş birliği yaparlar tahvile oynayanlar

Para pul işlerinde dünyanın can evidir
Günde yirmi dört saat muhabarat yeridir

Tokyo, Melburn, Singapur stokları burdadır
Bazısı altın gibi bazısı da hurdadır

Paristen stok alan Wall Street'te satar
Kimisi zengin olur kimisi toptan batar

Yankee Stadiom'unda oynar dünya serisi
Football, baseball yanında cimnastik gösterisi

Üç hava alanından Kennedy'nin pistleri
Dünyanın her yerinden getirir turistleri

Durmada iner kalkar uçaklar her dakika
Bu duruma çok kimse inanmaz fil-hakika

Staten adasına her saatte vapur var
Yanaşıırken bir gemi diğeri hemen kalkar

Her an bir gösteri var Washington denen parkta
Son gelen seyirciler otururlar toprakta

Kuzey ile güneyi ayıran büyük Arch'tır
Hippilerle yippiyi birleştiren bu parktır

On iki mil'den fazla Broadway en uzun yol
Ne ararsan bulunur dükkanlarda her şey bol

Union meydanıdır siyasi nutuk yeri
Toplanır partilerin ileri gelenleri

Bu alanda kurulur günlük sebze pazarı
Gece vakti toplanır şiir, roman yazarı

Cental Park'ında her gün koşanları görürsün
Sen de ister istemez onlar gibi yürürsün

Dört bin dönümlük park ağaçlarla doludur
Çok enterasan olan dolambaçlı yoludur

Paytonlara binince başka bir his sezersin
Yavaş yavaş etrafı seyrederek gezersin

Bir tarafta uçurtma uçuranlar da vardır
Oturanlar adedi oynayanlardan azdır

Atla parkı gezdikten sonra attan inersin
Hiç vakit kaybetmeden bisiklete binersin

Bu şehirde görünür tenaküzlerin yeri
Adanın kuzeyinde Harlem mahalleleri

Yüz yirminci sokakta Apollo tiyatrosu
Yanında yerleşmiştir hoş sanatlar bürosu

Negrolar çok çalışır gündüz akşama kadar
Fakat gece olunca salonlarda jaz çalar

Harlem'de yaşayanın başka bir yanı vardır
Eğlenecek gülecek çokça zamanı vardır

Bu gün bile Harlem'de yaşayanlar çok fakir
Binalar yıkık dökür her taraf pislikle kir

Hırsızlık var, cürüm var eksik değil cinayet
Fakat bunlar yanında başta gelir emniyet

New Yor öyle bir yer ki kimine yatakhane
Olurken bir taraftan kimine batakhane.

Anneme Borcum

Annem benim akşamları neş'yle gülerdi
Hak vermek için ince dokurken sık elerdi
Din, terbiye, hürmet gibi irfân konusunda
Annem bize sarsılmaz ilim saygısı verdi

Haylaz sekiz oğlan büyüterken çile çekti
Kur'ân okuyup tesbih ile besmele çekti
Ölmek, vatan uğrunda kurbân, konusunda
Annem bize sonsuzca vatan sevgisi verdi

Kem komşuların gönlüne insanlık ekerken
Mekteplere biz gitmeden evvel, sabah erken
Ahlâk, eğitim, terbiye, iymân konusunda
Annem bize şefkat ve onur duygusu verdi

Bildiklerimin küllünü dershâneye serdim
Aldıklarımın hepsini öğrenciye verdim.
Mahşer günü ahretteki mizân konusunda
Sen hakkını ettin mi helâl? İşte bu derdim.

Küllünü = bütününü
Mizân = terazi

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feûlün

//...//...//...//

Ara

Gamı sor kendine, esbâbını sen serde ara.
Gama derman veren edviyyeyi kişverde ara.

Senin öz bilgin için taşrada bir yerde değil
En eşit kıymeti haznendeki cevherde ara.

Kılavuzsuz seferin yardımı aysız gecede
Sana yol gösterecek kandili ahterde ara.

Kitabın saydığı suçlar yalın insanda değil
Verilen rüşvetin esbâbını serverde ara.

Sana ihsân edilen benliği buldunsa eğer
Sahiden bilmediğin nefsini makberde ara.

Esbâbını = sebeplerini
Ser = baş, kafa
Edviyye = ilaçlar
Kişver = memleket, ülke
Taşra = dışarda, uzakta
Seferin = yolculuğun
Ahter = yıldız
Server = başkan, reis
Sahiden = gerçekten
Makber = mezar

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
...//...//...//...//

Aradım

Dolaşıp yurttan uzak taşrada bir kâr aradım.
Bana münkâd kalacak zenne hükümdâr aradım.
Yok imiş böyle kazanç, böyle nisâ, böyle diyâr
Koşarak yurda dönüp karyede bir yâr aradım.

Nice köşklerde kasırlarda misâfir yaşadım.
Çoğu günler kötü evlerde de tâhir yaşadım.
Kararan her gece bir hânede yatmak yerine,
Koşarak yurda dönüp karyede bir dâr aradım.

Taşrada = başka memleketlerde
Kâr = iş, güç, kazanç
Münkâd = bağlı, mut'i
Zenne = kadın

Nisâ = kadın
Karye = köy, kasaba
Tâhir = temiz
Dâr = ev

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Aruzda Âhenk

Kâinattan feyz alan her şeyde vardır bir nizâm
Ger nizâm eksikse aslen derc olur birden kiyâm.

Nazmda aruz bir vezindir, farzolan sırf anane
Çok denenmiş bir makamdır mûsikîden farkı ne.

Veznden âri dengesiz mebnî binâ var değil
Ölçüsüz âhenği yok hissi kelâm âsar değil.

Bir şiirden nağne gelmiş şarkıda âhenk gibi
Bir makâmdan bir makâma fâilâtün denk gibi.

Her beyitten ses gelirken hoşlanır dört zâviye
Muttarid ritmler saçar her kıt'ada tüm kâfiye.

Özlü sözlerden yapılmış her veciz mısra' yaşar
Vezni âruz, nağme mevcut şi're tüm dünyâ şaşar.

Böyle bir vezni kullanılmış altıyüz yıl muttasıl
Böyle makbul vezni şâir kullanır binlerce yıl.

Derc = birikir, yayılır Kiyâm = isyan, kaos
Sıdk = doğru, gerçek Mebni = inşa edilmiş
Muttasıl = devamlı
Muttarid = düzgün, bir seviye

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
./././././././././

Arzum

Hecenin veznine çoktan yetiştim
Aruzun zevkini seçmektir arzum.
Edebî bilgime yoktan yetiştim
Bu sefer kendmi geçmektir arzum.

Feilâtün feilâtün feülün
..//..//..//

Aşk

Berrak denizin dalgası sık sık soluyorsa
Asude bahar mevsiminin şuh sesidir. Aşk
Bağlarda Mayıs akşamı renk renk oluyorsa
Asude bahar mevsiminin şuh sesidir. Aşk

Dilberleri cennetteki yıldız gibi parlak
Göklerde yüzen bir meleğin cilvesidir. Aşk
Kızlar görünen canlı bulutlar kadar oynak
Göklerde yüzen bir meleğin cilvesidir. Aşk

Şen türkülerin verdiği zevk izleri mutlak
Köy şairinin duyduğu saz nağmesidir. Aşk
Oğlak güden özgür çoban özler yeşil otlak
Köy şairinin duyduğu saz nağmesidir. Aşk

Erken gelin olmuşsa utangaç küçücük kız
Bir sevgilinin verdiği ilk busesidir. Aşk
Geç kalmış öpüşten kimi yanlış kimi haksız
Bir sevgilinin verdiği ilk busesidir. Aşk

Aslen ana bağrında vatan sevgisi varken
Rağbette olan sevgilerin meyvesidir. Aşk
Kardeş, baba, hep aile kan sevgisi varken
Rağbette olan sevgilerin meyvesidir. Aşk

Mehmet Baki aşktan yerinen kimseye söyle
Sonsuz feleğin eğreti bir neş'esidir. Aşk
Aşk, sevgi, gönül, kalp denilen şey nedir öyle?
Sonsuz feleğin eğreti bir neş'esidir. Aşk

Asude = rahat ve sakin Şuh = neş'eli ve oynak
Eğreti = muvakkat

Mefulu Mefailu Mefailu Faulun
// . . // . . // . . //

Aynalar

Bana kalmıştı mirastan kocaman dört meraya
Ele aldım birini veche nazarçin bir ara

Hemen ilk aynaya bir şevk ile baktım gülerek
Görünen vechimi gençlikte bıraktım gülerek

Seneler sonrası mir'at beni celbetti yine
Bu defâ yaklaşıyor bendeki yaş kırk beşine

Kulağım sem'ini, hem şeklini gayreylememiş
Ama gözler bana bir kez bile hayreylememiş

O yüzüm hep kırışiklarla boğulmuş sayılır
Sene altmış, saçım akpak beyaz olmuş sayılır

Yine on beş sene geçmiş yüze baksam mı dedim
Kararım belli değil, yoksa bıraksam mı dedim

Kırışık vechimi son aynada nâ-rü'yet için
Bütün aynaları kırdım yarî hürriyet için

Ne yazık beklediğim çıkmadı, ammâ ve lakin
Yüzü yüz parçaya döndürdü bu öfkemdeki kin.

Meraya = aynalar Vech = yüz, çehre
Nazar = bakmak Mir'at = ayna
Sem' = işitme, dinleme Nâ-rü'yet = görmemek
Gayreylemedi = değıştirmedî

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Ayrıalım Güzelim

Seni severim derdin
Gönlümü yere serdin
Hiç acımadan beni
Gurbet ele gönderdin.

Evvela, bir ay dedin
Sonrası kolay dedin
Haftaları günleri,
Birer birer say dedin.

Bir çok memleket gezdim
Her yerde seni sezdim
Sensiz geçen günlerde
Bütün dünyadan bezdim.

Geçen gün düştüm dara
Düşündüm kara kara
Dönersem beni kabul
Edermisin bir ara.

Ekmek yer, su taşırız
Ücretle sırt kaşırız
Şükredip sabre delim
Elbette anlaşırız.

Güzel bir ev düzelim
Aşk içinde yüzelim
Buna da yok diyorsan
Ayrıalım güzelim.

Heve: 7

Azline Değsin

Hayât-ı mahsusenin şevki hür bir insana zâhir
Yeter ki kendi yönünden, efendisin ya da beysin.
Zamânın en yüce devletlerinde öyle güzel bir

Makâm-ı me'muriyet yok ki, nasbı azline değsin..

Şevk = keyif, neş'e
Zâhir = açık, belli
Makâm = mevki
Nasb = me'murluğa tayin
Azl = işten çıkarılma

Bahar

Bu bahar mevsimi gülzâr yine şenlikle yaşar
Eserek bahçede rüzgâr yine şenlikle yaşar

Sabah erken bile bülbüller öter, güller açar
Çimen üstündeki ezhâr yine şenlikle yaşar

Gece âlemleri hem neş'elidir, hem de kibar
Kamerin verdiği nevvâr yine şenlikle yaşar

Yeni bir dostla berâber yalnız kaldığı gün
Mehi vech sevgili dildâr yine şenlikle yaşar

Kelebeklerle dolan bahçede beklenmedik an
Yanağından öpülen yâr yine şenlikle yaşar

Baharın lutfuna hürmet, Fatin eğlenmeğe bak
Özenip yazdığın eş'âr yine şenlikle yaşar.

Gülzâr = gül bahçesi
Ezhâr = çiçekler
Nevvâr = nur
Mehi vech = ay yüzlü
Dildâr = sengili
Eş'âr = şiirler

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Bakı'ye Nazire

Ey sevgilim, lütfeyleyip âgûşuna aldın beni
Yalnız küçük bir bûseyle sevdâlara saldın beni

Bir uhrevî derde düşen şâirlere dostum diyen
Âşıkâ derman vermeyen hülyâlara saldın beni

Köyden uzak illerde ben, bir tek suçum sevmek iken
Husûmetin bilmem neden dünyâlara saldın beni

Dağ deldirip Ferhat gibi, yol kaybeden Mecnun gibi
İklimlerin en çirkini sahrâlara saldın beni

Söz verdiğin vuslat için yüzlerce kez ettin yemin
'Yarın dedin birgün dedin ferdâlara saldın beni' (1)

Gurbettede Mehmet Fatin göz yaşlarıyla hasretin
Doldurduğu, en çok derin deryâlara saldın beni

(1) Baki'nin gazelinden

Âgûş = kucak

Uhrevî = öbür dünya ile ilgili

Husûmet = karşıtlık, düşmanlık

Ferdâ = gelecek zaman

Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

// .// .// .// .// .// .//

Gazel

Hattım hîsabın bil dedin gavgalara saldın beni
Zülfüm hayalin kıl dedin sevdalara saldın beni

Geh ebr veş giryan edip geh bâd veş püyân edip
Mecnun-ı sergerdan edip sahralara saldın beni

Vaslım dilersin çün dedin lûtf edeyin olsun dedin
Yârin dedin birgün dedin ferdâlara saldın beni

Yusuf gibi izzette sen Yakub veş mihnette ben
Dil sakın-î beytül hâzen tenhalara saldın beni

Bakî sıfat verdin elem ettin gözüm yaşını yem
Kıldın gârik-î bahr-î gâm deryalara saldın beni

Bâki'dir Gönül (Nazire)

Zulme kâdir düşmanından aşkı vâkîdir gönül
Eylemek yok derdin izhâr. Sırrı hâkîdir gönül.

Nem birikmiş gözlerinden damlayan yaş gösterir
Her zaman gam yüklü bir gurbette âkîdir gönül

Hem sevenden hem güzelden duyduğum hasret dolu
Yıl geçer, bir gün gelir, yârdan da şâkîdir gönül.

Mâha benzer vechinin her günde bir kez geldiği
Meclisin koynunda yatmış nazlı sâkîdir gönül.

Bâkî der ki, durmadan kalbim yanarken kor gibi,
'Ben ölürsem âlemî ma'nâda bâkîdir gönül.' (1)

(1) Nef'î nin gazelinden

izhâr = gösterme, meydana çıkarma

Vâkî = koruyan Hâkî = saklayan

Âkî = isyan eden Şâkî = şikayetçi

Vech = yüz Sâkî = mey sunan

Âlem-i mâ'nâda = rüya aleminde Bâkî = kalan

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/. ///. ///. ///. /

Nef'i nin Gazeli

Hem kadeh hem bâde hem bir şûh sâkîdir gönül.
Ehl-i aşkın hâsılı sahip-mezâkîdir gönül.

Bir nefes dîdâr için bin cân fedâ etsem n'ola
Nice demlerdir esir-i iştîyâkîdir gönül.

Dildedir mihrin ko hâk olsun yolunda cân u ten
Ben ölürsem âlem-i ma'nâda bâkîdir gönül.

Zerredir ammâ ki tâb-ı afitâb-ı aşk ile
Rûzigârın şemse-i tâk u revâkîdir gönül.

Etse Nef'i n'ola ger gönlüyle dâ'im bezm-i hâs
Hem kadeh hem bâde hem bir şûh sâkîdir gönül.

Nef'i (1635)

Bariş Yap

Çok varsa gücün âlemi bir karmakarış yap
Gâyen ödül almaksa rakiplerle yarış yap
Sarhoş dolu meyhanede zevk almak için sen
Nefsinle boğuşsan bile komşunla barış yap.

Mefulu Mefailu Mefailu Feilun
//.. //.. //.. //

Başka Cihana

Adem-i akl ile çıplak gelinen köhne cihanda
Edemezsek demi tağyir, göçeriz başka mekana.
Ne kadar çok yaşasak sevdiğimiz fantazi handa
Ecelin geldiği günler gideriz başka cihana.

Kaderin verdiği günden daha çok ayş ötesinde
Yaşamak yok gibidir koskoca dehrin kafesinde
Yarı menhûs kafesin zulmünü sevmek neresinde,
Ecelin geldiği günler gideriz başka cihana.

Adem-i akl = akılsız

Uryân = çıplak
Dem = zaman
Tağyir = değiştirmek
Ayş = yaşama
Derhr = dünya
Menhûs = uğursuz

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilâtûn
..//..//..//..//

Bayram Tebriği

Kıymetli kızım, gökteki yıldızla eşitsin,
Dün yaptığın iyilikleri dünyâ da işitsin.
Ahlâkça güzel, kalpte de oldukça güzelsin
Allah seni Bayramda meleklerle eş etsin.

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün
//..//..//..//

Bekle Dediler

Yıldızlara sordum sevgilimi ben buradan
Ay yüzlü güzel “Şimdi gelir, bekle” dediler
Günler gibi, aylar, seneler geçti aradan
Ay yüzlü güzel “Şimdi gelir, bekle” dediler

Ferhat gibi dağı delmek yok ki hevesimde
Mecnundaki titrek o seda yok ki sesimde
Duydum, yine dydum son ümit son nefesimde
Ay yüzlü güzel “Şimdi gelir, bekle “ dediler

Mefaki kırk-yedi yıl önce köyünden göçtü
Şehrini terketti diyar-ı gurbeti seçti
Kamerru kızı bulmak için fezayı geçti
Ay yüzlü güzel “Şimdi gelir, bekle.” dediler

Kamerru = ay yüzlü

Bekledim

Mihribandan bir kadeh nûş isteyip hep bekledim,
Gençliğimden bende kalmuş derde, bin derd ekledim
Yirmiden çok nâme yazdım, bir kızıl verd ekledim.
Kûy-i yârdan bir güzel söz, bir de mektup bekledim.

Ağlamaktan, sızlamaktan duygular gelmez dile
Yazdığım, gönderdiğim sert serzenişler nâfile.
Vuslatımçin diz çöküp bir secdeye gelsem bile.

Kûy-i yâdan bir güzel söz, bir de mektup bekledim.

Nûş = içki

Nâme = mektup

Verd = gül

Kûy-i yârdan = sevgilinin köyü

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

/ . / / / . / / / . / / / . /

Beklemedesin

Gurbet elde dolaşmış yetmişlik bir dedesin
Köyünden uzak kalan garip hasret-zedesin

Gönül dostu olmayan yabancı bir alemde
Arkadaş yok, kardeş yok malı mülkü ne(e) desin

Hürmet gördün pirlerden, hizmet ettin ednâya
Köle misin? Bey misin? Bilemedim sen nesin

Gezdin, gördün, okudun âlim olduğun sandın
Hayat-memat ilminde hâlâ Elif-be desin

Mefaki der, Ey nefsim "Ne yaptın? Ne eyledin? "
Ecdadının gittiği yolda beklemedesin

Ben Neyim

Kimbilir ben nerdeyim, yâhut kimim yâ ben neyim
Asgar imkân belli bir leyl üflenilmiş benneyim.
Dal değil, yaprak değil, yaş bir kütük kalmış gibi
Girdiğim külhanda seksen yıl yanan bir nesneyim.

Asgar imkân = küçük bir ihtimalle

Leyl = gece

Benne = güzel koku

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

/ . / / / . / / / . / / / . /

Ben Bana (Nazire)

Ey güzel şehvetli kız, bir kerrecik gül sen bana
Bil ki sen, senden gelen bir tek gülüş gülşen bana

Çektiğim gurbet yeter, sensiz geçen günler fena

Gördüğüm kâşâneler gurbette bir medfen bana

Ben seninçin yazdığım bir çok güzel manzûmeyi
Kendi nefsim hem bozar hem yazdırır cebren bana

Can muvakkat bir konuktur, ten benim mülküm değil,
“Çıksa can, hâk olsa ten, ne can gerek ne ten bana”(1)

Gam yemem, kalbim kırılmaz füc’eten göçsem bile
Zira son yıllarda sonsuz sevgi sundun sen bana

Ehl-i dil bahsinde artık dinle Baki kalbini
‘Gençlik elden çıktı çoktan’ söylemiştim ben bana

(1) Fuzûlinin gazelinden

Gülşen = gül bahçesi

Medfen= mezar

Füc’eten = ansızın

Ehl-i dil = gönül dostları, aşıklar

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

./ ./ ./ ./ ./ ./ ./

-

GAZEL

Dostum âlem seninçün ger olur düşmen bana
Gam değil zirâ yetersin dost ancak sen bana

Aşka saldım ben beni pend almayıp bir dosttan
Hiç düşmen eylemez anı kim ettim ben bana

Can ü ten oldukça benden derd ü gam eksik değil
Çıksa can hâk olsa ten ne can gerek ne ten bana

Gamze tiğın çektı ol mah olma gâfil ey gönül
Kim mukarrerdir bu gün ölmek sana şıven bana

Ey Fuzûli çıksa can çıkmam tarik-i aşktan
Reh-güzer-i ehl-i aşk üzre kılın medfen bana

Fuzûli (1556)

Bende

Anadadan doğma bebekler gibi ben de
Ararım kabre kadar kendimi bende

Ne zaman benlik için şeytana uysam
Yapıyor benciliğim hep beni bende.

Ömürüm bitse dahî köhne bedende

Yine nefis eyleyecek bendeni bende.

Yalnız küflü kemik kalsa kefende
Bu kemik sağlayacak nâşımı bende

Arasam hür köşe ben kendi içimde
Beni nefsim yapacak kendine bende.

Kabr = mezar
Ben de = ben dahi
Bende = özümde, içimde
Bende = köle

Feilâtün feilâtün feilâtün

..//..//..//

Bende Ne Kaldı

Sana şefkat verecek bende ne kaldı.
O kızıl saçlı güzel zende ne kaldı.

Aradan fazlaca kırk beş sene geçti
Güzelim hâtıradan sende ne kaldı.

Ötüşen kuşları küs, bülbülü sessiz,
Gülü solgun, kuru gülşende ne kaldı.

Geçen aylar sonu kış geldiği günler
Yarı cennet gibi bahçende ne kaldı.

Güzel uğruna bir âşık gibi gönlün
Çöle düştükte doğal fennde ne kaldı.

Çocuğun herbiri bir başka diyarda
Ana gitmiş, baba yok, dende ne kaldı.

Özü bağrında yatan rûh da cıkınca
Fatin'in mülkü olan tende ne kaldı.

Zen = kadın
Fenn = akıl, bilgi, ilim
Den = in, mağara, ev

Feilâtün feilâtün feilâtün

..//..//..//

Bercesteler

Ağyara çuvaldız sokacaksan, daha evvel
Kendin dene bir kez, kanatır iğne batınca

Fa' lun fe ilâ tun fe i lâ tun fe i la tun

// . // . // . // . //

*****

Bundan yana insanlığa kıymet veriyorsan
Öksüz ve yetimlerle de paylaş ne yiyorsan

Mef u lu me fâ i lu me fâ i lu fe u lun

// . // . // . // . //

*****

Bazı düşman bazı şeytan seni etmiş perişan
Sonu gelmez kibirindir sana güçlük çıkarın

Fe i la tun fe i la tun fe i la tun fe i lun

. // . // . // . // . //

*****

İdâma makkum olmadan ölüm dahi güzel gelir,

Me fa i lun me fa i lun me fa i lun me fa i lun

. // . // . // . // . //

*****

Vezi-âruzla şiir yazması derdim zor olay
Dediler cevheri yerden çıkarım çok mu kolay

Fe i lâ tun fe i lâ tun fe i lâ tun fe i lun

/ . // . // . // . // . //

*****

Bu gün ölsem bu benim mâzimin en son günüdür
Ya yaşarsam bu gün istikbâlimin, ilk dünüdür

Fe i la tun fe i la tun fe i la tun fe i lun

. // . // . // . // . //

*****

Bir esb sanacaksın ne vakit nefsimi görsen
Hem tekme atar hem de sanır kendini tevsen

Esb = asil at

Tevsen = azgın, huysuz at

Mef u lu me fâ i lu me fâ i lu fe i lun

// . // . // . // . //

*****

Bercesteler 4

Sahte bir şeyler yaparken doğru söz gelmez dile
Doğruluk mârân dahî bir kez girerken menzile.

Mârân = yılanlar

Menzil = ev, konak yeri

*****

Olsaydı eğer topluluğun verdiği ahkâm,
Sâdece ma'kûl.
Yapmazdı hatâ, meclis-i millet denen avâm,
Böylece mebzûl.

Ahkâm = hükümler Ma'kûl = akıllıca
Avâm = halk Mebzûl = çok, bol
*****

Bir çift dudağın tâkati pek çok mu sanırsın
Öptükçe sıcak lebleri, bir yevm usanırsın.

Leb = dudak Yevm = gün
*****

Bir tek kadeh içkiyle döner bilgili başlar
Serbâz meyi içtikçe de küfretmeğe başlar.

Serbâz = yiğit
*****

Ma'sum yalanın te'siri hiç yok mu sanırlar
Artıkça dürûğ sözleri her zikr utanırlar.
Dürûğ = yalan Zikr = anma, hatırlama
*****

Kelb-i vefâkâr da müfid bir köpek amma
Etmesin Allâh bizi pest itlere mühtaç.

Kelb-i vefâkâr = sadık köpek
Müfid = faydalı, yararlı
Pest = aşağı, alçak
*****

Onlar ki yalın servet için tırmanarak dağlar aşarlar
Doğdukları gündənberi tenhâdaki yoklukta yaşarlar.

Tenhâ = ıssız, boşluk
*****

Müfidse eğer kelb ile it nef'i demektir
Tâhir ve temiz sâdık it'in hepsi köpektir.

Müfid = faydalı Kelb = köpek
Nef'i = faydalı Tâhir = temiz
*****

Fayda vermez çok direnmek sâbir ol sen, gam yeme
Kimse dünyâ hanesinden sağ ve salim çıkmadı.
*****

Bercesteler 3

Fatin'in şarkıları beste değerli
Bazı mırâ'ları berceste değerli.
*****

Kederin söyleme hiç, dostları gam-yâb edersin
Ama, yekten kamu düşmanları kam-yâb edersin.
Gam-yâb = mahzun, acıyan
Kam-yâb = mesrur, mutlu
*****

Mahşerde çıkıp kimleri mes'ul tutarız biz
Dünyâda bizim yaptığımız kirli çamurdan.
*****

Şartları hak gösteren, kem sözün varsa bile
Düşmana çok sövme kim, gün gelir dostun olur.
*****

Bir defa rüşvet alanın, çarpıcıdan farkı nedir?
Nân'ı fakirden çalanın, ismine sârik mi denir?
*****

Uçsada toz göklere dek, avdet eder toprağa.
*****

Çekicinin kıymeti artmaz kızarak dövsede zerrin
Değer altın'da kalır. Dengeli kıymet var içinde.
*****

Kara toprak bile bilmez, ölümün verdiği vehm'i
Kazılan kabre inen sandığın uzlet var içinde.
*****

Fayda vermez çok direnmek sâbir ol sen, gam yeme
Kimse dünyâ hanesinden sağ ve sâlim çıkmadı.
*****

Bercesteler 2

Mülkün kısalır kıymeti ihsana katınca
Sevgiyle ilim nisbeti artar dağıtınca (A01)
****

Alemde bu aşk-ileti yoktur bilen amma
Sevmek zedeler kalbi, sevilmeğe lezizdir (A21)
****

Sarhoş dolu meyhanede zevk almak için sen
Nefsinle boğuşsan bile komşunla barış yap. (A28)
****

Serbest hece vezniyle de şâir yazar amma
Aruzdaki aşk sözleri ezberde kalandır (Ab08)
****

Kurtar beni nefsimden azâb eyleme yâ Rabb
Affeyle kabâheti, gazâb eyleme yâ Rabb (Ab14)
****

Evlatları genç, gençleri çok yaşlı yapan şey
Hiç kıymeti kaybolmayan evkât ve zamânlar (Ab15)
****

Dünyâyâ dokuz kerre dahî gelsem eğer
Ağzım kapayıp gözlerimi dört açarım (Ab27)
****

Eğer ukbâyâ gidiş varsa, kaderden silemem
Yaşayıp dertleri çekmek midir ehven? Bilemem (Ab30)
****

Hiç bilmediğin şeyhi, gönül dostu sanıpta

Derviş gibi hoş davranan ağıyârı unutma (Ab35)

****

Beyaz

Pak olmak gereklidir temiz şahsiyet pek az
Bütün renkler içinde çabuk kirlenir beyaz
Mecliste rağbet görür kazanır çok imtiyaz
Bütün renkler içinde çabuk kirlenir beyaz

İyilik yapan insan mumla aranır fakat
Aleyhinde söylenen sözler gelişir on kat
Eleştirilir her an, sağdan soldan yer tokat
Bütün renkler içinde çabuk kirlenir beyaz

Öksüz, yetim ve yoksula Mefaki yardım eder
Gece gündüz çalışır aşılmadık yol gider
İyilikler yaptıkça gece gündüz dayak yer
Bütün renkler içinde çabuk kirlenir beyaz

Bilemem

Bu küçük şi'ri okurken yalnız tek başına
Göreceksin yürek ağrım dönecek göz yaşına

Yazarak söyleyecektim sana bildiklerimi
Nerelerden kırılıp nerde eğildiklerimi

Kuru bir yel gibi gurbetteki vakt oldu heder
Bozulan sıhhatı kaybetme dahî başka keder

Bu felâket başa her dem gelecek sanma sakın
Ama kâfir feleğin cilvesidir. Kanma sakın

Yaşadım ağlayarak her günü yetmiş sene ben
Şükür Allâhıma derken dökerim yaş gene ben

Eğer ukbâya gidiş varsa, kaderden silemem
Yaşayıp dertleri çekmek midir ehven? Bilemem

Heder = boşa giden
Ukbâ = âhîret
Ehven = daha kolay

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
..//..//..//..//

Bilgi

Bilmediğin bilmiyorsan sakın gelme bu yana
Bildiğin bilmeyen cahil uykusundan uyana
Biliyorsan bilmediğin öğretirim ben sana
Bildiğini bilen ârif, gel önder ol sen bana

Hece: 8 + 7

Bilmece

Bilin bakım bu nedir
Manzum bir bilmeceidir.

Ya beni takip eder
Ya benden evvel gider

Ya önüme takılır
Ya da yere çakılır.

Yok kendisinde gurur
Dur deyince de durur.

Hep güneşte görünür
Gece 'zıll'a bürünür.

Koştukça ben o koşar
'Saye'mde o da yaşar.

Hece: 7

İpucu:
4-14 5-3 6-13 10-1 12-4

Bilmez

Benim âşüfte kadın sevdiğimi annem bile bilmez.
O güzel şûh'ta doğal şehveti âlem bile bilmez.

Sanem ister ki gözünden düşen âb, ebr ile uçsun
O kadar yükselecek katreyi şebnem bile bilmez.

Yere sarkan saçın okşandığı ülfet gecesinde
Heyecandan kırtan kâkülü, perçem bile bilmez.

Kanı kaynar bulacaksın, günü geldikte firâkın
Bunu bir kalp yarasından süzülen demm bile bilmez.

Bu ketûm sırrını hiç kimseye fâş etme Fatin sen
Senin od derdini çoktan beri hem-dem bile bilmez.

Âşüfte = delicesine seven perişan kadın
Şûh = ne'seli oynak kadın
Sanem = Put gibi güzel kadın
Âb = su, gözyaşı Ebr = bulut
Katre = damla Şebnem = çığ

Ülfet = alışma kaynaşma
Fırâk = ayrılık Ketûm = gizli
Demm = kan Fâş = açığa vurma
Hem-dem = sıkı fıkı, can ciğer arkadaş

Feilâtün filâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Bilmezden Gelir

Bülbülün firkat dilinden serçe bilmezden gelir
Dert kazanda kaynar ammâ, kepçe bilmezden gelir
Gezdiğim her memleketten Türkçe yazdım Çin'liye
Asya'dan Hon-Kong'lu gençler Türkçe bilmezden gelir.

Dil yüzünden konferans terkeylemiştım Konya'da
Pişman olmak fayda vermez. Türkçe yok Birtanya'da
Bir de baktım, Türke kardeş, Türke dost Almanya'da
Son doğan Hambug'lu gençler Türkçe bilmezden gelir.

İlk adım Mehmet Fatin'dir. Lâkabım, Gurbettede
Türkçe manzumlar yazan, yaşlanmış olgun bir dede
Can gönülden sevdiğim dost başka dil bilmezse de
Aslı Türk New Yok'lu gençler Türkçe bilmezden gelir.

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/.///.///.///.//

Bir Cevap

Kader evlatları insanlar için haz dolu gün var.
Büyüyen gençlere bayram, deliren dosta düğün var.
Arayan kimseye eğlencelerin her türü mevcut
Ama çok neş'eli günlerde dahî bizde hüznün var.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Bir Teklif

Beni mesrûr eden ilk va'dini ettinse edâ
Ederim kırk senedir topladığım müklü fedâ
Doğuşundan beri noksansa eğer sende vefâ
Edelim gel, bivefâ sevgiye biz dostça vedâ.

Mesrûr = hoşnut
Edâ = yerine getirme
Bivefâ = vefasız

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

..//..//..//..//

Bitmiyen Bir Hâb

Bunca yıldır çokça gördüm kabre medhal bâbını.
Amma bir kaç kerre gömdüm ehl-i derd erbâbını.

Ehl-i dildârdır göçenler, yaşla dolmuş gözleri
Saklıyorken dostlarından havf-i mevt âzâbını.

Bildiğim tek şey şudur, 'Gitmek kolay kalmaksa zor.'
Ben de yaşlandıkça gördüm yılların girdâbını.

Hiç vakit kaybetmeden Allâha her gün hamd ile
Sen de Mehmet bekliyorsun, bitmiyen bir hâbını.

Kabr = mezar
Madhal bâbı = giriş kapısı
Havf-i mevt = ölüm korkusu
Ehl-i dildâr = sevgili kimseler
Hamd = şükür
Hâb = uyku

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

/././././././././

Bosnali Kız

Anadan doğma güzel cilvelisin Bosnalı kız
Süzülüp hazla bakan gamzelisin Bosnalı kız.

Sıladan gurbete gelmiş gibi ürkek görünüp
Sabah erkenden esen tan yelisin Bosnalı kız.

Heyecandan yana birdenbire içten doğarak
Derenin durmaz akan çay selisin Bosnalı kız.

Ne zaman meclise gelsen sarılıp dâmenine
Sarı gülden daha çok neş'elisin Bosnalı kız.

Dokununca şaha kalkmış kabaran hislerine
Yumuşak nağme çalan saz telisin Bosnalı kız.

Seni her dem severim ben, kölen oldum, diyene
İnanıp kahkakalarla gülmelisin Bosnalı kız.

Yaşamak köyden uzak herkese zor geliyor
Bir an olsun yalnız gelmelisin Bosnalı kız.

Beni baştan çıkarıp neyleyeceksin güzelim
Bu Fatinden güç umarsan delisin Bosnalı kız.

Dâmen = etek

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Boş Köşelerde

Gel göstereyim gel sana zevk bahçesi nerde
Dün baktığımız pencereler durduğu yerde
Bir kez daha hiç bilmediğin zevki hayalle
Meçhulleri ilk tattığımız pencerelerde.

İçten gelen ilk söz bile her derde devâdır
Gel gör güzelim burdaki bir başka hevâdır
Kalbim bu muhabbetler için kuytu mevâdır
Gel bir daha hemkeyf olalım boş köşelerde.

Hevâ = tutkunluk hoşlanma
mevâ = mekan, mevki, yer
Pencereler = hayata bakış açıları
Boş köşelerde = fırsat buldukça تنها yerlerde

Mefûlü mefâilü mefailü feûlün
//..//..//..//

Boş Laf Değil

Kimse senin selvi endâmına enbâz değil.
Hendem olan dostlarım sen gibi mümtâz değil.

Meclis-i yârânda söz söyleyen âfetlerin
Avâzı mevcut fakat, hiç biri dilbâz değil.

Ey güzel endamlı! Gurbette seniğin rulet
Oynayan hayranların, ciddi kumarbâz değil.

Resmini karşımda gördükçe ozan gönlümün
Çaldığı saz olsa da, nağmesi şehnâz değil.

Serseri nefsim cesur, meydan okur herkese,
Nâmına serbâz denir, hiç te ateş-bâz değil.

Her nekadar gizli tutsam da devâsız, vahim
Derdimi âlem bilir, maksadım ibrâz değil.

Ey yumuşak kalpli şûh! Bir süredir hüsnüne
Meftun olan Mehmed'in zikri, boş elfâz değil

Müf te i lün, fâ i lün, müf te i lün, fâ i lun
//..//..//..//

Selvi endâm = selvi boylu, Enbâz = eşit,
Şûh = neş'eli kadın, İbrâz = meydana çıkarma, Ciddi = gerçek Afet = güzel kız
Dilbâz = güzel söz söyleyen, Elfâz = laflar
Zikr = ifade, anma, Şehnâz = müzik makamı, Devâ = ilaç Avâz = ses, sedâ,
Ateş-bâz = ateşle oynayan, Hüsn = güzellik
Mümtâz = üstün Hemdem = samimi arkadaş, Meftun = tutkun Dil = gönül
Meclis-i yârân = dostlar meclisi, Vahim = sonu tehlikeli,
Serbâz = korkusuz yiğit

Kimse senin selvi boyunla ölçüşemez. Benim sıkı fıkı samimi olduğum arkadaşlarım bile senin gibi üstün ve gösterişli değildirler.

Dostlar meclisinde güzel kızların sesleri duyulur amma hiç biri senin gibi güzel sözler söyleyemezler.

Ey güzel boylu! Gurbet ellerde senin alakanı çekmek için, birbiriyle rekabet eden hayranların gerçek kumarbaz değildirler.

Remini karşımda gördükçe, ozan gönlümün çaldığı bir saz da olsa çıkarttığı nağme şehnâz makamında değildir. Serseri nefsim cesurdur. Herkese meydan okur. Kendisine yiğit derler fakat hiçbir zaman ateşle oynamaz.

Her ne kadar gizli tutsam da benim tedavisi edilemiyen ve sonucu gayet tehlikeli olan derdimi herkes bilir amma ben gene durumu ilan etmek istemem.

Ey kalbi yumuşak neş'eli kadın! Bir süreden beri senin güzelliğine tutkun olan Mehmed'in söyledikleri boş laf değildir.

Boştur

Başı boş hatıranın şâdı da boştur
Günü geçmiş yaşamın yâdı da boştur

Felegin verdiği nîmetlere mühtaç
Kulun isyânı da bîdâdı da boştur

Yeni dünyâda adâlet yok olurken
Yasanın yazdığı baş dâdı da boştur

Yüce ahlâk ve hamîyyet gibi örfün
Yenilik mucibi bünyâdı da boştur

Büyüyen havf ile bir âlem yaşarız ki
Ekilen mahsûlün îhsâdı da boştur.

Senelerdir ne arar hiç te sorulmaz
Fatin'in sancılı feryâdı da boştur.

Bîdâd = Adaletsiz, zulüm
Dâd = adalet, doğruluk
Bünyâd = yapı, temel
Havf = korku
İhsâd = hasad, biçme

Feilâtün Feilâtün Feilâtün
..//..//..//

Bulunmaz

Öyle câhilsin ki Mehmet, zâtınâ mekteb bulunmaz.
Şems'e istid'a' yazarsan kâmil-ül-âm şeb bulunmaz.

Hazret-i Peryamberin sünnetlerinden saptığında
İlm-i-fıkh dersinde dün zikrettiğin mezheb bulunmaz.

Câmi dergâhında mazbût din-i islâm dersi versen
Mescidin bâbında yatmış bunca rind-meşreb bulunmaz.

Elli yıldır genç okuttun tıfl'a yol gösterdin ammâ
Hâla ümmîsin Fatin sen, zâtınâ mekteb bulunmaz.

Şems = güneş
İstid'a' = yalvararak birşey isteme
Kâmil-ül-âm = bütün yıl boyunca
Şeb = gece
İlm-i fıkh = şerâit ilmi, hadis, tefsir,
Mazbût = doğru, sağlam bir şekilde
Bâbında = kapısında
Rind-meşreb = derviş kılıklı kalender
Tıfl = küçük çocuk
Ümmî = anadan doğma cahil

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilâtün
/. . . . . / . . . . . / . . . . . / . . . . . / . . . . . /

Bûsende Kalir

Bütün âlemdeki gül bahçelerinden gülü soldurdu isek
Emin ol sen güzelim, râihanın verdiği bû, sende kalır.
Ne çıkar kem feleğin verdiği üç beş günü doldurdu isek
Duyulan zevkle berâber dudağın hoş tadı bûse'nde kalır.

Râiha = Koku
Bû = güzel koku

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
.. . . . / . . . . . / . . . . . / . . . . . /

Canımsın Benim (Nazire)

Selvi boylum dil bağından gül fidânımsın benim
Nevnihâlim dünya-ahret sen revânımsın benim
Hem yazımsın, hem kışımsın hem bahârımsın benim
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim" (1)

Mâvi gök renk gözlerin tasvire yetmez bir lûgat
Süslü kıvrık zülfü bir kez görmeden kalmam rahat
Sırlarım çok saklıdır. Nefsim dahi bilmez, fakat
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim" (1)

İsminin baş harfi yok. BAKİ'si yetmiş beş hece

Kimdedir gönlün senin? Mesken yerin bir bilmece
Sen benim kalbimdesin, akşam sabah, gündüz gece
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim" (1)

(1) Şeyh Gâlib'in şarkısından

Dil bağı = gönül bahçesi
Nevnihâl = taze fidan
Revân = ruh, can
Tasvir - resmini çizme
Zülf = iki şakaktan sarkan saçlar

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
/. . . . . / . . . . . / . . . . . /

--

ŞARKI

Ey nihâl-i işve bir nev-res fidânımsın benim
Gördüğüm günden beri hâtır-nişânımsın benim
Ben ne hâcet kim diyem ruh-i revânımsın benim
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Derd-i ışkın ben senin bihude izhâr eylemem
Lâf edip ah ü enini kendime kâr eylemem
Hâsılı âlem bilir bu sırrı inkâr etlemem
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Gâhi ikrâr eyleyip gâhi dönüp inkârdan
Aksini seyreylerim âyinede divârdan
Gerçi bu suretle pinhân eylerim ağıyardan
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

1757-1799

Cennetle Cehennem

Zannetmek cennetle cehennem çok uzakta
Beklenmedik an mevt bizi bekler bu tuzakta.

Mevt = ölüm
Tuzak = Bizim bilmeden geldiğimiz bu dünya.

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
// . . . . . // . . . . . //

Çerkez Kızı Sultan

Çerkez kızı Sultan, ne kadar çok değer var

Cânân olarak gel, sana kalbimde yerin var.

Yıllar yılı gurbette kalan sevgili yolcu
Mihmân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Dans etmek için köydeki meyhâneye bir kez
Raksân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Yıldızların altında şafak sökmeden önce
Nihân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Sağlıkla heman gel, eğer istersen, görevli
Derbân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Hâk olmadan evvel Fatin'in gönlüne girdin
Sultân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Mihmân = konuk

Raksân = oyuncu

Nihân = gizli

Derbân = kapıcı

Mefûlû mefâîlû me fâîlû fe ûlûn

// . . // . . // . . //

Çok Şükür

Dünyâya nizam verdin, halkın önüne serdin
Rabbim Sana çok şükür, doğru yolu gösterdin.

Önce esirdik kulduk, hak dinine sokulduk
Rabbim Sana çok şükür, tükenmez nimet bulduk.

Kalbimizi saf ettin, hükmünde insaf ettin
Rabbim Sana çok şükür, suçumuzu affettin

Kullarını aç etme, zalime araç etme
Rabbim Sana çok şükür, nâ-merde muhtaç etme.

Lutfunuz bana candır, damarımdaki kandır
Rabbim Sana çok şükür, rızkım bana ihsandır.

İnancım hep dindedir, vücudum da zindedir
Rabbim Sana çok şükür, sıhhatim yerindedir.

Bilmem neydi muradım, yürüdüm adım adım
Rabbim Sana çok şükür, seksen sene yaşadım.

Hece: 7 + 7 = 14

Danıştım

Senin ahvâlini, ey sevgili, rüzgâra danıştım.
Dolaşırken garip ellerde de, küffâra danıştım.

Bakarak gökteki yıldızlara, mehtâba da hergün
Hem uçan kuşlara, hem yerde yatan mâra danıştım.

Gece rüyâma giren yerde, hayâller köşesinde
Sarışın zenne yanından geçen ebkâra danıştım.

Gene sağlık durumundan haberalmak niyetiyle
Kimi doktorlara, hattâ dil-i bîmâra danıştım.

Ve nihâyet şaşırıp dün gece zülmekte kalan ben
Senin adres ile ahvâlini ağıyâra danıştım.

Küffâr = kafirler

Mâr = yılan

Zenne = kadın

Ebkâr = bekar kızlar

Dil-i bîmâr = hasta gönül

Ağıyâr = yabancı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün

..//..//..//..//

Dediler

Aradım dün gece tâ subha kadar köyde seni
Senelerdir o güzel kız köye girmez dediler.
Ararım haşre kadar var diye kendimde seni,
O güzel sendeki boş gövdeye girmez dediler.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

..//..//..//..//

Değil Midir?

Mevt Allâhın emri derler
Aşk ta böyle değil midir?
Yas tutarlar gam ederler
Aşk ta böyle değil midir?

Evde gelir handa gelir
Tende gelir canda gelir
Beklenmedik anda gelir
Aşk ta böyle değil midir?

Mekân bilmez zaman bilmez
Kazâ gibi aman bilmez
Hatâ etsen affeylemez
Aşk ta böyle değil midir?

Gündüzleri gece olur
Kelimeler hece olur
Basit sözler bilmecolur
Aşk ta böyle değil midir?

Havadisler haber vermez
Dost melekler kanat germez
Ermişlerin akli ermaz
Aşk ta böyle değil midir?

Pusudadır sessiz durur
Ne ahlâk var ne de gurur
Masumlara sille vurur
Aşk ta böyle değil midir?

Hem ağlatır hem güldürür
Hislerimi dört böldürür
Benim yaşta pir öldürür
Aşk ta böyle değil midir?

Mevt = ölüm Pir = yaşlı

Değişmem

Mestâne çivit gözleri asmâna değişmem
Çeşminden akan eşki de ummâna değişmem

Gök gözlü güzel sevgilinin doğduğu yerde
Birlikte geçen günleri cihâna değişmem

Vuslat haberin duymayı çok isterim amma
Firkat düşü'nün sunduğu hicrâna değişmem

Aşkın kapı kulluk gücünün verdiği zevki
Azl korkusunun verdiği hüsrâna değişmem

Yıllar yılıdır şefkat ilen beslediğim bir
Âhû'yu da ormandaki ceylâna değişmem

Gönlümde yatan gonca vefâsız bile olsa
Cânânımı New York'taki fettâna değişmem

Asmân = gök Çeşm = göz
Eşk = gözyaşı Vuslat = kavuşma
Firkat = ayrılık acısı Azl = kovulma
Hüsrân = kaybetme acısı Âhû - maral
Fettân = cazibeli kadın

Deli Misin?

Kız sen nesin? Sen nesin? İlk bahar yeli misin?
Deli dolu akan bir ırmağın seli misin?

Kız sen nesin? Sen nesin? Yüzü gamzeli misin?

Manalı gülüşünle her gün neş'eli misin?

Kız sen nesen? Sen nesen? Gözü sürmeli misin?
Güzel nağme çıkararak kemeçe teli misin?

Kız sen nesen? Sen nesen? Her an cilveli misin?
Mefakiyi mahvettin. Kızım sen deli misin?

Demişler

Gece rakseylediğin meskene meyhâne demişler
Kimi meyhâne değil zevk dağıtan hâne demişler

Çoğu gurbettede olmuş bu harâretli mekanda
Sana meftûnlara, dil-beste-i pervâne demişler

Gözcundan yeni hayranlara baktıkça yakından
Eminim, sendeki gök gözlere mestâne demişler

Bize mecliste hakikatleri nakleylediğin gün
Yakışık hüsn-i mekâl zikrine, efsâne demişler

Yarı mahzûn birinin kavline aldanma sakın sen
Fatin'in şi'rine onlar, lafz-ı divâne demişler.

Meftûn = hayran
Dil-beste-i pervâne = etrafında dönen aşıklar
Hüsn-i mekâl = güzel söylenen
Kavl = sözler

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Denecek

Yeni doğdun diyerek şimdi bebeksin denecek
Büyüyüp çok çalışırsan sen eşeksin denecek
İyi günler sana, saf ballı peteksin denecek

Geleceksin, göreceksin, gideceksin denecek.
Direnirsen bile her gün kara toprak yenecek.

Somla salât hacı zekât vâcibi yaptın diyelim
Seneler beş vakit Allâhına taptın diyelim
Sana dün gösterilen düz yola saptın diyelim

Geleceksin, göreceksin, gideceksin denecek.
Direnirsen bile her gün kara toprak yenecek.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Dengin Kadar

Pek şikâyet etme kim senden de dÛn bin kişi var.
Çok böbürlenmek te boştur. Kimse vermez i'tibar.
İç güzellik dış güzellikten de evlâdır, Fatin
Mteberdir gösterirsen kendini dengin kadar.

Dn = aşağı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/. . . . . / . . . . . /

Derine - Deri Ne?

şu fâni vücudunda kemik nedir, deri ne?
Kimse değer vermiyor kemiğine derine.
Beş para etmedi dn, beş para etmez yarın,
Gmlnce vcdun, iki metre derine.

Hece: 7 + 7 = 14

Dermek İsterim

Bâğbân uyanmadan sana gl vermek isterim
Bir gonca gl yolunda gönül vermek isterim

Hasret, keder ve gam dolu gurbette inleyen
Kalbimde saklı hisleri göstermek isterim

Mâba'di gelmeyen geceler veche damlayan
Eşkimle yazdığım şiri göndermek isterim

Kismetse vuslatınla, yol üstünde bastığın
Toprakla kaplı yerlere, gl sermek sterim

Gam, kaygı, dert değil de şu son gmlerimde ben
Gl koklayıp ta bağda, çiçek dermek isterim

Bâğbân = bahçivan
Mâba'di = sonu, arkası
Vech = yüz
Eşk = gözyaşı

Mef  l fâ i lâ t me fâ î l fâ i ln
// . . . . . // . . . . . /

Dokunma

Ey bâd-ı seher, lûtfîle dildâre dokunma
Cânânıma el sürme sakın, yâre dokunma

Dilber ki siyah saçlı çakır gözlü yüzünde
Esved beni görse bile dîdâre dokunma

Ben nefis-i perîşâna değil, yâre selâm ver
Zülf okşar iken şehv ile rûhsâre dokunma

Gül bahçesi gez, bülbül-ü şeydâ ile söyleş
Gülhânedede gül koklar isen, hâre dokunma

Bâki! O güzel, meclis-i handâna gelince
Efkâra dalıp sehv ile güftâra dokunma

Bâd-ı seher = seher yeli
Dildâr = sevgili
Esved = siyah
Dîdâr = güler yüz
Rûhsâr = yanak
Şeydâ = şaşırılmış, divâne
Hâr = diken
Handân = neş'eli
Efkâr = fikirler, düşünceler
Sehv = yanlışlık
Güftâr = söz, şiir

Mef û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û lûn
// . . // . . // . . //

Dostdar

Yardım istemek için dost bulan zavallılar
Görmeyince menfâat dostlugun çabuk yılar

Dost odur ki beklemez her zaman muâvenet
Yâranından arkadaş görmez âni mel'anet

Dost yapar muâvenet halleder büyük habı
Bekliyorsa karşılık kaybeder bu ahbabı

Yardım et fakire hep karşılık gözetmeden
İhtiyar, küçük çocuk, hiç te tefrik etmeden

İşte böyle başlayan dostluğun hemen yürür
İşlerin kolay gider, arkadaşlığın büyür

Dostu kaybeden beşer varken aç ve ihtiyar
Arzumend-i dost olan Bâki oldu dost(ı) dâr

Yâran = dostlar
Mel'anet = kötü bir hareket
Hab = sıkıntı, üzüntü
Arzumend-i dost = yardımlaşmak için dost

bulma istegi

Dostdâr = dostluğu karşılık beklemeden yapan kimse

Fa i la tu fa i lun, fa i la tu fa i lun

./ ./ ./ ./ ./ ./

Yardım görmek için dost edinen zavallı insanların, beklemedikleri menfâatî gömeyince dostlukları çabucak bozular. Başkasından menfâat beklemeyen hakiki dosttan arkadaşı kötü bir eylem görmez. Dost yardım eder ve büyük sıkıntılar giderir, fakat yaptığı hizmetten karşılık beklerse dostluğunu kaybeder. Sen genç ve ihtiyar diye ayırt etmeden ve karşılık beklemeden fakirlere yardım et. İşte bu şekilde başlayan dostlukların büyür ve arkadaşlığın devam eder. Dostlarını kaybeden aç ve ihtiyar insanlar varken, yardımlaşmak için dost bulma arzusu olan Bâki, hiç karşılık beklemeyen bir dost oldu.

Dostlar Bilecek

Hiç kimsenin umrunda değil gelse vefâtın
Mescitte iken sâdece dostlar bilecekler.
Gelmez geri ömründe biten senevâtın
Akranlarının bâzısı 'Eyvâh' diyecekler.
Rahmet dileyip kabre gömüldükte memâtın
Evlâd ü iyâl hâtıralardan silecekler.

Senevâtın = selelerin

Memât = ölüm

Evlâd ü iyâl = çocuklar ve aile

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün

//...//...//...//

Dostun Olur

Kesme garip parmağın gün gelir dest'in olur
Kaymağı yersen bu gün yüzdüğün postun olur
Şartları hak gösteren, kem sözün varsa bile
Düşmana çok sövme kim, gün gelir dostun olur.

Dest = el

Müfteilün, failün, failün, müfteilün

/...//...//...//

Dört Açarım

Manzum yazarak duygumu kalpten saçarım
Mecliste duraksız konuşandan kaçarım
Dünyâya dokuz kerre dahî gelsem eğer
Ağzım kapayıp gözlerimi dört açarım

Mefûlû mefâilû mefâilû feül
// . . // . . // . . /

Durduran Yok

Bütün âlem geçecek râh-ı kurdan
O hıyâbân koca yoldur duran yok.
Görünür her gece hem-vâre burdan
Kara tâbût gidiyor durduran yok.

Râh-ı kur = ayak basılmamış yol
Hıyâbân = iki tarafı ağaçlı ana yol
Hem-vâre = dâimâ

Feilâtün feilâtün feilün
.. // . . // . . //

Düğün

Erken başladı telaş
Büyüdü yavaş yavaş
Ana, baba, bac(ı) kardaş
Köyde düğün var bugün

Bazlamalar açıldı
Sofralara geçildi
Üste ayran içildi
Köyde düğün var bugün

Davulla zurna çalsın
Oynayacaklar gelsin
Seyirciler halka olsun
Köyde düğün var bugün

(Ertesi gün)

Mefaki dün çok yoruldun
Yataklara serildin
Sabahleyin dirildin
Köyde düğün vardı dün

Dünya

Dokuz ay bekledim gelmek için bu dünyaya

On gün dolunca hemen birden çıkıverdim
Gezdim evreni gâh uçtum gâh yürüdüm yaya
Gül kokladım her gün birdenbire bıkıverdim

Yetmiş yaz güzel sevdim ömür geçti aradan
Daha kaç güz sürececek göçmek için buradan
Kimse bilmez ne zaman, giden gelmez oradan
Mefaki yaşayacak, mecâl versin yaradan

Dünyaya

Hageldim ağlaya ağlaya
Sıkıntılarla bu dünyaya
Bi-çare, uryan, çırıl çıplak

Yavaşça gitmeliyim yaya
Rahat huzur dolu dünyaya
Beyaz kefenle temiz ve pak

Mefailun Feilun Feul
./././././

Düş

Bir tuhaf düş rü'yet ettim muttasıl bir kaç gece
Olmuşum ben bir yağız at. Halli müşkil bilmece.

Oı kadar benzer ki enfüs, lafzı denktir zikrime
Farkedilmez bir konuşsan, fikri benzer fikrime.

Esb miyim ben yoksa bir rü'yâ gören insan mıyım?
İns miyim ben yoksa bir rü'yâ gören hayvan mıyım?

Rü'yet ettim = gördüm
Muttasıl = devamlı, ardı ardına
Halli = çözümü
Müşkil = zor, güç, çetin
Enfüs = nefsler, ruhlar canlar
Lafz = söz
Esb = yağız at
İns = insan

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/././././././././

Ecelin Pılanı

Ecelin değişmez pılanı

Taşımaz hatâyı yalanı
Ayırmaz filanı falanı
Ne zenginde ne serseride

Sevabım günâhımdan çoktur
Gönlüm açsada gözüm toktur
Belli bir yerim yurdum yoktur
Yaşadım, ötede, beride

Geldi zamânı da, yeri de
İsmimi bıraktım geride
Kabre mal götürmek yoksa da
Yüz kilo sakladım deride

Fatin yüzün, benzin solmakta
Sayılı günlerin dolmakta
Artık her şey belli olmakta
Mezar mekânı da, yeri de

Hece: 9

Edecek Kasidesi

Hele bir gelsin o büt herkesi hayrân edecek
May içen dostları birbirine düşmân edecek

Perişân sarhoşu divâne eden raksı ile
Gece meyhâneyi tüm hâk ile yeksân edecek

Yalnız bir gece rakkâs olarak geldi diye
Bizi rüsvâ ederek âleme destân edecek

Gece neş'yle şaraphânedede meynâb götüren
Yeni sâki harâbât ehlini neşvân edecek

O gül endamlı güzel bahçeye hiç gelmez ise
Baharın gülleri, bübülleri figân edecek

Caka göstermek için cilveli kıp kırmızı gül
Ötüşen bülbül-i şeydâyı gazelhân edecek

Kurumuş bahçeye âşüfte güzel geldiği gün
Şakıyan gülmesi sahrâyı gülistân edecek

Yüce meclisteki kırkbeş senelik sevgili şûh
Küçücük kız gibi yaş haddini nihân edecek

Sinemin yangını bir damla su muhtâcı için
Eğer isterse Hüdâ katreyi bârân edecek

Ama bir kez yüregim köşküne bir gel görelim
Yaramaz günleri aklım yine nisyân edecek

Leb-i nârdan bana bir bûse verirken de veli
Ki şarap içmek için hem beni hirmân edecek

Esir oldum diye artık şarap içmezsem eğer
Beni dar kalbine binbir gece mihmân edecek

Dilinin verdiği sözden gece gündüz kanayan
Yüreğim, gizli olan sırrımı âyân edecek

Sonu gelmez acı rü'ya gibi yıllarca süren
Bu firâk sancısı çok yazları hâzân edecek

Ecelin gel diği gün dilberi hâk etmesine
Bu şaraphânede sarhoş bile giryân edecek

Ey ecel! Nâfile geldin yine cân almak için sen
Bu güzel cânını hayranlara kurbân edecek

İki dünyâ arasından geçerek yâre giden
Sonu yok gam dolu yol Mehmedi natvân edecek

Feilâtün feilâ tün feilâtün feilün,
...//...//...//...//

Âşufte = seven cilveli kadın Ayân = açık, meydanda
Barân = yağmur, sağnak Buse = öpme Büt = güzel
Figân = yüksek sesle inleyen Firâk = ayrılık Gam = kaygı, tasa
Gazelhân = gazel okuyan şarkıcı Giryân = ağlayan
Gülendam = gül fidanı gibi nazik Hâk ile yeksân = toprakla bir, yıkık
Hâk = toprak Harabât = meyhane Hirmân = mahrum etmek.
Katre = damla Leb-i nâr = ateş dudak Meynâp = katısız şarap
Mihmân = konuk, misafir Nat(ü) vân = zayıf, halsiz Nihân = gizli, saklı Nisyân = unutma, hatırdan çıkarma
Perişan = kederli, kaygılı Reşvân = sarhoş Rûsvâ = rezil Sahrâ = çöl, kır Sâki = içki sunan Şeydâ = sevgiden
aklını kaybeden Şûh = neş'eli kıvrak kadın Veli = lâkin, fakat

O güzel kadın meclise geldiği zaman herkesi hayran edecek ve içki içen arkadaşları birbirine düşürecek.
Dansları ile kederli sarhoşları çılgına döndürüp, gece meyhaneyi harap edecek. Yalnız bir geceliğine dans
etmek için geldi diye bizi rezil edip aleme ilan edecek. Gece şaraphanede neş'e ile katısız içki dağıtan yeni
sunucu meyhaneye devamlılarını sarhoş edecek. O gül fidanı kadar güzel kadın bahçeye gelmez ise baharın
gülleri ve bülbülleri yüksek sesle inleyerek üzülecek.

Çılgınca sevdalı güzel kadın kurumuş bahçeye geldiği gün bir belli gülümsyişiyle (çölü) kır gül bahçesine
çevirecek. Cilveli kırmızı gül gösteriş yapmak için öten şaşırılmış bülbülü gazel okuyan şarkıcı yapacak. Yüce
toplantıda kırkbeş yaşındaki neş'eli kıvrak kadın, küçük bir kız yaşındaymış gibi, yaşını gizliyecek. Göksümdeki
yangının ihtiyacı olan bir damla suyu eğer Allah isterse bir sağnak haline getirir. Bir kerre olsun kalbimin köşküne
gelirsen, hafızamın o eski yaramaz günleri yine unutacağını göreceğiz. Ateşli dudaktan bana bir öpüş verecek
amma beni şarap içmekten de mahrum edecek. Kendisine esir oldum diye bundan böyle içki içmez isem, beni
daracak kalbinde binbir gece konuk edecek. Söylediği sözlerle yaralanan ve gece gündüz kanayan yüreğim, gizli
olan sırrımı açığa vuracak. Sonu gelmeyen bir rüya gibi yıllarca süren bu ayrılık sancısı, çok yazları sonbahara
çevirecek. Ecelin bu güzel kadını almağa geldiği gün, bu şaraphanedeki sarhoşlar bile ağlayacak. Ey ecel! Sen
can almak için yine boşa geldin, zira bu güzel kadın canını hayranlarına kurban edecek. İki dünya arasından
geçerek yâre giden, sonu gelmeyen kaygı dolu yol Mehmed'i zayıf, halsiz ve yorgun düşürecek.

El Kızı

Firkat-zede ben fakr-ü garip, sen de bir eldin
Deryâlar aşıp vuslat için sen bana geldin
Aklımda yer etmiş, hiç unutmam sen o akşam
Yıldız gibi göklerde melekten de güzeldin.

İkbâli hemen biz kaderin seyrine saldıık
Aşk âlemi derken gece hülyâlara daldık
Biz böylece geç vakte kadar bir süre kaldık
Meltemli o seherde melekten de güzeldin

Rüzgarlı semâlarda bulutlarla görüştüük
Ay nûrunun altında harâretle öpüştüük
Hûrî dolu âlemde yeşil cennete düştüük
Cenneteki her yerde melekten de güzeldin.

Firkat-zede = ayrılık derdine uğrayan
Fakr-ü garip = fakir ve garip
İkbâl = bahtiyarlık

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün
//...//...//...//

Elden Gider

Yaşlanırken gün gelir gurbette yâr elden gider
'İrüşür fasl-ı hazân bâg u bahâr elden gider' (1)

Cedd ölüer evlat doğar mahdud ömür böyle biter
Şems batar leyâl gelir birden nehâr elden gider

Gam, keder, günlük geçimle ihtiyarlık bir yana
Hastalık baş gösterir, derhal karâr elden gider

Tarlalar, bağlar gider amma asıl gerçek kalan
Bir karış toprak yeter, sanma mezâr elden gider

Bunca yıldır durmadan zevk eyledin Mehmet Fatim
Bâki kalmaz kimseye, mürg-i hezâr elden gider

(1) Sultan Fatih Mehmet II (Avnî) nin gazelinden
Cedd = dede, büyük baba
Şems = güneş
Leyâl = geceler
Nehâr = günler
Karâr = dinlenme, rahat
Mürg-i hezâr = bülbül kuşu

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/.///.///.///.//

Gazel

Sâkiyâ mey sun ki bir gün lâlezâr elden gider
İrüşür fasl-ı hazân bâg u bahâr elden gider

Her nice zühd ü salahâ mâil olur hâtırım

Gördüğümce ol nigârı ihtiyâr elden gider

Şöyle hâk oldum ki âh itmeğe havf eyler gönül
Lâ cerem bâd-ı sabâ ile gubâr elden gider

Gırra olma dilberâ hüsn ü cemâle kıl vefâ
Baki kalmaz kimseye nakş u nigâr elden gider

Yâr için ağyâr ile merdâne cenk itsem gerek
İt gibi murdar rakip ölmezse yâr elden gider

Sultan Fatih Mehmet II (Avnî) 1481

Ele Beni

Kalbur altına düştüm. Sıdk ü hakk ele beni
Gizli kalmadı sırrım, verdi nefis ele beni
Gam keder dolu yetmiş yıldır aşka tutuldum
Olmasın diye vuslat, sürdü baht ele beni.

Sıdk ü hakk = doğruluk ve insâf
Vuslat = kavuşma

Fâilün feilâtün fâilün feilâtün
/. . . // / . . . //

Hece = 7 + 7 = 14

Ervâh

Kim uyandırdı şehit ruhları dün Bosnada? Eyvah!
Ne bilen var ne de ben söyleyebildim. Bilir Allah.
Ki eğer Bosnalı kardeşleri görmekse kaderde
Uyanır yardım için toprağa düşmüş yatan ervah.

Ervah = ruhlar

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
.. // .. // .. // .. //

Eşitlik

Kimimiz zanneder insanları bâlâ, cihanda
Kimimiz görmede akrankarı dūnân, bu handa.

Yüce dağlarda dahî yok düpe düzgün seviyye
Biliriz yoktur eşitlik büyüyen her fidanda.

Hükemâ! Her ne kadar yoksa müsâvât zamanda

Var eşit rütbe mezarlıktaki hâkî mekanda.

Bâlâ = yüksek, yüce
Dûnân = aşağı kimseler
Hükemâ = hakimler, alimler, bilginler
Hâkî mekan = toprak mesken, mezar

Feilâtün feilâtün feilâtün feülün
..//..//..//..//

Etmeseydi

Aldığım muzmir sitemler kalbi şerhâ etmeseydi
Büsedden destan yazardım gurbet imhâ etmeseydi
Bende mazbut akli şeydâ etmeseydi.
Fikri ednâ etmeseydi.

Kâmalırken vuslatından kulların hayrân olurdu
Nısfı çökmüş çöp samanlıklar dahî seyrân olurdu
Köyde bizden kimse şekvâ etmeseydi.
Komşu kıssâ etmeseydi.

Mest olurdum her dem amma bir tebessüm sağlamakla
Can gönülden sevdiğim kız köyde her leyl ağlamakla,
Göz yaşından çağlayan mâ etmeseydi.
Çölde deryâ etmeseydi.

Sonbahardan sonra kalmış solmadan sümbül dereydim
Geçmeden vakt, bitmeden yol tıklıyan kalbim vereydim
Tenle nefsim gönlü yağmâ etmeseydi.
Keşke gavgâ etmeseydi.

Muzmir = saklı, gizli Şerhâ = dilim dilim kesme
Mazbut = sâlim, sağlam Şeydâ = şakın, deli
Ednâ = daha aşağı Nısfı = yarısı
şekvâ = şikayet Leyl = gece
Mâ = su

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilâtün
/.///.///.///.//

Ey Mâh

Enhârda su âheste akar bıkmadan, Ey mâh.
Ömr böyle biter, âlemi hiç sıkmadan, Ey mâh.
Gel, şevk içelim âb-ı hayât zevk kadehinden
Miâdı gelip tendeki rûh çıkmadan, Ey mâh.

Enhâr = nehirler

Âheste = yavaş yavaş
Şevk = neş'e
Miâdi = vâdesi

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
//...//...//...//

Fitre - Zekât

Alarak mülkünü arzin, nekes âlemde yaşarsın.
Bölüş emlâkini, âdem yaşatır hem de yaşarsın.
Hasis âlemde sen ancak kısa birkaç sene varsın.
Vererak fitre zekât, hem yaşatır hem de yaşarsın.

Nekes = cimri, pinti, hasis
Âlem = dünyâ, cihân
Âdem = adam, insan

Feilatün feilatün feilatün feilatün
..//...//...//...//

Fürkânsız Olur

Mesken kirası vermeyen iskânsız olur
Mümkün bile bir tembele imkânsız olur.
Tenhâya gidip kırk seneden fazla kalan
Gurbetçi, cefâ-keş gibi furkânsız olur.

Tenhâ = uzak ıssız yerler
Cefâ-keş = cefa çeken
Furkânsız = iyi kötü, doğru yanlış arasındaki farkı
görmeyen kimse

Mefûlû mefâilû mefâilû feûl
//...//...//...//

Gâfil-i Edyân

Feleğin câhili ey gâfil-i edyân
Hoca sen gaybet edip küfre yapıştın.
Kılarak mü'mine kızb ile bühtân
Köyü tüm yağma edip mülkü kapıştın.

Edyân = dinler
Kizb = yalan
Bühtân = iftira

Feilâtün feilâtün feilâtün
..//...//...//

Gafil

Kemâl der Fatin'e fâtin
Kalır medresede cahil.
Fatin der ki buna, lâkin
Kemâl "Fatn-ı mütegâfil"

Fatin = zeki, zihni açık
Fâtin = fitneci
Kemâl = olgunluk, bilgili
Fatn-ı mütegâfil = hakikati bilerek kendisini
gâfil gösteren kimse

Mefailü feilatun
././ ././

Kemal, zeki ve zihni açık Fatin'e, fitneci fâtin
demiş. öylesine medrese cahili derler.
Amma Fatin buna cevaben der ki:
Kemâl " Olgun, bilgili, hakikati bildiği halde
kendini bilmez gösteren bir insandır."

Gel Güzelim

Nice günler sana vuslat haberin bekliyorum
Eğer akşam gelemezsen bu seher gel güzelim.
Beni hasretle yakan günlere leyl ekliyorum
Beni bekletme günahdır. Bu sefer gel güzelim.

Bana mektupta geliş vaktini 'Sen söyle' dedin
Gelirim belki sabah belkide asr-öğle dedin
Beni irşâd ederek böyle değil şöyle dedin
Beni bekletme haramdır. Bu sefer gel güzelim.

Azıcık kaldı vakit. Tatlı ömür harcanacak
Sana vuslatla da birkaç günümüz ballanacak
Yalnız böylece bir hâtıra bâkî kalacak
Beni bekletme yazıktır. Bu sefer gel güzelim.

Leyl = gece
Asr= öğleden sonra, akşama doğru
İrşad = doğru yolu gösterme

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
./././ ./././ ./././

Geldi Zaman

Olamaz kimse şerefyâb günah işlerse her an
Cezalardan kaçınıp sen diledin Haktan aman
Suçu çok nefesine yol vermek için geldi zaman

Bazı düşman bazı şeytan seni etmiş perişan
Sonu gelmez kibirindir sana güçlük çıkaran
Yaramaz nefesine yol vermek için geldi zaman

İbadettir seni Mehmet kötü yoldan koruyan
Ederek tövbe bu akşam gelesin vecde heman
Gözü kör nefesine yol vermek için geldi zaman

Aman - bağışlama
Şerefyâb = şeref kazanan
Vecd = Tanrı sevgisine dalma

Fe i la tun fe i la tun fe i la tun fe i lun
.. // .. // .. // .. /

Her an bir günah işleyen kimse hürmet kazanmaz.
Sen cezalardan korktuğun için Allâhtan af diledin
amma şimdi suçu çok olan nefesine yol verme zamanı
geldi. Bazan düşman ve bazan da şeytan seni perişan
etmiş amma sana esas güçlük çıkaran senin
başkalarına yukardan bakma huyundur. Bu
yaramazlık yapan nefesine yol verme zamanı geldi.
Mehmet, seni kötü yola düşmekten koruyan, Allaha
gösterdiğin saygıdır. Bu akşam hemen tövbe et ve
Tanrı sevgisine dal. Gözü kör olan nefesine yol
verme zamanı geldi.

Gelsene

Müştakım ben bûsene
Güz gelmeden gelsene
Deryâları aşarak

Gelemezsen bu sene
Bekliyorum gel sene
Eyub sabrım taşarak

Hece: 4 + 3 = 7

Gelsin

Dilerim lutf-ı Hüdâ yol sapıtan düşmana gelsin
Edilen hayr ve düâ sevgili dostum sana gelsin.

Eğitimden alarak feyz, dolaşan kanda asâlet
Ona gelsin, sana gelsin bu azizlik cana gelsin.

Nolur, Ey Hazret-i Mevlâ, yaşanan son günümüzde
Dil ü hüsn, âli fazîlet yeni genç insana gelsin

Koyu mücrim gibi her şeytana uymuşsa günahkâr
Koca sultan bile makberde yanan külhana gelsin

Göreyim gençleri ben toprağa gark olmadan evvel
Ramazan bayramı yâhut gelecek Kurbana gelsin.

Beni zımnen kınayan dostlara bir tatlı sözüm var
Utanıp pişman olanlar küçücük zındada gelsin.

Rahm-ı Hüdâ = Allahın rahmeti
Feyz = ilim, irfan, verimlilik
Azizlik = olgunluk
Dil ü hüsn = gönül ve güzellik
Âli fazîlet = yüksek iyi vasıflar, huy
Zımnen = üstü kapalı olarak

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Genç Dostuma

Vechine hasret kalan âşıklara pest edersin
Yufka rakik kalpleri mecliste şikest edersin
Kahrını kimler çeker en neş'eli günde dahi
Sermet olan dostları bir kez daha mest edersin.

Bir kere bahtın sana tâlih ney'i çalmamış ki
Sen gibi genç kızları eğlenmeğe salmamış ki
Falsolu kalbinde de vicdan yeli kalmamış ki
Sermet olan dostları bir kez daha mest edersin.

Böylece gelmiş senevât, böyle kalır bu eyyâm
Fâni hayat son bulur ammâ buna yoktur encâm
Derd ile kasvet dolu meyhânedede sen her akşam
Sermet olan dostları bir kez daha mest edersin.

Vech = yüz
Pest etmek = aşağı bakmak
Rakik = ince
Şikest = kırmak
Senevât = seneler
Eyyâm = günler
Encâm = son, âkibet

Müfteilün müfteilün müfteilün feûlün
/..//..//..//..//

Gençlerin Feryâdı

Ne dediysem, ne düşünsem dediler tıfl-aklıdır
Ne taraftan bakabilsem ebeveynim haklıdır.

Emelim arzuların hep beraber olmak fakat,
Görünüşler, düşünüşler alenen çok farklıdır.

Tıfl = çocuk

Feilâtün feilâtün feilâtün fâilün
..//..//..//.//

Gerdanlık

Sana gerdanlık yaptım onu kimse göremez
Kuyumcuda yapılmaz bahçelerde türemez

Öyle bir gerdanlık ki benzemez hiç bir şeye
Ben kendimde sakladım zayı olmasın diye

Otuz üç tanesini ardı ardına dizdim
Gözlerimi kapayıp renkli resmini çizdim

Göz yaşımıla silerek pırıl pırıl parlattım
Yüreğimin en ücra bir köşesine attım

İşte orda kalacak sen dönünceye kadar
Veya içimde yanan kor sönünceye kadar

Ben göçmeden gelirsene gerdanına takarım
Gerdanlıkla gerdana haşre kadar bakarım

Öyle bir gerdanlık ki benzemez hiç bir şeye
Öpücüklerden yaptım sana yakışsın diye

Gerekir

Yaşayan mahluka sıhhat ve saâdet gerekir
İnanan mü'mine kuvvetle metânet gerekir.

Doğuşundan sana Allâh tarafından verilen
Nefesin bitmeden evvel de şahâdet gerekir.

Yedi kat gökten inen Hazret-i Kur'ân-ı Kerim
Ve o âyetlere saygıyla riâyet gerekir.

Kulun Allah tarafından verilen nîmetine
İçî el-hamd ile şükran dolu minnet gerekir.

Namazın hükm-i kazâ farzedilen secde için
Kitabın kavline tâatla ibâdet gerekir.

Yalnız bayrama mahsûs iyi günlerde değil
Gücü az yoksuna her demde inâyet gerekir.

Güneh işler ve fesat sözleri yaymak yerine
Yasak olmuş bir amelden kaçış elbet gerekir.

Birinin şeytana bir kez kanarak başladığı
Güneh eylemlere bin kerre nedâmet gerekir.

Seneler sonrası birden hür olan millet için
Yeni devlette mecâl, halkta hamîyyet gerekir.

Çalışan millete yâ Rabb bir akâmet yerine
Ona rıf'at, ona hakkettiği nusret gerekir.

Yeni asrın kuduran düşmanı def'etmek için
Cesur askerde şecâat millette de vahdet gerekir.

Acımaz zâlîme dünyâda cezâ olmasa da
Rezil insafsıza mahşerde musîbet gerekir.

Su-i tefsirde hatâ yapmadan Ey âlim-i dehr
Daha çok fehm için elfâzda selâset gerekir.

Küçücük hânede evlâd-ı ayâl, ced, ebeveyn
Gibi tüm fertlere ikrâm ile izzet gerekir.

Fukarâ komşuya dünyâ malı bahsinde felek
Kuru bir va'd-ı tehî fevki, mürüvvet gerekir.

Ta ezelden beridir küskün olan kimselerin
Barışıp birbirinin affına gayret gerekir.

Kısacık ömrünü hoşnut yaşayıp gülmek için
Sevilenlerle sevenlerde muhabbet gerekir.

Yaratan Hakk tarafından verilen gün yaşadın
Ve nihâyet sana Bâkî, bir azîmet gerekir.

Metânet = sağlamlık
Hükm-i kazâ = Allah tarafından verilen hüküm
Kavline = sözlerine Taât = Tanrı buyruğuna uymak
İnâyet = ihsân, iyilik Mecâl= güç, kuvvet
Hamîyyet = milli onur, haysiyet Akâmet = başarısızlık
Rıf'at = yükseklik, yücelik Nusret = başarı
Şecâat = yiğitlik Vahdet = birlik
Musîbet = sıkıntı, eziyet, belâ.
Su-i tefsir = yanlış yorumlama
Âlim-i dehr = dünyâ âlimi Fehm = anlayış
Elfâz = sözler Selâset = kalay anlaşılma, düzgünlük
Evlâd-ayâl = aile efradı Ced= dede
Ebeveyn = ana ve baba İzzet = hürmet
Va'd- ı tehî = boş vaat Fevki = üstünde, dışında
Mürüvvet = insâniyet, cömertlik Azimet = yolculuk

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Felekte neş'e veren ses güzin rübâb gibidir
Ölüm rahatlığı ukbâda tatlı hâb gibidir

Uzun yaşantı umumun talebi olsa bile
Geçinme kayıgısı hiç bitmeyen azâb gibidir

Kılıç misali kesen sözlerin saçıldığı yer
Kızıl dudakla ağız, süslü bir kirâb gibidir

Sevenlerin çabucak sislenen gözündeki nem
Firuze gökteki ratıp gezen sehâb gibidir

Nihâni meclise her geldiğinde sevgilinin
Hafif sıcak nefesi çölde bir serâb gibidir

Baharda bahçivanın bahçesinde gül kokusu
Gülen kadın didesinden gelen gülâb gibidir

Ağarmayan gecenin zulmetinde gaybubetin
Kederli kalbimi örten siyah hicâb gibidir

Mahalleden gelerek mâşuku ve mâşukayı
Çekiştiren kişiler havlayan kilâb gibidir

Küçük iken gelin olmuş bekar ve bâkireler
Kütüphanemde okunulmamış kitâb gibidir

Uzunca tatlı ömür mahbubeyle bir yaşamak
Zamanla eskiyip kıymetlenen şarâb gibidir

Acuzların yaşı hakkında kim ne derse Fatin
Senin bu günlerin eyyâm-ı-eş-şebâb gibidir..

Felek = dünya Güzin rübâb = seçkin saz

Ukbâ = ahiret Hâb - uyku

Kirâb = kılıç kını Firuze = mavi renk

Ratıp = rutubetli Sehâb = bulut

Nihâni = gizli Serâb = buğu

Dide = göz Gülâb = gülsuyu

Gaybubet = meydanda bulunmama, gözden uzak kalma Hicâb = perde Mâşuk = seven

Mâşuka = seven kadın Kilâb = köpekler

Mahbube = sevilen kadın Acuz = ihtiyar

Eyyâm-ı-eş-şebâb = gençlik günleri, gençlerin günleri

Me fâ i lün fe i lâ tün fe fâ i lün fe i lün

. / . / . . / / . / . / . . /

Gideceksin

Can, bana 'Gitmem' deme. Bir gün gideceksin
Nefsine kırgın, bana küskün gideceksin.

Ummadığın bir gece kasvette kalınca
Şeytana uydun diye üzgün gideceksin.

Bir fidanın körpe dalından koparılmış
Gonca gülün zevkine düşkün gideceksin.

Eyle duâ vakt-i hesap gelmeden önce
Dest uyuşuk, gözleri süzgün gideceksin.

Yetti hayât mihneti seksen sene Mehmet
Sonsuza dek, zindana sürgün gideceksin.

Dest = el
Kasvet = sıkıntı, karanlık
Mihnet = Gam, keder, dert, eziyet

Müfteilün müfteilün müfteilün fa
/ . . / / . . / / . . / /

Gönderiyor

Yeni dünyâda yahûd dış siyaset dönderiyor
Koca bir devleti Teksastaki genç önderiyor.
Çocuk öldürmeğe Bağdatla Kudüs cephesine,
Gavurun leşkerini York'lu çifit gönderiyor.

Leşker = asker
York'lu = New York'lu
Çifit = yahûdi

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
.. / / .. / / .. / / .. /

Gönlüm Benim

Bunca yıldır gurbet elde bekleyen meftun benim
Aşka düşmüş, çölde kalmış, kaybolan Mecnun benim
Vuslatınçin hergün akşam derde derman bekledim
'Sen dururken meyl ider mi kimseye gönlüm benim' (1)

Özledim dostım seni, hiç görmeden gitsem bile
Düştüğüm gökten derin deryâda ben yitsem bile
Varlığım son haddedir. Cansız kalıp bitsem bile
'Sen dururken meyl ider mi kimseye gönlüm benim' (1)

(1) Sultan (Genç) Osman II (Fârisî) nin bir kıt'a sından
Meftûn = büyülenmiş, tutkun
Hadd = hudut

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/ . / / . / / . / / . /

Musfâf-ı hüsnüne iki kaşun iki râ gibi
Ol rûhun üstinde mûyun anber-i sârâ gibi
Sen dururken meyl ider mi kimseye gönlüm benim
Yoluna kurbân ola nice güzel havrâ gibi

Sultan (Genç) Osman II (Fârisî) 1622

Gönlüm Tok

Sevgim arttı gittikçe
Bunda bir maharet yok
Fitre ihsân ettikçe
Verdi Allâhım pek çok
Gençleri egittikçe
Bilgim arttı. Gönlüm tok

Failun Mefailun

././././

Gönül

Aşıkın aklında Hüsrev gibi keydir gönül
Güçlü nefisten kavî hânede beydir gönül

Hiç dayanılmaz bir arzu gibi iştahlanan
Ruhlara benzer yüreklerdeki şeydir gönül

Hislerin altında iç fırtınalardan kaçıp
Dosta ferahlık veren yaz gibi deydir gönül

Akl ile vicdân kasasında hafî, kimsesiz
Gövdeye kan gönderen yoldaki peydir gönül

Hisli ve mânâlı bir şarkı için herkesin
Duyduğu bir nağmenin kaynağı neydir gönül

Son seneler, ayrılık hasretinin durmadan
Mehmet'e içtirdiği kırmızı meydir gönül

Key = İran padişahlarına verilen unvan, hükümdâr
Key Kubat, Key Hüsrev, Key Kâvûs gibi
Kavî = kuvvetli
Dey = kış
Hafî = saklı, gizli
Pey = iz

Gördüm

Yalınız kaldığımız hücrede dünyâ gördüm.
Odadan çıktığın an devranı tenhâ gördüm.

Kamerin sunduğu aydınlığın etrâfında
Senin ay yüzlü güzel vechi hüveydâ gördüm.

Sana kalbimdeki mülkten yer ayarken, medfen
Sığacak yirmi bir arşın karelik câ gördüm.

Gözünün damlası dün kaldı benim mendilde
Güneşin doğduğu an koskoca deryâ gördüm.

Kaderin verdiği üç çeyrek asırdan fazla
'Hâb-ı gaflette geçen ömrümü rüyâ gördüm.' (1)

Senelerden beri gurbette kalıp yaşlanmış,
Kendi derdiyle yanan, Mehmedi şeydâ gördüm.

(1) Zatî'nin gazelinden

Tenhâ = boş Câ = yer
Hüveydâ = açık, meydanda
Hâb-ı gaflet = gaflet uykusu
Şeydâ = şaşkın, divânne

Feilâtün feilâtün feilâtün Fe'ün
..//..//..//

Gazel

Gözüm açtım bu seher bir ulu sahrâ gördüm.
Anda bir dâne-i hardal gibi dünyâ gördüm.

Def'edüp sinisini hâle-i pür sûzunu ney
Raksa girmiş nice bin âşık-ı şeydâ gördüm.

Nice bin zevrâk-ı ser geşte ana müstağrak.
Cûş edüb mevce vurur bir ulu deryâ gördüm.

Ne güzel vakıadır bu iki açub can gözünü
Hâb-ı gaflette geçen ömrümü rüyâ gördüm.

Zatiya hiç zeval vermez ana zerre kadar
Dide-i can ile bir şems-i hüveydâ gördüm.

ZATİ (1477-1546)

Görürüm

Gece rü'yamda kiyâmetleri cennet görürüm.
Düşümün hepsni bir dakkada sûret görürüm.

Yazılan terk-i günâh işleri, bir farz sayarak
Yüce Mevlâyâya erişmiş gibi vahdet görürüm.

Ama bir gün dalıversem sofular âlemine
Kara nefret yerine, orda mürüvvet görürüm.

Yine hiç bilmediğim bir gece meyhânede ben
Mey'i lezzetli bulur, sâkide iffet görürüm.

Kayıbolmuş ebeveynin gibi Mehmet, sanada
Günü defterde yazılmış bir azimet görürüm.

Vahdet = birlik
İffet = namus, ahlak
Azîmet = yolculuk

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün
.. // .. // .. // .. /

Görürüm (2)

Foto-albümdeki sûrette hayâlin görürüm
O geçen neş'eli günlerdeki hâlin görürüm

Kuru bir çift dudağın yandığı bir şehvet ile
Küçücük bûse için kırmızı lâlin görürüm

Yalnız kaldığım akşamların avcunda bile
Yedi katmer göğün üstünde hilâlin görürüm

Kara kış gelmeden evvel baharın cilvesi var
Güle baksam bile her yanda nihâlin görürüm

Yaşasam senden uzak beldede her leyl ve nehâr
Gecenin kapkara göksünde zühâlin görürüm

Gece durgun göle baksam göremem başka kamer
Suda yalnız yüzen ay yüzlü cemâlin görürüm

Sûret = resim Lâl = dudak Nihâl = fidan
Leyl ve nehâr = gece ve gündüz
Zühâl = yıldız Lîk = lâkin, fakat
Kamer = ay

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
.. // .. // .. // .. /

Götür

Ey uçan nemli bulut, gönlümü cânâna götür.
Sulu gözlerde birikmiş yaşı al, cânâna götür.

İyileşmez yaralar hastasıyım bir süredir
Çaresiz derdimi yüklen de bir ummâna götür.

Senelerdir düşülen zilleti bir ben bilirim
Kötü ahbârı bizim köydeki ihvâna götür.

Eziyet çektiğimiz cevr-ü cefâ arttı bugün
Hepisin benden alıp gökyüzü asmâna götür.

Gülecek, zevk alacak kalmadı bir şey. Henüz akl
Beni terk etmeden al rûhumu Mevlâna götür.

Zillet = aşağılık, alçaklık
Ahbâr= haberler
İhvân = kardeşler
Cevr-ü cefâ = sıkıntı, incitme

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Gurûr

Sendeki BEN'lik seni kem rû'yaya daldırır.
Dost dahi düşmanla berâber sana saldırır.
Gönlünü alçalt biraz, at kibrini, kardeşim
Zor yere düşsen bile Mevlâ seni kaldırır.

Müfteilün, müfteilün, müfteilün, feül
/..//..//..//..//

Gül

Gül dalında güzeldir koparınca üzülür
Çelenge koysan bile orda çabuk büzülür

Allah onu yaratmış dikenler arasında
İyi kötü günlerin akında karasında

Ona dokunmak değil yalnız bakmak isterim
Eğer fırsat bulursam "Seni severim" derim

Olgun gülün yanında üç tane gonca gül var
Üç tane de tomurcuk, ateş böceği kadar

Hepsi ona muhtaçtır, hepsi eline bakar
Birbirinden ayırmak yüreklerini yakar

Ama çok istiyorum yanımda olmasını
Gözüm gibi bakarım önlerim solmasını

Fakat bir gün gelecek o gülümle yan yana
Oturup içeceğiz vuslatı kana kana

Şimdi kadere küsüp ağlarım güle güle
Bu ihtiyar halimde aşık oldum o güle

Gül Yeter

'Gül üzüksün gonca açulsun, bana sen gül yiter' (1)
Her tataftan kaygı saçılısın, bana sen gül yeter

Bir hazânî bahçede zambak ile sümbül yeter
Zevk verir gurbetteki hayrânına sen gül yeter.

Dostu mecnûn etmeğe zülfündeki kakül yeter
Ağlasın bülbül gül için, dostuna sen gül yeter.

Sahte bir dünyâda benimçin bu kadar zül yeter
Suçlarım yüz kerre yazılısın, bana sen gül yeter

Çaresiz gurbette kalan Mehmede bir gül yeter
Makberim gönlünde kazılısın, bana sen gül yeter

(1) Zâtî'nin gazelinden
Hazânî = sonbahar görmüş

Fâ ü lâ tün müf te i lün müf te i lün fâ i lün

./././././././././

GAZEL

Gül üzüksün gonca açulsun, bana sen gül yiter
Ağlasun bülbüllerin ey gonca, tek sen gül yiter

Ey kamer-ruh fi-l-mesel bir bende-i ferzâne-veş
Atı önince piyâde sen şehün ben kul yiter

Mutribâ kaanûn odur kim sâzunı al çengüne
Bizi söyletme sürâhi didüğü kul kul yiter.

Bir nedür ben bülbülün zahmı hezâr ur cânına
Didum ol gonca ayıtdı ârife bir gün yiter

Açılıb gül kalmasa hergiz negam bülbül ne gam
Câm gül Zâtî surâhi kulkul-i bülbül yiter.

Zâtî

Gülsen De Bir Ağlasan Da

Muammâdır bu cihanda gülen de var ağlayan da
Keder, hüzün içimizde, neş'e varken öte yanda

Ebeveynim gülüyordu, ağlıyarak gelirken ben
Evlatlarım hıçkırarak bu dünyadan giderken ben

Kader budur, gelen gider, doğan ölür geç ya erken
Teker teker göçeceğiz son nefeste Hudâ derken

Mefaki der hiç değişmez gülsen de bir ağlasan da
Birkaç sene kiracıyken ya sarayda ya da handa

Gülü Vereyim

Seninçin bir gül aldım
Dikenini pakladım
Bana fırsat verirsen
Sama gülü vereyim.

Gülüşünü dün çaldım
Hafızamda sakladım
Bana fırsat verirsen
Sana gülüvereğim.

Hece: 4 + 3 = 7

Gümrâh

Pejmürde, perîşân dolaşan bir sürü gümrâh,
Sanmakta mezardan kaçacak dün göçen ervâh.

Tuttukları yollar ne yazık selvete çıkmaz
Külhanda yatıp gıybet eden müfsid'e kem râh.

Zâhid geçinip wa'z vererek zenb eden eşhâs
Bilsin ki güzergâhı cehennem yolu billah.

Bir doğru tarîk hangisidir bilmeden insan
Nefsiyle berâber kanyor şeytana gâh gâh.

Hem sinn-i kebir hem daha genç hem yaşı pencâh
Aff isteyen insanlara yardımcıdır Allâh.

Gümrâh = yolunu kaybetmiş kimseler
Pejmürde = eski yırtık elbiseli
Ervâh = ruhlar
Selvet = gönül rahatlığı, mutluluk
Gıybet = yerme
Kem râh = kötü bozuk fena yol
Zenb = günak, suç, kabahat
Eşhâs = şahıslar, kimseler
Tarîk = yol
Gâh gâh = zaman zaman
Sinn-i kebir = yaşlı
Pencâh = Elli

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün
// . . // . . // . . //

Günah Eylediler

Rabbı sevdim bana âşık dediler
Bilerek gıybet eâh eylediler
Adın andım, bana mâşuk dediler
Muzil onlar ki günâh eylediler.

Koyu bir mezhebe mensub dediler
Sunulan rahmete vâh eylediler
Öte yandan bana meczub dediler
Muzil onlar ki günâh eylediler.

Gıybet = çekiştirme, yerme
Muzil = zillete düşürenler
Mensub = tâbi, ilgili
Meczub = Tanrı sevgisine tutulmuş divâne

Feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//

Güzâf

Ariyorsan sözü, mânâsı derin bir kısa lâf
Şiirin vezni aruz, fikri kavî, lehçesi sâf,
Oku, elfâzını öğren, lugatın farkını bil
Yanılıp sanma sakın bâkire efkârı güzâf.

Kavî = kuvvetli
Elfaz = kelimeler
Lugat = söz
Bâkire = hiç söylenmemiş
Efkâr = fikirler
Güzâf = boş lakırdı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Haber Ver

Yıl geçti sen gideli
Geleceksen haber ver
Eserken hasret yeli
Geleceksen haber ver

Koruklar üzüm oldu
Yaşaran gözüm oldu
Sana son sözüm oldu
Geleceksen haber ver

Acı haber iletme
Dedim sana gel gitme
Ben ettiysem sen etme
Geleceksen haber ver

Doğru çıkarsa falım
Vuslattan zevk alalım
Düğün bayram yapalım
Geleceksen haber ver

Mefaki üzdü seni
Özlüyor affetmeni
İstemedi gitmeni
Geleceksen haber ver

Hamd ü Senâ Et

Sana her gün sunulan nîmeti fâdıl
Bulabildiysen eğer, hamd ü senâ et.

Tadarak zevkini ömrün bu kadar yıl
Yaşabildiysen eğer, hamd ü senâ et.

Nice ins baş sokacak hâne ararken
Bir evin varsa eğer, hamd ü senâ et.

Çoğunun kâr getiren mesleği yoktur
Bir işin varsa eğer, hamd ü senâ et.

Bulamaz beldede can yoldaşı herkes
Eşinin kadrini bil hamd ü senâ et.

İki milyar kişi bir lokmaya muhtaç
Doyuyorsan bu günen hamd ü senâ et.

Giyecek çul bulamazken çoğu halkın
Caketin var diye sen hamd ü senâ et.

Kara zulmette kalan kör, kötürüm çok
Bakarak yol yürüsen hamd ü senâ et.

Kimi müsteşfede bîmâr, kimi mecnun
Bu gün aklın var iken hamd ü senâ et.

Hanım Kızım

Sûretin gördüm resimden nazlı handânım kızım
Sanki YILDIZ gökten inmiş sevgi sultânım kızım
Bekliyordum vuslatından bir haber cânım kızım
Hoş gelirsin yâr-ı cânım, cânımâ hanım kızım

Bülbülümsün sen benim, ağlatmasın Mevlâ seni
Neş'e dolsun hep hayâtın, gülle doldur gülşeni

Kılmasın Allah cüdâ hiç bir vakit senden beni
Hoş gelirsın yâr-ı cânım, cânımâ hanım kızım

Gurbet elde bir hayâtın ma'mur olmaz dört yanı
Günlerim geçmez kolay, yalnız yaşam kalp düşmanı
Gökte kevkeb, yerde YILDIZ'lar hatırlar amcanı
Hoş gelirsın yâr-ı cânım, cânımâ hanım kızım

Sûret = resim
Handân = neş'e ile gülen
Yâr-ı can = can dostu
Cüdâ = ayrı
Kevkeb = yıldız

Fâilâtüm fâilâtüm fâilâtüm fâilüm
/. . . . . / . . . . . / . . . . . /

Hasret Yarası

Hasret yarasın sarmak için cânâna danıştım.
Yıldızlara sordum gece asmâna danıştım.

Hem yaz günü, hem kış günü rüzgarla berâber
Kırkbeş senelik hasreti bârâna danıştım.

Gurbette iken çektiğimiz hicare binâen
Fûrkat gamı nerden gelir ahzâna danıştım.

Merhem mi bulur böyle marazlar diye baktım
Dün nâfile mecnun gibi hayrâna danıştım.

Duymuş mu haber köyde kalan sevgili yârdan
Şahsen tanıdık hemşeri mihmâna danıştım.

Zihnî niyetim dönmedir İstanbula her gün
Esmâka sorup dalgalı ummâna danıştım.

Hicr kaygısının bir bilinen çaresi yokmuş
Ben dün gece meyhânede sekrâna danıştım.

Asmân = gök Bârân = yağmur
Hicr = ayrılık Binâen = dolayı
Fûrkat = ayrılık Ahzân = Kederler
Maraz = hastalık Hayrân = şaşkın
Mihmân = konuk Esmâk = balıklar
Sekrân = sarhoş

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün
// . . . . . // . . . . . //

Hatay

İskenderunun toprağı kumsal suyu berrak
Alâ Amanos dağlarının sırtına çık bak

Elbet göreceksin denizin rengini mos mor
Gündüzleri aydın geceler benzeri fosfor

Antakya basar bağına efsânelerinden
Asî suyu inler müziğin nağmelerinden

Kırkhan gibi Reyhanlı da şenlikli şehirler
İhsan ile ikbâl ile en başta gelirler

İskenderun ismiyle Hatay dünyada önder
Gitmek nasib olmazsa eğer naşımı gönder

Gurbetteki dem fazlaca beş yüz yedi aydan
Mehmet Baki bir mutlu haber bekle Hataydan

Naş = İçinde ceset bulunan tabut

Fa'lun Feilatun Feilatun Feilatun

//...//...//...//

Hayâlîm Yıktılar

Akrabam, nefsim ve şeytan tende cânım sıktılar,
Tâ ezelden hattedilmiş doğru yoldan çıktılar.
Bahtımın bir lûtfudur bu. Hasma hâcet kalmadı
Hep berâber birleşip toplam hayâlîm yıktılar.

Hattedilmiş = yazılmış

Fâilatün fâilatün fâilatün fâilün

/...//...//...//.../

Hayat- Memât

Hayat irsî maraz oldukça bu âlemde bize
Babadan vasile geçmekte bebek bünyemize.
Bilinen belli devâ yok bu muzir hastalığa,
Esefâ! Bir de memât dercedilir künyemize.

Maraz = hastalık Vasl = ulaşma
Muzir = zararlı Esefâ = eyvah, ne yazık
Memât = ölüm Dercedilir = yazılır

Feilatün feilatün feilatün feilün

..//...//...//.../

Hayatında

Annene bir gül gönder hayatında
Çelenk, çiçek yerine vefatında

Ziyaret et babanı hayatında
Hergün ağlayacaksan vefatında

Sakın üzme eşini hayatında
Pişman olacaksan vefatında

Dosta güler yüz göster hayatında
Sana rahmet dilerler vefatında

Çocukları sevindir hayatında
Hürmetle anılırsın vefatında

Duânı ihmâl etme hayatında
Rahat etmek istersen vefatında

Mefaki şarkı söyle hayatında
Sesin çıkmayacaksa vefatında

Hayır - Evet

Ezilen lûgat-ı Osmani'ye râhil diyelim mi?
Ya, Latin lafları öz Türkçeye dâhil diyelim mi?

Senelerden beri kullanılan Osmanlıca sözler
Üretilmiş yeni elfâza mümâsil diyelim mi?

Dile yerleştirilen Farsça'yı dilden çıkarıp
Kökü eksik yarı kültüre tâil diyelim mi?

Türetilmiş sözü Asyadaki Türkmen bile bilmez
Anayurtta yaşayan Türklere gâfil diyelim mi?

Yüce Kur'andaki âyetleri tefsir ile ma'ruf
Din-i İslâmı eğiten mektebe zâil diyelim mi?

Ata'nın nutkunu bilmek, Akif'in marşını bilmek,
Onu fehm eylemeyen gençlere bâhil diyelim mi?

Özü tarihte yazılmış şanımız kültüre bağlı
Diyen öz duygulu askere câhil diyelim mi?

Edebiyyat eğitim dersleri vermekle muvazzaf
Bu veciz hicvi yazan şaire zâhil diyelim mi?

Râhil = ölmüş, vakti geçmiş Mümâsil = eşit
Tâil = faydalı Tedris = eğitim Ma'ruf = belli
Elfâz = sözler Zâil = sona ermiş, modası geçmiş
Fehm = anlamak Bâhil = başı boş, Muvazzaf = vazifeli
Zâhil = unutan, ihmalci, vurdum duymazcı.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün

.. // .. // .. // .. //

Hayret-Hayran

Hayret-hayrân kefenin iki gözü
Biri azalınca diğeri artar
İlimdir bunların esası özü
Temkinli tahminin değeri artar

Zâhire inanmak ne işe yarar
İşin memba'ını öğrenmek gerek
Araştır aslını vermeden karar
O işi yapana kiymet vererek

Hayret-hayrân, bunlar birer muamma
İnsan yaşıyorsa hayret'i olur
Hayrânkâr olanlar bilirler amma
Hayret olmayınca hayat son bulur

Mefaki'nin ömrü bilgiyle doldu
Hayrân'ı arttıkça hayret'i yitti
Hayret'i gidince öğrenmez oldu
Şaşkınlık yolunda takatı bitti

Herc ü Merc

Aruz vezninden ayrıldık, kayıtsız vezni derc ettik
Biz âhenkten de vazgeçtik, müzikten nağme ferc ettik
Esef-nâktır, sayın şair, firâkımdan hemen sonra
'Evet, tarz-ı kadim-i şî'ri bozduk herc ü merc ettik.' (1)

(1) Abdülhak Hamit Tarhan'ın kıt'asından (1937)

Kayıtsız = serbest
Derc = toplamak, yayınlamak
Ferc = yarık, aralık
Esef-nâktır = Acıklıdır, hüznüldür
Firak = ayrılış
Tarz-ı kadim-i şî'ri = eski şiir tarzını
Herc ü merc = altüst etme, karma karış yapma

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün
. /// . /// . /// . ///

Hilkatin Hikmeti

Yaşadım bilmeyerek hilkatimin hikmetini
Harcadım boş yere ilk gençliğimin kıymetini

İşte yıllarca dolaştım gülerək kâm alarak

Almadan hiç bu acâip feleğin himmetini

Günbegün zillete düçâr bile kalsam yine hor
Göremem hilkatın ihsânı HAYÂT nimetini

Bir an inkâr edemem çok seneler geçse dahi
Perişanlık günü tüm dostlarımın hizmetini

'Hoşça kal sen.' demeden dostlarım ayrıldı çabuk
Umarak görmeyi ukbâda Hüdâ rahmetini

Geçti günler seneler, geldi ömür son demine
Başladım görmeğe yaşlanmanın âlâmetini

Sevinir hoşnut olur şen giderim âhirete
Kazanırsam ben eğer dostlarımın hürmetini

Hilkat = yaratılış
Himmet = yardım
Zillet = yoksulluk

Hurşid Batar

Gonca bir büt kokladım, gönlüm dayanmaz hasrete
İşte nefhâ böyle yel, bir gül kokar bin hâr batar

Çağla gözden sivri oklar parçalar tüm bağırimi
İşte nazrâ böyle re'y, göz yan bakar kirpik batar.

Sert bakışlardan da zâid bir güzel söz şâd eder
İşte sevdâ böyledir, lebden çıkan kem söz batar.

Çok semek yer bir balık, vardır rekâbet bol suda
İşte deryâ böyle bir bahr, bir yüzer birçok batar.

Bir taraftan tıfl gelirken bir taraftan pîr gider
İşte dünyâ böyledir, bir gün doğar hurşid batar.

Büt = güzel Nefhâ = güzel koku
Hâr = diken. Re'y = götme, görüş
Nazrâ = bakış Zâid = ziyade
Leb = dudak Kem = kötü, bozuk
Bahr = deniz Semek = küçük balık
Pîr = yaşlı, ihtiyar Hurşid = güneş
Tıfl = küçük çocuk, bebek

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/. . . . . /

Ikra'

Yalvarmalar Allâha temâmiyle vakûrdu.
Mescitte duâm savtımı Mevlâya duyurdu.

Meçhûle gidenler, bana, Allâhın adıyla,
Ikra' dedi Kur'ânı. Resul böyler buyurdu.

Vakûr = ağırbaşlı
Savt = ses
Ikra' = oku
Resûl = Peygamber

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
//...//...//...//

İblis

Gece rü'yamdaki âb-hufte ya yağmur veya karmış,
Fakat âb-nâr ile iblis bedi' evrâkı yakarmış.
Bu fecî cürmüne pişmân olan iblîs ile nefsim,
Suçunun affı için nâfile Allâha yakarmış.

İblis = şeytan
Âb-hufte = eriyen buzun suyu
Âb-nâr = sıcak su
Bedi' evrak = eşi ve emsâli olmayan Kûr'an-ı Kerîm

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilâtûn

İhtiyaç

Şâyet âşık sevgisinden yoksa şekki
Hiç te sormaz mâşukundan sinni kaçtır.
Yetmişinden sonra Mehmet Bâki der ki
Hem sevmek hem de sevmek ihtiyaçtır.

şekk = şüphe
Sinn = yaş

Hece: 4 + 4 + 4
Aruz: Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilâtûn
/. /// . /// . ///

Eğer âşık kendi sevgisinden emin ise sevgilisinin yaşını bile sormaz.
Yetmişinden sonra Mehmet Bâki hem sevmenin hem de sevilmenin bir ihtiyaç olduğunu itirâf eder.

İhtiyar Değilim

Sözüne güvenilir merd adam yiğit olur
Zayıf ve fakirlere her zaman müfit olur
Etrafına nur saçar zulmette hurşit olur
Yalan dolan geçinen namerde yâr değilim

Serkeşane değilse sarhoşane dolaştım
Mecburiyet icabı köpeklerle dalıştım
Yadellerde bir kerre kanunla karşılaştım
Zavahire bakma sen ben sahtekâr değilim

Pelaspere görünen kiyafete aldanma
Berduş için söylenen rivayetlere kanma
Küffâr ile uğraştım hata etmedim sanma
Allâh şahidim olsun pek günahkâr değilim

İhtilafı taraflar özümü hakim seçti
Adalet makamında elime yetki geçti
Sonunda insafsızlar ettiklerini biçti
Vicdanen müsterihim asla hünhar değilim

Kaderin emri ile zürriyetim olmadı
Ahfâdıma gidecek şefkat şevkim dolmadı
Çocuklara verecek sevgim hiç kaybolmadı
Öksüz, yetim ve yoksul tıfla ağyar değilim

Sefahet aleminde Mefaki sefâ sürdün
Göklere hakim olan kartal gibi özgürdün
Köyden uzak gurbette yirmibin şafak gördün
Sen kocadıysan eğer ben ihtiyar değilim

Hurşit = güneş Hünhar = zalim
Ahfâd = torunlar Tıfl = küçük çocuk

İki Bayram Duası

Merhametli şefkatli yaradanın ismiyle
Dünyanın âhiretin tüm âlemin cismiyle,
Mahşer günü maliki bizler sana taparız
Senden yardım umarız emrinizi yaparız
Sapıtanlara değil sevdiğin insanlara
Lutfettiğin düz yolu göster bize bir ara. (1)
Ne doğar ne doğurur eşiti yoktur diye
Varlıklar arasında benzemez hiç bir şeye.
Gelin mü'min kardeşler Allah tektir diyelim
Varlığına inanıp O'nu tekbirliyelim. (2)
Sana sığındık yâ Rabb şeytanın amelinden
Gece karanlığından, mücrimlerin elinden
Kurtar bizi Allahım, kullarınız biz senin
Kıskançlık hislerinden hased eden kimsenin.(3)
Varlıkların sahibi insanların Allahı
Ancak sensin düşenin en son ilticahâhı
Şeytan kötülüğünden, müfsitlerin elinden
Ara açan fitneci insanların dilinden.(4)
Kazanılınca r zafer, insanlar birer birer
Allahın yardımıyla İslâma dinine girer
Öyleyse Fatin Baki, O'na yalvar afv dile
İştihakla dua et, ömrün az kalsa bile. (5)

Kur'anı Kerimin sure ve ayetlerinden ilham alınarak yazılmıştır.

(1) Sure 1, (2) Sure 112, (3) Sure 113,

(4) Sure 114, (5) Sure 110.

Hece: 7 + 7 = 14

İkimiz

Keyf ararken serde bulduk dinç hayâtın şevkini
Tatmış olduk yârelinden âb-ı hayvân zevkini.

Beklemezken başka yerden başa bir keyf sevkini
Güçtü lâkin kalpte bulduk can ve canân zevkini.

Son bahârdan sonra gördük, nevbahârın nevkini
En nihâyet kışta tattık vahşi hayvân zevkini.

Âb-ı hayvân = efsânevi ölümsüzlük suyu, âb-ı hayat
Nevkini = ucunu, sonunu

Fâilâtun fâilâtun fâilâtun fâilun

/ . / / / . / / / . / / / . /

İllete Düştün

Mülkün böleceksin.
İsrâf ederek mülkünü sen killete düştün.

Nefsin bileceksin
Kör nefsin bir kez duyarak zillete düştün.

Tab'an öleceksin
İhmâl ederek sıhhatı beyt-illete düştün.

Zevkin sileceksin
Mehmet Baki bin tövbe edip söyleyeceksin.

killet = azlık, kıtık
zillet = aşağılık, alçaklık
beyt-illet = hasta evi
tab'an = tabii olarak

Mefulu Feulun

// . . //

Mefulu Mefailu Mefailu Feulun

// . / / . / / . / /

Malını, mülkünü bölmeden hepsini birden
harcadığın için fakirliğe düştün. Kendi kendini
iyice tanımadan nefine uydun ve haysiyetini kaybettin.
Öleceğini bildiğin halde sıhhatini korumadığın için
seni hastahaneye kaldırdılar. Mehmet Baki, dünya
zevklerini tamamen bıraktığını ilân ederek tövbe

Bi-s-sehl = kolaylıkla
Sabun = suda yavaş yavaş eriyen temiz bir karışım
Cerhâ = yara
Esmâk = balıklar
Şem'-fûlk = mumdan yapılmış gemi veya sandal

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

İskenderun

Ünlü İskenderun'un canlılığına gel bak
İnsana neş'e verir cana can katar ancak.

Hiç bir yerde bulunmaz tabiat güzelliği
İklimin nerminliği, hayat lemyezelliği.

Kışları yeşil bahar, baharı yaz gibidir
Körfezin suyu oynak, bir cilvesaz gibidir.

Tanrı nasıl yarattı çiçekleri bûlarla
Bu beldeyi süsledi pınarlarla sularla.

Bir yanda mavi deniz, bir tarafta mor dağlar
Firuze gök altında renkli bulutlar ağlar.

Hercai menekşesi gibi dönen havası
Az zamanda değişir yağmurla fırtınası.

Yağmur, güneş, fırtına, istersen dolu iste
Hepsi bir günde olur, garip gelir turiste.

Denizden gelen yeller herkesi serinletir
Yarıkaya ruzgarı kavakları inletir. (*)

Yazın ılık denizde dalga köpüğü aktır
Sahildeki kumlarla çakıllar sımsıcaaktır.

Yaylalarda yaşanır tabiat duyguları.
Hem ötüşen kuşları konuşan kumruları

Güzelliği emsalsiz yılın her mevsiminde
Turistik bakımından bir tanedir yüz binde

Siz de buyurun gelin görün gözlerinizle
Duygunuzu anlatın kendi sözlerinizle.

Mevlam İskenderun'u koru kışkanç gözlerden
Yektâ şehri uzak tut yalan yanlış sözlerden

Gece gündüz her yerde eğlenceye doyulmaz
Yaşamak şöyle dursun orda doğmak imtiyaz.

Öz vatana kavuştuk öğün Hataylı öğün
Beş Temmuz sabahında izci idim ben o gün. (**)

Ben asla unutmadım serin Pınarbaşını
Suyunu, çamurunu, toprağını taşıını.

Hemişe gurbet elde, tüter âteş-i derun
Hasretinle yanarım sevgili İskenderun.

(*) Yarikkaya İskenderun'un senede iki-üç gün süren
soğuk fırtınası.

(**) Beş Temmuz 1938

Nermin = yomışak

Lemyezel = sunu gelmeyen, yok olmayan

Cilvesaz = cilveli nazlı kız

Bû = güzel koku

Yektâ = tek, eşsiz, benzersiz

Âteş-i derun = yürek yanışı

Hece: 7 + 7 = 14

İstanbul

“İstanbulun evsâfını mümkün mü beyân hiç”
Der miydi Nedim böylece söz kendi şirinde
Hâşâ! Hiç eder miydi kasir vakti ziyan hiç
Şahsen bu güzel hissini Sultân beşirinde.

beyân = açık söyleme

Kasir = kısa

Beşir = müjdecî, iyi haber verici

Fa'lün Feilatün Feilatün Feilatün

// . . // . . // . . //

İşkence Bitsin

Niye doğduk? Ne için biz yaşadık bilmeden hiç?
İki üç günde ömür bitti. Bir an gülmeden hiç

Getirenler, ne de biz geldigimiz dehri bildik
Niye burdan gene biz göçmege icbâr edildik?

Yaşayan fanilerin neş'esi gittikçe arttı
Yaşamak kaygısı lâkin ne cefâlar çıkarttı

Kaderindir yazılan deftere. Münkir değilsin
Hal-u-ahvaline şükret. Bunu Rabbin de bilsin

Baki sen kırgın isen söyle ki mevtâ işitsin

Yazılanlar olacak. Keşke bu işkence bitsin.

dehr = dünya
münkir = inkar eden
mevtâ=ölüler

Feilatun Feilatun Feilatun Feülun
.. // .. // .. // .. //

Kaçılsın

Ey nazlı bulut, ağla için gönlün açılsın
Bol bol sulanan toprağa bir neş'e saçılsın
Bizler gibi gurbetçi olan kaçtı feleken
Topraktan ucuz başka mekân yok ki kaçılsın.

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feülûn
// .. // .. // .. //

Kalb Yarasında

Aya baksam görürüm vechini saçlar arasında.
Sana baksam görürüm kevkebi bir şeb karasında.

Kamerin şavkını ölçsem gece etraf kararınca
Yüzünün nûru gelir fazlaca revnak darasında.

Seni andıkça uzaktan yüreğim parçalanır hep
Kanayan cerhayı gel gör Fatin'in kalb yarasında.

Vech = yüz
Kevkeb = yıldız
Şeb = gece
Kamerin şavkı = ayın ışığı
Revnak darası = parlaklık terazisi
Cerha = yara, yarık

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilâtûn
.. // .. // .. // .. //

Kaldı Bize

May içtimsede mey-hoş değilim
Gönül hüsn-i füsûn aldı yine.
Fûrâkınlada hiç hoş değilim
Visâl bizden uzak kaldı yine.

Mefâkî sana hasretle yanar
Felek sille vurur sînemize

Bu müzmin yara durmaz da kanar
Visâl bizden uzak kaldı bize.

Hüsn-i füsûn = büyü ve sihir güzelliği
Fûrâk = ayrılık Visâl = kavuşma
Müzmin = eskimiş

Mefâîlü mefâîlü feül
.//.//.//.//

Kâr Ederler

Aşka düşmüş genç kadınlar dost ararken yâr olurlar,
Bir taraftan zevk alırken bir taraftan zâr ederler.
Göz yaşından gül sularken gül dalından hâr olurlar,
Yâr olurlar, zâr ederler. Hâr olurlar, kâr ederler.

Zâr = ağlama, inleme
Hâr = diken

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilâtün
/.///.///.///.//

Kari'

Bu kadar yıl yaşadım gık demeden hecr ile, kari'
Bu tariktir götürür bendeni son menzile, kari'
Benim isyânımı hoşgör ve geçen hakkı bağışla,
Ne kazansam yine kalmaz bana bir pul bile, kari'.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Kari' = okuyucu
Hecr = ayrılık
Tarîk = yol
Menzil = gidilecek yer

Kazâ mı - Mu'cize mi

Nâm almak için bir realist zât
Fark etmeye tefrit veya ifrât
Her mu'cize bir nev'i kazâdır.

Her yahşi kazâ, mu'cize bizzat
Her dem kötü bir mu'cize dâdır.
Takdir edilen kadr-i sezâdır.

İfrât - Tefrit = iki ayrı yönde aşırılık
Yahşi = güzel
Dâ = hastalık, dert ve illet
Kadr-i sezâ = uygun değer

Mefûlû mefâilû feûlûn
//...//...//

Keder Eder

Ne dağ nede belen
İçin keder eder
Giden veya gelen

Ne iyd nede şölen
İçin keder eder
Kıral veya kölen

Ne don nede kefen
İçin keder eder
Kalan veya ölen

Feûlû feilûn
./.../

Kefeninde

Ey oğul! Kendine gel, düşme sakın gaflete sen de
Bir atom kan bile kalmaz kuru gövdendeki tende.
Yemeden topladığın mülkü nasıl saklayacaksın
En ufak şey koyacak ceb bile yoktur kefeninde.

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilâtûn
...//...//...//...//

Kendi Defnim

Kuru gövdeyi beyaz kefene sarıyorum
Bedenimle yalnız mezara varıyorum.
Kara taşına.

Kanayan yüreğimin yarasına dokunup
Koyacak başımı ben bir omuz arıyorum.
Boşu boşuna.

Feilâtû feilûn fei fei feilûn
...//...//...//...//

Fei feilün

...../

Kendime Nasihat

Dostuna düşmanına habis gözlerle bakma
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın
İhtiyacı halinde dostu yalnız bırakma
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın

Fesat sözler söyleme seda çabuk yayılır
Alçak gönüllü olan mütevazi sayılır
Gıpta etme kimseyi yüreğin temiz kalır
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın

Yoksulun gönlünü al, düşkünlere selâm ver
Arkadaş ol garibe, fakire dostluk göster
Tenkid etmek yerine tatlı söylersen eğer
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın

Varlığa önem verme paylaş her yediğini
Sözlerinin eri ol infâz et dediğini
İlim irfân yolunda öğret öğrendiğini
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın

Mefaki bahtiyar ol etrafına neş'e sal
Asık surat yerine daim güler yüzlü kal
Ömrün hitâm bulmadan felekten bir gece çal
Esenlikle yaşarsın rahat eder vicdanın

Habis = kötü
İnfâz = yapmak, yerine getirmek
Hitâm = son

Keşke

Mevla çok menekşe vermiş
Keşke toplasaydım ondan
Koklayınca mest edermiş
Keşke koklasaydım ondan

Geldi altı bint uzaktan
Birbiriyle oldu reşke
Buse verdiler dudaktan
Keşke öpmeseydi keşke

Ben günahı işleyince
Nefsimin çok oldu kaybı
Vicdanım "Hayır" deyice
Keşke söyleseydim aybı

Pişman olma fayda vermez
Dünya çarkı etmez iyab

Bâki Mehmet aşkı yemez
Keşke sevgi olasa sevab

Bint = kız
Reşk = kıskanma
Ayb = ayıp
İyab = geri dönmek
Yermek = hiciv etmek

Fa i la tu Fa i la tu
/ . / . / . / .

Kıymetini Bilmedim

Bir zamanlar mutlydum pederimle yan yana
Kıymetini bilmedim, babam gitti kayboldu
Ninem okuttu beni, eğitim verdi bana
Kıymetini bilmedim, anam gitti kayboldu

Dünyanın dört yönünde insanlarla tanıştım
Kıymetini bilmedim, yoldaş gitti kayboldu.
Beş ah-liebeveynle kah küstüm kah barıştım
Kıymetini bilmedim, kardaş gitti kayboldu.

Dost oldum, dost edindim, dostça şem'alar yaktım
Kıymetini bilmedim, yarân gitti kayboldu.
Gurbette göz ucuyla bezm-i hubana baktım
Kıymetini bilmedim, canân gitti kayboldu.

Allâh verdikçe verdi, servet kesemi deldi
Kıymetini bilmedim, fırsat gitti kayboldu.
Mefaki artık uyan, aklın başına geldi
Kıymetini bilmedim, sıhhat gitti kayboldu.

Ah-liebeveyn = ana-baba bir kardeş
Şem'a = mumlu fitil
Bzm-i huban = güzeller meclisi

Kızıma

Senelerdir doğum eyyâmı düğünden de güzel.
Bu yaşın verdiği bir gün bile, dünden de güzel.

Seni andıkça kızım, tarlada sümbüller açar
Ama YILDIZ'lı adın bahçe gülünden de güzel.

Göge çıktıkça nücûmun duyulur kahkahası
Yere indikçe, sadâ yok gülüşünden de güzel.

Umarım sevgili YILDIZ kaderin gösterecek
Sana neş'eli hayât en iyi günden de güzel.

Emin ol, hamd ile Allâha güven, bizler için

İyi günler gelecek, belki düşünden de güzel.

Eyyâmı = günleri
Encâmın = yıldızların
Sadâ = ses, yankı
Hamd = şükür

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Kızıma Mektup

Sevginin meâlini luğatlar tarif eder
Anneler bebeğini daha görmeden sever

Az sonra samimiyet duygularla birleşir
Anne çocuk arası muhabbet perçinleşir

İşte böyle babalar da sever evladını
Kız, oğlan, büyük, küçük duyar duymaz adını

Konuşurken beliren sesindeki ihtizaz
Kararımı vermekte yardımcı oldu biraz

Babaların arzusu iç güzellik yanında
Nezaket, dürüst ahlak en yüksek ayarında

Yardımseverlik gibi inanış ve terbiye
Meziyetlerin hepsi sinende vardır diye

Seni sevdim görmeden benim sevgili kızın
Yerde yürüyen melek, gökte uçan yıldızım

Bu ölümlü dünyada seni görmezsem eğer
Bu baba da kızını bir kez görmeden sever.

Kim Bilir

Bağçemizden gitti bülbül neyleyim ben gülşeni
Son bahardan sonra kıştır, zikreder bülbül Seni
Beklenen bir gün, diğer dünyâya gittim farzedin
Kimliğim dünyâda kalmış kim bilir Sensiz beni.

Bağçe = hayat
Bülbül = rûh
Gülşen = vücut
Sen = Hâlik, yaratan
Ben = kul

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/.///.///.///.//

Kirli Çamur

Bilmem ki neden hem koşarız yokluğa burdan
Hem saklanırsız biz güneşin verdiği nurdan
Toprakla mezar. Belkide kurtulmağa çâre
Dünyâda bizim yaptığımız kirli çamurdan.

Mihmân olarak beş gün için burda varız biz
Aç gözlü bir insan gibi her şey yutarız biz
Mahşerde çıkıp kimleri mes'ul tutarız biz
Dünyâda bizim yaptığımız kirli çamurdan.

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
//...//...//...//

Korkutma Beni

Zâhidim, ukbâda ateş var diye korkutma beni
Gaflet ile aşka düşen kimseye sormaz nedeni
Firkat-i yâr yaktı yakar kalbimi yıllar beridir
Yaktı fakat yapmadı kül bendeki bomboş bedeni

Zâhid = Sofu
Ukbâ = öbür dünya
Firkat = ayrılık

Müfteilûn müfteilûn müfteilûn müfteilûn
/...//...//...//.../

Köyümden Ayıldım

Ayıldım köyümden ederek merak
Dolaştım illeri birşeyler için
Bu merak götürdü beni çok irak
Yerlere: Hint, Japon, Burma, Tibet, Çin

Acaip ellerde dolaşır iken
Gurbette tükettim hayatımı ben
Domuzla köpekle dalaşır iken
Temanen unuttum memâtımı ben

Yaptığım şeylerin edebi vardı
Bunca iyilikler boşa gitmez ki
Ne eyledi isem sebebi vardı
Hepsini yapmağa ömrüm yetmez ki

Füc'eten ölürsem görmeden seni
Vatanım. HAKKINI HELAL ET derim
Garipler gömmeden mezara beni
Dostları namaza davet ederim

Mefaki ilm için Çine de gittin
Eğrildi büğrüldü ilk bildiklerin
Yıllarca gençleri öğdün eğittin
Billahi sevaptır eylediklerin.

Memât = ölüm
Füc'eten = ansızın

Köyümün Muhtarı

Köyümün muhtarı, yok zerre kadar ârı, uzundur bir eli.
Okumuş bir sene Almanyada, olmuş sıradan bir De Pe'li.
Onu biz seçtik aday dört sene evvel, bilirim. Belki de o,
Koca bir bankada hortumcu müdürdür veya milletvekili.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//..//..//

Köyümüzden

Ârif bilir Eyvâh'ları manzum sözümüzden
Lâkin yine firkat yaşı dinmez gözümüzden
Çoktan beri gurbet-zedeyiz. İşte bu yüzden
Bayram yaparız gelse misâfir köyümüzden

Mefûlü mefâilü mefâilü feülün
//..//..//..//..//

Kuş Gibi

Kuş gibi git, şuh ile gel, yel gibi dağ, bahr aşalım
Etmez isek tövbe hemen yükselecek günahımız
Sevgi dolan kalbini aç, beklemeden koklaşalım
Bilmiyerek etti isek affedecek Allâhımız

Hissedelim anlaşıalım dille değil, sözle değil
Sevgimizin heybetini kıskanacak hemrahımız
Kalbimizin yangını berk odla değil közle değil
Bilmiyerek etti isek affedecek Allâhımız

Bâki Fatin suçlarını göstererek meydana çık
Evce kadar yükselecek feryâdımız hicr-ahımız
Bunda ne var saklayacak. Et itiraf, söyle açık
Bilmiyerek etti isek affedecek Allâhîmiz

Şuh = neş'e
Bahr = deniz
Hemrah = yoldaş

Berk = yaprak
Od = ateş
Evc = en yüksek yer
Hicr = hicran, ayrılık,

Müfteilün Müfteilün Müfteilün Müfteilün
/...//...//...//.../

Leyla Gibi

Görmedim âlemde müşkil hastalık sevdâ gibi
Ben de düştüm derd-i aşka görmeyen âmâ gibi

Mâvi gözlüm bir taraftan uykusuzluktan yana
Gözlerin mestâneleşmiş âşık-ı şeydâ gibi

Neyledin döndün sözünden, ağlamışsın dün gece
Döktüğün bir katre yaş gönlümde bir deryâ gibi

Hasretinden hastalandım, çöktü gökler üstüme
Sanki dünyâ oldu birden kimsesiz tenhâ gibi

Çölde kalmış dertli Mehmet iltifâtın görmeden
Serseri Mecnuna dönmüş sen de kal Leylâ gibi

Âşık-ı şeydâ = şaşkın aşık
Tenhâ = boşluk
Derd-i aşk = aşk illeti

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/...//...//...//.../

Ma'na

Yeni bir gâye ve ma'nâlî fikir yoksa beyâna
Sorarım var mı beyaz defteri kirletmede ma'na.
Yazılan nüktede mazmunlu zikir yoksa beyâna
Yok olur neşre lüzüm, şi'ri beyân etmede ma'na.

Mazmun = kavram, san'atlı ince söz

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
...//...//...//...//

Makber Taşıma

Şükür ettim yüce Allâhıma ben tek başıma.
Seneler koydu beyaz saçları yorgun başıma.

Bana tattırdı bu yetmiş sekizin yaş tadını
Beni sıhhatlı yetiştirdi bu olgun yaşıma.

Bana ihsâmı yeter târihe bâkî kalacak
Gazelim zevkle yazılsın kara makber taşıma.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Maniler

Dolaştım dünyâ gördüm
Sahrayla deryâ gördüm
Seksene vardı yaşım
Ömrümü rü'yâ gördüm.

3 + 4 lü hece
*****

Hakkedenler cezâyâ
Ölür gider fezâyâ
Mu'cizeye inanır
İnananlar kazâyâ.

4 + 3 lü hece
*****

Dusturları herkes bilsin
Yargılara baş eğilsin
Yanlışını düzeltmeğe
Fatin henüz geç değilsin.

4 + 4 lü hece
*****

Hikayeler şakalar
Söylenir vakıalar
Bir ünüversitedir
Neş'eli dakikalar.

7 li hece
*****

Tokatı
Tarlaya sürdüm atı
Dolaşırken Tokat'ı
Ben o semte hiç gitmem
Orda yedim tokatı.

Tokat cinaslı
*****

Yaz
Gündüz sıcak şeb ayaz
İster oku ister yaz
Defterde kağıt beyaz
Gece gündüz çalışıp
Diplomanı al bu yaz.

Yaz cinaslı

*****

Manzum Mu'ammalar

Acemin lafzı 'yok'un kalbini oydum
Temizin sâfi beyaz rengini koydum.

Feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//

Yağlı karnımdan çıkardım faydasız BÂ harfini
Vezn-i âruzdan bulup vasl eyledim FÂ harfini.

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/.///.///.///.//

Senenin âhiri boş kalmasin artık diyerek
Sunar unvânını baldız aselinden yiyerek

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Bu bilmeceleri çözenlere teşekkürler ederim.

Antoljide: ikab1234
E-mail: director@cottage-education.org

Mektup

Ben köyümü terkettim evi unuttum sanma
Hürmet ve selâmımı ulaştırdım babama
Bu ölümlü dünyada zaman kısadır ama
Kâfi geldi yazmağa bir kaç mektup anama

Meşakkat

Bir eziyyet ve meşakkat yeridir derh ü zemin
Çekecek cevriini insan olamaz kimse muin
Kötü bir nefs-i derûn herkese güçlük çıkarana
Onu yenmek bile müşkül. Edemez sahsı emin
Tutalım kaldırıverdik eziyetten birini
Yeni zorluk çıkacak kuşkusunu etmekte yemin

Çekilen vec'ine katlanmalı derlerse dahî
Kimi sabreyleyecek zannediyor ehl-i karin.

Alışır sancısını saklıyarak kabre kadar
Ne şikâyet ne de sızlanma gerek bunda Fatin

Meşakkat = sıkıntı zorluk zahmet
Dehr ü zemin = dünya
Muin = yardımcı
Nefs-i derûn = içimizdeki nefis
Emin = korkusuz
Vec'i = acı çekmesi
Ehl-i karin = okuyucular

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Mezar Taşı

Mehmet son senelerde epeyce genç eğitti
Mektep yapmak için yedi yıl beş ay seğirtti
Her mahluk gibi vakti tükendi ömrü bitti
Hasret vardı içinde çabuk gömüldü gitti

Fa'lun Muftailun Mutefailun Feulun
///..//..//..//

Muamma

Sevmekle sevilmeğe yaşanan güçlü muamma
Söyler kimi gaflet, kimi der bimecemizdir
Alemde bu aşk-illeti yoktur bilen amma
Sevmek zedeler kalbi, sevilmeğe lezizdir

Fa'lun Feilatun Feilatun Feilatun
//..//..//..//

Muhtaç Değilim

Yüzün aydan daha ablak. Aya muhtaç değilim
Dudağından mey akarken suya muhtaç değilim.

Perişan âşika masûm görünüp fırlatılan
Oka benzer bakışın var. Yaya muhtaç değilim.

Günü meçhul pulu yok vâdeli bir bûse için
Deli yaptın beni sen. Leylaya muhtaç değilim.

Sen uzaklarda iken ağlayarak yaşla dolan
İki gözden yaş akarken çaya muhtaç değilim.

Sana hasret çekerek kırk senedir köyden uzak
Çöle düştüm diye ben, sahraya muhtaç değilim.

Yaşadım her günü bir gün sayarak neş'e ile
Yeter artık bu yalan dünyaya muhtaç değilim.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Muradım

Gidemem bir yere, bilmem zamanı
Sahiden yoktur atım, yok saatım
Evimin bir yana sarkık tavanı
Geçecek burda son ömrüm hayatım

Ta ezelden deli bir ayş aradım
Buluverdim budur en son muradım

Ta ezelden = eskiden beri
Ayş = hayatın zevkini çıkararak bir yaşama

Fe i la tun Fe i la tun Fe i lun
..//..//..//

Müebbet Hapis

Ölümün bahsini açmak kaçınılmaz bir olay
Olamaz bir yana kaçmak konudan hiç te kolay

Ne hayâl âlemidir geldiğimiz kürre-i arz
Hakikattir. Bu hayâl âleminin terki de farz

Daha ilk gün bile şehvet denilen zevki tadar
Tenakuzlar dolu yıllar yaşarsız kabre kadar

Ne kadar neş'eliyiz doğduğu gün yavru değer
O kadar çok acırız öldüğü günlerde peder

Anarız cenneti bir belde imiş sanki bize
Yaşayan şeytanı rehber seçeriz kendimize

Bu gün ölsem bu benim mâzimin en son günüdür
Ya yaşarsam bu gün istikbâlimin, ilk dünüdür

Ölümün gelmesi gerçek kaçınılmaz şey ise
Esir olduk sayılır biz bu müebbet hapse

Feilâtün Feilâtün Feilâ tün Feilün
.. / / .. / / .. / /

Mühlet Bu Kadarmış

Derin Okyânusa dek yolculuğum var
Boşalan bir kişilik yer daha varmış.
Koca dünyâda varım bitse, yoğum var
Ecelin verdiği mühlet bu kadarmış.

Kaderin hükmüne bir dâd edelim mi?
Çaresiz, nâfile feryâd edelim mi?
Gülelim, yoksa biraz şâd edelim mi?
Ecelin verdiği mühlet bu kadarmış.

Dâd = şikâyet
Şâd = sevinç

Feilâtün feilâtün feilâtün
.. / / .. / / .. / /

Mürsillerine

Kendim gibi ahret suçu fâillerine
Sır köprü çıkar geçmeğe mevt illerine.
Göçtükte bu ten postacı bey lutfederek
Gönder geri mektupları mürsillerine.

Fâiller = yapanlar
Mevt = ölüm
Mürsiller = gönderenler

Mefûlû mefâilû mefâilû feül
/ / .. / / .. / / .. /

Müşkile

Ufacık fark bile mevcutsa eşitlik darasında
Çıkarır müşkile zenginle fakir şahs arasında.

Bu meşakkat çoğalırken, kızışan kavga da bitmez
Nice suçsuzlar ölürler bu cemiyet yarasında.

Seneler böylece gelmişken eğer böyle giderse
Çabucak çâre bulunmaz beşerin yüz karasında.

Müşkile = zorluk

Meşakkat = sıkıntı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Nazar

(Bana nazar boncuğu gönderen kızıma)

Bu nazar boncuğu dercetmeğe yetmez bu kenar
Nazarın neşveder erzhar, gelişirken gülizar.
O şefik çeşmini, enzârını hıfzeyleye Hakk
Var iken hüsn-i sülûk bizlere değmez ki nazar.

Dercetmek = yazmak, yayınlamak
Kenar = köşe, sütûn
Nazarın = bakışın
Neşveder = canlandırır, nemâlandırır
Ezhâr = çiçekler
Şefik = şefkatli
Çeşm = göz
Enzârını = bakışlarını
Hıfzeyesin = korusun
Hüsn-i sülûk = doğruluk, dürüstlük

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Nazire

Hasretinden sarhoşum. Gurbet zevâl eyler beni.
"Kim gören âb-ı hayât içmiş hayâl eyler beni." (1)

Meclis-i yâranda hergün durmadan söz söylerken
Arz-ı endâmın senin, hâmuş ve lâl eyler beni.

Ben senin aşkınla ger göklerde uçsam bir defa
Âşık-ı biçare nefsim pây(ı) mâl eyler beni.

Geç vakit boy gösterip mecliste naz etsen bile,
"İkd-i zülfün çözme kim âşüfte-hâl eyler beni." (2)

Gün gelir bir gün seninçin zillete düşsem, ne gam
İltifâtın her vakit sâhib celâl eyler beni.

Oİ Fuzuli'den de fazla ben senin hayrânınım
Kim bu Bâki? der Nediim. Hep suâl eyler beni.

(1) Nedim'in nazire'sinden (2) Fuzuli'nin gazel'inden
Zevâl = düşkün Hâmuş = sessiz
Lâl = dilsiz Pâyımâl = ayak altında kalmış
Âşüfte = perişan sevgili Sâhib celâl - büyük bir kimse

Fâ i lâ tun, fâ i lâ tun, fâ i lâ tun fâ i lun

/ . / / / . / / / . / / / . /

FUZULİ'nin GAZELİ

Hayret ey büt, suretin gördükte lâl eyler beni;
Suret-i hâlim gören, suret hâyal eyler beni.

Mihr salmazsın bana, rahm eylemezsin, bunca kim,
Sâye tek sevdâ-yı zülfün pâymâl eyler beni

Za'f-ı tâli' mâni'-i tevfik olur, her nice kim,
İltifâtın ârzumend-i visâl eyler beni.

Ben gedâ sen şâha yâr olmak yok ammâ, neyleyim,
Arzu ser-geşte fikr-i muhâl eyler beni!

Tir-i gamzen atma kim, bağırim deler, kanım döker,
İkd-i zülfün çözme kim, âşûfte-hâl eyler beni.

Ey Fuzuli kılmazam terk-i tarik-i fakr kim,
Bu fazilet dâhil-i ehl-i kemâl eyler beni

Fuzuli (1556)

NEDİM'in NAZİRESİ

Bus-i la'lin şöyle sirâb-ı zülâl eyler beni,
Kim gören ab-ı hayât içmiş hayâl eyler beni.

Şaire söz bulmağa minnet ne ammâ. Neyleyim,
Ah kim hayret, seni gördükte lâl eyler beni.

Bağda zülf-ü ruhun andıkça, bu kimdir? deyu
Sûmbül ü gül birbirinden suâl eyler beni.

Gerdişin gördükçe sâki-i mülâyim meşrebin
“ Arzu ser-geşte fikr-i muhâl eyler beni!

Ben kulun lâik değildir vaslına ammâ, yine
“İltifâtın ârzumend-i visâl eyler beni.”

Guyyâ bilmez, efendim bende-i dirinesin,
Kim: Nedimâ bu mudur? Deyu suâl eyler beni.

Nedim (1730)

Ne Hâcet

Sevmekte cefâ varsa ger, esbâba ne hâcet.
Hançer vurarak kalbime gir, bâba ne hâcet.

Hiç bitmeyen aylar seneler senden uzakta
Hasret beni mahvetti inan, tâba ne hâcet.

Çektim dönerek bin defa ben çarkını aşkın
Fırlattı felek gönlümü, girdâba ne hâcet.

Mehtâb gibi rü'yâma girip bir gece gelsen
Ay benzeri vechin yeter, aftâba ne hâcet.

Bir gün bile sensiz uyumak sanki ölümdür
Mevtâ da uyur sonsuza dek, hâba ne hâcet.

Vuslat dışı kalb ağrısı çin doktora gitme
Aşk derdini Mehmet bilir, erbâba ne hâcet.

Esbâb = sebepler, bahaneler Bâb = kapı
Tâb = güç, kuvvet Girdâb = burgaç
Vech = yüz Aftâb = güneş Hâb = uyku

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
//...//...//...//

Ne Diyorum

Yüreğimden gelen aşkım, sana sâfi diyorum
Kalacak sırlarımız, beynene hâfi diyorum

Çok uzaklardaki deryaların üstünden uçan
Sesinin verdiği şenlik, bana kâfi diyorum

Çekeriz sabrederek ayrılığın sancısını,
Feleğin yazdığı kem kadere câfi diyorum

Dayanılmaz çoğalan hasretinin zorluğuna
Ama vuslat haberin, hastaya şâfi diyorum

Unutup derdimizi şükredelim halimize
Olacaktır yüce Mevlâ, bize nâfi diyorum

Senin aşkınla canım kaynaşacak haşre kadar
Bilesin, daima Mehmet sana vâfi diyorum

Beynene = aramızda,
Hâfi = gizli
Câfi = eziyet eden
Şâfi = şifa verir
Nâfi = yardımcı
Vâfi = sözünde duran

Fe i la tun Fe i la tun Fe i la tun Fe i lun
..//..//..//..//

Benim yüreğimden gelen aşkım temizdir diyorum.
Bizim sırrımız aramızda gizli kalacak diyorum.
Uzak denizler üzerinden aşarak gelen sesinin verdiği

neş'e bana kâfi diyorum. Bu ayrılığın acısını
beraberce sabrederek çekeriz amma feleğin yazdığı
kötü kadere zalim diyorum. Artan hasretinin
zorluğuna dayanılmaz lâkin sana kavuşma haberi bir
hastaya şifâ diyorum. Gel halimize şükrederek
derdimizi unutalım. Bir gün yüce Allâh bize
yardımcı olacaktır diyorum. Bilesin ki senin aşkınla
yüreğim kıyâmet gününe kadar yanacak ve Mehmet
sana daima sâdık kalacak diyorum.

Ne Mümkün

Gökteki yıldız sevenin hâlini irfân. Ne mümkün
Sessiz olan türbe içinden dışa tuğyân. Ne mümkün

Eski pirân insana "Nisyân ile mâlûl" demişler
Duygumu inkâr ederek buseni nisyân. Ne mümkün

Aşkın için yılmıyarak mânialar geçtiğim gün
Nefsime kaç kerre dedim dünyaya isyân. Ne mümkün

Memleketimden çok uzak yerleri gezdim ve lâkin
Gurbete gitmekle senin sevgini nisyân. Ne mümkün

Girye- i hicrân ile nâlan, Fatin'in ruhu ister
Her sene bayramda koyunlar gibi kurbân. Ne mümkün

İrfân = bilgi, biliş
Tuğyân = taşkınlık, taşma
Pirân = ermişler
Nisyân = unutma
Nâlan = inleyen
Girye-i hicrân - ayrılık ağlaması

Müfteilün Müfteilün Müfteilün Fâilâtün
/ . . / / . . / / . . / /

Gökteki yıldızın yeryüzünde bir sevgilinin halinden
anlaması mümkün olmayacağı gibi, bir mezarın
içinden dışarı çıkan bir taşma (bir haykırış) da
mümkün değildir. Eski büyüklerimiz insanların bir
unutma hastalığına müptela olduklarını söylemişler.
Ben duygularımı inkâr etmeme rağmen senin öpüşünü
unutamıyorum. Aşkına erişmek için yılmıyarak bir çok
manialar aştığım gün kaç kerre bu dünyaya isyan
edeyim dedim. Yapamadım.. Memleketten çok uzak
yerleri gezdiğim halde gurbete gitmekle senin sevgini
untmak mümkün olmadı. Bir ayrılık ağlamasıyla
inleyen Fatin'in ruhu, her sene bayramlarda kesilen
koyunlar gibi, kurban olmak istediği halde, o da
mümkün olamıyor.

Ne Sandın?

Hukukçu Zehra'yı kadı mı sandın?
Çiçeğin arapça adı mı sandın?
Yürüyen Merdiven sunucusunu
Gönül dostlarına dadı mı sandın?

Birsen'le hasbıhal aleni-beyaz
Her Cuma orada, kış, bahar ve yaz
Yürüyen Merdiven üyesi olmak
Şairler nezdinde büyük imtiyaz.

Yamak'la tanışmak bir değer alır
Şiirlerin bin-bir şehre dağılır
Yürüyen Merdiven bağlantısına
Elli-bir telefon çok mu sayılır?

Zehr, zehre = çiçek
Zehra' = Yüzü parlak olan

Neden Düştüm

Yolum düzdür yolak bilmem
Sağım verken solak bilmem
Karanlık bir sokak bilmem
Bu şehir'e ben neden düştüm

Deniz deryâ sudur derken
Pınarlardan su içerken
Akan çaydan da geçerken
Bu nehr'e ben neden düştüm

Param yoktur pulum yoktur
Abam yoktur çulum yoktur
Paşam yoktur kulum yoktur
Bu dehr'e ben neden düştüm

Günahsızdım duâ ettim
Utanmazdan hayâ ettim
Gönül derdinden âh ettim
Bu kahr'e ben neden düştüm

Dehr = dünya, devir
Kahr = dert, zorlanma

Mefâîlün mefâîlün
. /// . ///

Nerededir

Varsa kulüp başkanı gurbette, imâm nerededir.
Geçti mübârek Ramazan, bizde siyâm nerededir.

Saklı durur rafta, lûğatlarla berâber, temiz
Bir iki Kur'ân cüzü, furkânı kelâm nerededir.

Âlem-i fânîdeki insanda hasâil gibi
Olsa bir aşk tutkusu, Allâha garâm nerededir.

Köyler uzaklaştı da gündüz gece hep yoldayız
Camiye vakt kalmadı, salâta kıyâm nerededir.

Çarşıda ahlâka riâyet bile kaybolmada,
Şimdiki gençlerde edep nerde, zimâm nerededir.

İnsanı çok yordu hayât kaygısı, hiç şüphesiz
Lûtfîle göster bana dünyâda arâm nerededir.

Siyâm = oruç
Furkânı kelâm = âyetler
Hasâil = hasletler, huylar, tabiatlar
Garâm = olağan üstü düşkünlük, sevda
Salâta kıyam = namaza durma
Zimâm = ar, nâmus
Arâm = rahatlık, dinlenme

Müfteilün müfteilün müfteilün failün
/ . . / / . . / / . . / / . . /

Ney Değil

Ayrılık bir şey değil
Öldürür fûrkat beni.
Her kamış boş ney değil
Durmaz üfler bûseni.

Gördüğün saz bir kamış
Gölde yelsiz kalmamış
Nağmesiz dert çalmamış
Durmaz üfler bûseni.

Hasretin sonsuz dibi
Bir garip Mehmet gibi
Yok ney'in bir sâhibi
Durmaz üfler bûseni.

Fâilâtün fâilün
/ . . / / . . /

Oğluma

Akranların ergeç baş ederler seni Dâvut

Mâzîdeki önderleri ders/örnek alırsan
Lâkin göremezsın büyüyen gölgeni Dâvut
Bir başkasının gölgesi altında kalırsan.

Mef û lü Me fâ î lü Me fâ î lü Fe î lün
//...//...//...//

Oku Oğlum

Oku oğlum. Oku yaz. Her şeyi bilmen gerekir
Ne kadar zor sorular sorsa da Münkir ve Nekir
Acaip dünyadasın. Başkası tutmaz kolunu
Okumazsan kölelik mesleği bekler yolunu.

Feilatun Feilatun Feilatun Feilun
..//..//..//..//

Oluverdi

Yanağından bir öpüş dertlere merhem oluverdi
Ama bir bûs-ü kenar herkese mahrem oluverdi

Senelerden beri gurbette kalan ma'suma bir gün
Sulanan gözde bi-baht eşk-i surûr dem oluverdi

Saçının rengini bir kez bana göstermedin amma
Şakağından salınan saç teli perçem oluverdi

Daha dün âleme şarkıyla gazel söyleyen ağzın
Konuşan gonca-dehenden de güzel fem oluverdi

Feleğin sunduğu aşk vardır ezelden beri lâkin
Seni sevmek ve sevilme daha akdem oluverdi

Nice yıllar bana gurbette bir ahbab bile yokken
Gülüşün lutfuna herkes bana hemdem oluverdi

Mesajın geldiği gün Mehmede bir baht açılınca
Yalınız kaldığı nursuz gece subhdem oluverdi

Bûs-u kenar = öpme ve kucaklama, Mahrem = yasak
Ma'sum = suçsuz, kabahatsiz, Bi-baht = bahtsız
Eşk-i surûr = sevinç gözyaşı, Dem = kan,
Dehen = ağız, Fem = ağız, Akdem = öncülük kazanan, Hemdem = arkadaş, Subhdem = sabah vakti

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün
..//..//..//..//

Öğren

Eğlenmek için yârını yârârını öğren
Çindeysede, lûtf ilmîni irfânını öğren
Mahşerdeki menzilde hesap vermeden önce
Dünyâda iken diynini iymânını öğren

Mef û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û lûn
//...//...//...//

Öğretmen Cemil Beye

Mektepte eleştirme Cemil bendeni sen
Ceddîm dili Osmanlıca dil olduğunu.
Bir sözlüğe bak hüsn'ü, güzel gör seni sen
İsmin de güzel-yahşi-cemil olduğunu.

Ceddîm = ecdâdım, dedelerim
Hüsn = güzel
Yahşi = güzel
Cemil = güzel

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feül
//...//...//...//

Öğün-Döğün

Ne doğdu diye öğün
Ne öldü diye döğün

Doğan bebek ölecek
Yaşantını bölecek

Ateş sönemeyecek
Giden dönemeyecek

Fatin bu mucize der
Ve son durağa gider

Mefailu Feilun

./... ./

Öte Yandan

Dinimiz hak bilerek gençleri irşâd ederiz.
Öte yandan da zayıf ma'suma bîdâd ederiz.

Batıdan kopya edip hâneyi âbâd ederiz
Öte yandan da güzel köşkleri berbâd ederiz.

Ramazan bayramı bir yoksula imdâd ederiz
Öte yandan metelik yok diye feryâd ederiz.

Çalap'ın verdiği bol mahsulü ihsad ederiz
Paramız bittiği gün zengine munkâd ederiz.

Yakın akrâbaların dostu için dâd ederiz
Öte yandan bilerek komşuyu nâ-şâd ederiz.

Aramızdan giden ecdâdı anar yâd ederiz
Öte yandan ne okur rahm, ne de evrâd ederiz

Bize 'Suçtur.' denilen her şeyi mu'tâd ederiz
Ve cevâben buna biz 'Nefs ile arbâde.' deriz.

İrşâd = doğru yolu gösterme, uyarma
Bîdâd = zulm, işkence Âbâd = mamur, bayındır
İhsâd = hasad etme, biçme, toplama
Munkâd = boyun eğme Dâd = adalet, doğruluk
Na-şâd = hüznü, mahzun
Evrâd = okunması adet olunan dini âyetler
Mu'tâd = alışkanlık, adet olunmuş

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Rahmetli

Hele bayram günü gelsin vatanın
Ebeveyn kabrine fi'len gideriz.
Bu vatançin yere düşmüş yatanın
Şühedâ ruhları rahmetli deriz.

Ebeveyn = ana ve baba
Fi'len = gerçekten
Şühedâ = şehitler

feilatün feilatün feilün
..//..//..//..//

Ramazan Bayramı

Nice bayamlara herkesle berâber koşalım
Bu mukaddes günü tebcîl ile bayramlaşalım.
Köyümün sahnına tez varmağa bir yol bularak
Bu mukaddes günü tebcîl ile bayramlaşalım.

Kalarak nefis ile hoşnut, iyilikler yeri ver
Ramazan bayramıdır, mutlu saâdetleri ver
Me Fatîn, Köydeki eshâba selâm gönderiver
Bu mukaddes günü tebcîl ile bayramlaşalım.

Tebcîl = ululama, yükseltme, ağırlama
Sahn = bayram meydanı
Eshâb = köyün ileri gelenleri

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Rüzgar

Doğduğun diyara dönmezsen geri
Söyle bana RUZGAR geldiğin yeri
Denizde karada bilirler seni
Tanırlar tadınca ölüm buseni

Belli birçok ismin unvanın vardır
Düşmanların kadar hayrânın vardır
Üstüne biçilmez bir şânın vardır
Bin çeşit hayatın, bin canın vardır

Gezdiğin yerlerden biri Hindistan
Oradaki ismin insafsız TUFAN
Amerika denen yerlerde iken
Senin yeni adın olur HÜRRIKEN

Bazı günler olup deli FIRTINA
Yüklersin ağacı evi sırtına
Yıkarsın bentleri suyu taşıyıp
Basarsın kentleri köprüler yıkıp

Fakat bugün vardır başka bir hâlin
Birini sevmeğe vardır mecâlin
Akşam YEL'i gibi odama girdin
Sıcak dudağını bana değirdin

Oturduk sabaha kadar diz dize
Bakıştık, gülüştük yalnız biz bize
Sarılıp dolaşıp hudut aşmadan
Öpüştük, seviştik hiç konuşmadan

Fakihi şafakta uykuya daldı
HAVA'nın sevgisi askıda kaldı.

Sabit İnce'ye

Şairlerin ünvanı mağâbit gibidir
Yazdıkları insanlığa âit gibidir
Şefkat dağıtan kalbi büyük yoldaşımın
Lutf İNCE'leyen dostluğu SABİT gibidir.

Mağâbit - imrenilecek, gıpta edilecek
Lutf = letafet, güzellik

Sağ Çıkmadı

'Kismetimdir dehre geldim, zorla gitmem ben' deme
Âşıkardır, kimse dünyâ âleminden bıkmadı.
Fayda vermez çok direnmek sâbir ol sen, gam yeme
Kimse dünyâ hanesinden sağ ve sâlim çıkmadı.

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
/. . . . . / . . . . . / . . . . . /

Hece: 4 + 4 + 4 + 3

Sâkî

Sâkî bana dün dans ederek sundu şarâbı
Unutturdu harâbı
Hatırlattı turâbı.

Sâkî gene şen şarkı ile çaldı rebâbı
Çıkarttırdı nikâbı
Unutturdu hicâbı.

Turâb = toprak, mezar
Rebâb = bir nevi kemençe
Nikâb = peçe
Hicâb = utanma, sıkılma

Mefûlü mefâilü mefâilü feûlün
// . . . . . // . . . . . //

Sanan - Kanar

Isıramadığım eli
Öpeceğim, öpeceğim.
Diye sanan,

Yeremiyeceğim el'i
Öveceğim, öveceğim.
Diye kanar.

Mütefeilü feilün
..... /

Sanırsın

Yarışırken beni görsen deli divâne sanırsın
Ama halvette iken bendeni mestâne sanırsın.

Sen eğer Türkçeyi sâf kalb ile hatm edemezsen
Bu beyitlerde geçen sözleri efsâne sanırsın.

Gece eğlencede hamr içmeyi dostlarla yaparken
Şeb ü rûz şî'r okunan yerleri meyhâne sanırsın.

Yazılan lafların anlamlarını bir bilebilsen
Gelişen bilgini girdap gibi pervâne sanırsın.

Atik Osmanlıcanın vardığı yerden bakılırsa
Edebî Mehmet'i sen kültüre bîgâne sanırsın.

Halvet = yalnız tenhada kalma
Mestâne = Sarhoş, kendinden geçmiş
Hamr = şarap, içki
Şeb ü ruz = gece gündüz
Atik = eski
Edebî = edebiyatla ilgili
Bîgâne = ilgisiz, kayıtsız

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Seğirdi Gözüm

Söyle tabib. Ayrılığın derdine var mi çözüm
Sönmedi, yetmiş yedi yıldan beri yandı közüm.
Avdete az kaldı zaman der bana gizli sözüm
Sağ kulağım çınladı dün, şimdi seğirdi gözüm.

Mechul olan hiss-i derûn başka neler biliyor
Kaç senedir gâib olan dost mu bugün geliyor
Belki ketûm duygularım son günü müjdeliyor
Sağ kulağım çınladı dün, şimdi seğirdi gözüm.

Avdet = dönüş
Hiss-i derûn = iç seziş
Ketûm = kapalı

Müfteilün müfteilün müfteilün feilün
/..//..//..//..//

Sen - Çapkın Kadın

Şebnemdeki katreyi ummân edebilsen.
Bir gün sulayıp deşti gülistân edebilsen.

Allah bilir ömrün boyu neş'yle gülersin
Gamsız yaşayan nefsinin insân edebilsen.

Ey şanlı güzel, kendini âkıl sanacaksın
Bed-rân-kötü niyyetleri nisyân edebilsen.

Mecliste her akşam sorulan gözde olurdun
Bir bûse verip patronu hayrân edebilsen.

Meyhâneci dostlar sana unvân verecekler
Bir sarhoşu bir kez daha sekrân edebilsen.

Kız, ben sani sevmekle hatâ etti isem dün
Çok zevk mi alacaksın beni pişmân edebilsen.

Şebnem - çiy
Katre = damla
Deşt = çöl
Âkıl = akıllı
Bed-rân = çapkın kadın
Nisyân = unutma
Bûse = öpüş
Sekrân = sarhoş

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
//...//...//...//

Seni Gönderdi

Mevlâ istediğim her şeyi verdi
Eksiğim sadece gamla kederdi
İşte bu yokluğu gidermek için
Felek canevice seni gönderdi

Sen yokken yanımda huzurum vardı
Neş'e ve eğlence derya kadardı
Zevk ortaklarım hep arkadaşlardı
Felek canevice seni gönderdi

Tasayla neş'eyi yarıştır diye
Zevkle ıstırabı karıştırdı diye
Kaygıyla huzuru barıştırdı diye
Felek canevice seni gönderdi

Gönlüme heyecan ve can getirdin
Aşkı tatmak için zaman getirdin
Şaşırmış zihnime iz'an getirdin
Felek canevice seni gönderdi

Ateşinyle içim dışım yanarken
Ağladım dün gece kalbim kanarken
Sızladım her şafak seni anarken
Felek canevice seni gönderdi

Aşkınla ruhuma verdin ıstırap
Tatlı şerbet diye içirdin şarap
Kalbimi eyledin tamamen harap
Felek canevice seni gönderdi

İçimdeki boşluk sevgiyle doldu
Sıkıntı yanında neş'e de boldu
Gayeme eriştim istegim oldu
Felek canevice seni gönderdi

Üzüntüm huzurum aynı ayardır
Sevinçle sürurum derdim kadardır
Şimdi her hüznümde bir neş'e vardır
Felek canevice seni gönderdi

Sevgi

Neden biz sevişirken senin ismin HEVA derdim
Elem yok, kederim yok, sana her gün kanat gerdim
Çocuklar gibi şendim, seni sevmekti hep derdim
Meğer sen hava mışşın yokoluncak nefes verdim

Heva = sevgi

Mefailü Mefailü Mefailü Mefulu

.//.//.//.//.//.

Sevgi Çalınmaz

Sana ben söyleyeyim sevgili dost. Sevgi çalınmaz.
Sevilen pulla alınmaz.

Uzakelden birinin varsa eğer sevdiği dilber
Acı gurbette kalınmaz.

Kınamaz kimse severken sevenin sevdiği kalbi
Sevilen kimse alınmaz.

Yol alırken gözünün gördüğü yollarda sevenler
Sonu yok râha salınmaz.

Uçuşan renkli böcekler gibi ilk gördüğü anda
Yarı mest aşka dalınmaz.

Râh = yol
Mest = sarhoş

Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
feilâtün feilâtün
..//..//..//..//
..//..//

Sevgiyle İlim

Mülkün kısalır kıymeti ihsana katınca
Sevgiyle ilim miktarı artar dağıtınca

Geldik kimi zengin kimi yoksul. Buna rağmen
Çıplak doğuverdik, bizi Mevlâ yaratınca

Cahil ve fakirdir sürünenler göreceksin
Varlıklar içinden bakıver bir göz atınca

Yoldaşlığı, zulmette kalan bir yoksula, kâfi
Yokluk yolunun yolcusu ol, Dost aratınca

Ömrün boyu naçar bile kalsan sabır eyle
Öğrenmek için eyle duâ gün karatınca

Ağyara çuvaldız sokacaksan, daha evvel
Kendin dene bir kez, kanatır iğne batınca

Yüksek gururundur sana düşman, bunu öğren
Nefsin veya kibrin seni namerde satınca

Gündüz gece ver bilgini tullabına, Mehmet
İlimle çulun mahvolacak kabre yatınca

Tullab = talebeler

Fa'lun Feilatun Feilatun Feilatun
// . . // . . // . . //

Malını ve mülkünü başkalarına yardım için
dağıttığın zaman azalır, fakat sevgi ile ilmini
insanlara verdikçe artar. Kimimizin zengin,
kimimizin yoksul olmamıza bakma, Allah bizi
çıplak olarak yarattı. Varlıklar içinde iken etrafına
bakarsan, cahil ve fakirlerin süründüğünü öreceksin.
Dostluk ararken yokluk yolunun yolcusu ol. Bunun
için karanlıkta kalan bir yoksula yol arkadaşlığı
etmen kâfidir. Ömrün boyunca her akşam birşeyler
öğrenmek için dua et, ve çaresiz kalsan bile sabret.
Yabancıya çuvaldızı sokmadan önce, bir kez iğneyi
kendi etine batırırsan, kanatır. Nefsin ve kibrin seni
alçaklara sattığı zaman, senin kendi gururunun sana
düşman olduğunu öğreneceksin. Mehmet, gece
gündüz bilgini talebelerine ver, zira sen öldüğün
zaman senin malın, mülkün bilginle beraber yok olacak.

Sıdk ile

Taparım sıdkile arzu ile Allâhıma ben
Ne zaman mescide gitsem okurum belgesini

Yaparım hükmünü derhal, ve hatâ eylemeden
Ne zaman secdeye kalksam görürüm gölgesini

Veririm dersimi içten severekten ve hemen
İşitirsem ne zaman ben talibânın sesini

Baki Mehmet bölüşüp bilgini tullâb ile seni
Bulacaksın diğer âlemde refah bölgesini

Talibân = telebeler
Tullâb = talebeler

Feilatun Feilatun Feila tun Feilun
..//..//..//..//

Ne zaman camiye gitsem kur'an okurum ve
Allâhıma inançla ve isteyerek taparım. Secdeye
kalktığım zaman hayalini görür gibi olur ve
emirlerini derhal yaparım. Ne zaman öğrencilerimin
sorularını duysam severek ve gönülden onlara ders
veririm. Mehmet Baki bildiklerini öğrencilerinle
paylaştığın için öbür dünyada refaha erişeceksin.

Sır Tatalım

Bûse-i leb çıktı dehândan dü-lisân olmadan
Gel bunu nîhân tatalım halka iyân olmadan.
Nefs-i revânın kısa nalânı figân olmadan
Gel bunu bir sır tatalım halka iyân olmadan.

Buse-i leb = dudaktan öpme
Dehân = ağız
Dü-lisan = iki dil
Nihân = gizli
İyân = açık, belli
Nefs-i revân = rûh
Nalân = inleme
Figân = bağırarak ağlama

Müfteilün müfteilün müfteilün fâilün
/..//..//..//..//

Sitayış

Ne kadar hoş ki benim kursta değilsin
Arabî bilgine kep şapkam eğilsin.
O kadar çok verilen ders boşa gitse
Deniz'in tenkidi taltîf diye gelsin. (*)

Üzülüş hicvine ben sanma gücendim
Beni övdün diye dün yahşi sevindim
Yüreğimden sana yazmakla sitâyış,
Bilerek ben de senin sevyene indim.

(*) Deniz, bir dost

Feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//

Siyahtır Denecek

Verilen her nefes içten gelen âhtır denecek
Sana hasret kalanın bahtı terahtır denecek.
Bu deyim çokça ağır hem de günâhtır denecek
Sana hasret kalanın bahtı siyahtır denecek.

Geçemem kumlu sıcak çöl, koca bir dağ delemem
Aşamam dalgalı deryâ, seni zinhâr çelemem
Bana mektub kaderin kavline karşıt gelemem
Sana hasret kalanın bahtı siyahtır denecek

Ama bir gün geleceksen seni dil-dâr ederim
Yüreğimden coşan aşktan daha candan severim
O zaman hoşnut olup 'Kalp kederim bitti' derim
Sana hasret Fatinin bahtı salâhtır denecek.

Terah = gam, tasa, keder
Mektub = yazılmış
Kavl = söz
Dil-dâr = gönül almış sevgili
Salâh = barış, iyileşme

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//

Sor Bakalım

Dünyâda yaşam zorlu muammâ dediğin
Kim bilmededen çözme diler? Sor bakalım.
Her müşkilenin halli de elbet gelecek.

Ömrün boyu bir mu'cizedir beklediğin
Kim mu'cizeden nokta siler? Sor bakalım.
Beklenmedik an mevt-i müebbet gelecek.

Mefilü mefâilü mefâilü feül
//..//..//..//

Sordum

Rü'yamdaki âşüfte kadın nerde diyordum
Haşrolmak için yâra da ağyâra da sordum.

Cânım güzelim ben seni göklerde ararken
Hergün gece yıldızlara, rûzgâra da sordum

Dallarda konan kuşlara, ormandaki kurda
Otlar arasında sürünen mâra da sordum.

Çayhânedede, keşhânedede, meyhânedede her dem
Sâkî'ye de sordum, seni ebkâra da sordum.

Geçmişte saraylarda dolaştın diye bir gün
Mecliste cesâret ile hünkâra da sordum.

Kalbimdeki bir yaz günü gülgûn bağ içinde
Hem goncaya hem bülbüle, gülzâra da sordum.

Ey sevgili cânan, yolumun son durağında
Yoktur dediler. Ben yine esrâra da sordum.

Âşüfte = cilveli Haşr = buluşmak
Mâr = yılan Ebkâr = bakireler
Gülgûn = gül renkli Esrâr = sırlar

Mefûlû mefâilû mefâîilû feûlun
//...//...//...//

Söyleme Bâri

Duyamazsan vezin âhengini câri
Okuyup şi'rimi gör falsodan âri
Demesen doğruyu bir kez bile olsa
Alenen Hakka yalan söyleme bâri.

Câri = akıcı, yürüyen
Falso = yanlış, hatâ
Âri = hür,, hatasız
Alenen = apaçık
Bâri = hiç olmazsa

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn
..//...//...//

Sözlük

Kisvet-i gıybet giyenin
Nâm'ı denî'den daha zir.
Hakk-ı yetimden yiyenin
Fitnecilerden de muzir.

Fazla gurur besliyene
Nefsi kebir, akli fakir,
Gözle bakıp, görmiyene

Âma detirtmek gerekir

Bir defa rüşvet alanın
Çarpıcıdan farkı nedir?
Nân'ı fakirden çalanın
İsmine sârik mı denir?

Kisvet = elbise
Gıybet = yerme, çekiştirme
Denî = alçak
Zir = aşağı
Kebir = büyük
Nân = ekmek
Sârik = hırsız

Müfteilün, müfteilün
/ . . / / . . /

Suç ve Ceza

Suçu olan birinin
Allah cezasını verir
Ona sevdiklerinin
Vefatını gösterir.

Kederletir gününü.
Uzatarak ömrünü.

Hece: 7

Sultan

Akçeyi Sultâna verdin, gönlünü Sultânına
Kalmadı mülkten selâmet, geldi zevâl cânına

Her gece Sultânının bin bir siteminden de çok
Döktüğü göz yaşları derd ekledi husrânına

Sevgiliden gayrı düşmek derdini çeksen bile
Mâni olur kendi nefsin derdinin dermânına

Dost arayan nazlı Sultân gönlünü vermiş sana
Bâki Fatin sen de gönder sevgini Sultânına

Zevâl = sona erme
Husrân = acı, zarar-ziyan

Müfteilün fâilâtün müfteilün fâilün
/ . . / / . . / / . . / / . . /

Süleyman

Taht-ı saltânat Süleyman sürdürü bahtından da bol
Her zaferde yardım etti kendine binlerce kol
Doğrulukta doğru yol, tahtan giden Allâha yol
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol' (1)

Açtın İrâna seferler lâkin oryâ gitmedin
Askerin bir ihtiyâcın dinleyip halletmedin
Dilsiz üç cellâda verdin, oğlunu affatmedin
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol' (1)

Sen ecelden sonra gittin çıkmadı gürbüz sesin
Şanlı tahtın çoktan uçtu, şimdi toprak yerdesin
Altı yüz yıl geçti artık söyle mahbûb nerdesin
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol' (1)

Kim bilir her kes kadar sen de doldurdun çile
Nerde olsan, kaldığın yer dâr-ı ũkbâda bile
Gör hesâbın, hem helâlleş şimdi sen Bâkî ile
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol' (1)

(1) Muhibbî, (Kanunî Sultan Süleymanın) kasidesinden

Fariğ = rahat, boş ver
Dâr-ı ukbâ = öbür dünya
Mahbûb = sevilen

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
/ . / / / . / / / . / / / . /

Gazel

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbî fâriğ ol
Var mıdır vahdet makâmı guşe-i uzlet gibi.

Muhibbî
Kanunî Sultan Süleyman

Süleymanlar

Ünlü Peygamber Süleyman din ve ahlak getirdi
Osmanoğlundan Süleyman hayli kanun yetirdi
İltimaslar yaptı, servet kaptı, rüşvet verirken
Başkanım cumhur Süleyman mülk-ü devlet bitirdi

Fa i la tun Fa i la tun Fa i la tun Fe u lun

/ . / / / . / / / . / / / . / /

Şair Mi Yalandır?

“Ger derse Fuzuli ki ‘Güzellerde vefâ var’
Aldanma ki şâir sözü elbette yalandır” (1)

Derler ki bu mısırâda yalan yoksa hatâ var
Mantıkla değil, şâir, odu eşkle yazandır

Bâzan gamı neş’eyle yazar, neş’eyi kaygı
Bâzan gülerek yazdığı harf, dertli figandır

Efkârını mısırâlara nakşettiği yerde
Hem âşıkı hem mâ’şuku kalpten okuyandır

Beytindeki kan teşbihi al renkli şarapsa
Mecâzi meâlinde, akan göz yaşı, kandır

Mâhir ve derin duygulu şâir kaleminde
Yaz günleri kış, kışları bâzan da hazândır

Bir dil ki bu ifrât ile tefrit arasında
Şair dili kalpten konuşan gizli lisandır

Şefkatle, zarif beytine resmettiği meçhul
Asker, vatan uğrunda ölüp yerde yatandır

Pejmürde kıyâfetli bu gurbet zede şâir
Doktor gibi her yâreye bir çâre bulandır

Mestâne, hazin günleri meyhânede geçmiş
Bir şâire dünyâ bile uydurma vatandır

Hiçbelli değil doğduğu yer, geldiği belde
Gurbette ölen şâirin öz yurdu cihandır

Şâirlerin ekser defa hoşlandığı lahza
Boş vaktini divânına vakfettiği andır

Serbest hece vezniyle de şâir yazar amma
Aruzdaki aşk sözleri ezberde kalandır

Ahraz, gözü kör âşıkı dillendiren elfâz
Mısırâlara yerleştiren şâir mi yalandır?

Şâir yazacaktır. Bunu dert eyleme Bâki
Hüzneyleyişin boş yere feryad-u figandır.

(1) Fuzuli’nin gazelinden

Od = ateş

Eşk = göz yaşı

Mestâne = sarhoş gibi

Ekser = en çok

Lahza = an

Elfâz = sözler

Mef û lü, me fâ î lü, me fâ î lü, fe û lün
//...//...//...//

Şaşkınlık

Bak şu işe hikmete gidiyorum gurbete
Allâh kısmet ederse döneceğim elbette

Yollarını gözledim şarkı türkü sözledim
Daha üç gün geçmeden billah seni özledim

Ateş yanar canımda fıkır fıkır kanımda
Sen uzakta olsan da gölgen benim yanımda

Annene selâm söyle bir yer değişmem köyle
Ben gelinceye dek günler geçecek böyle

Bitti bahar, geldi yaz, nerde neş'e, nerde haz
Beni fazla bekletme uzun uzun mektup yaz

Keder hüzün dolmuşsun çiçek gibi solmuşsun
Ben gurbete gidince hemen gelin olmuşsun

Mefaki yine taşıtı diyar diyar dolaştı
Köyüne döndüğü gün, gördüklerine şaştı

Şeyh Neylesin

Bülbülü sessiz, gülü küs gülşeni şeyh neylesin.
Cânını verdin cin'e, cansız teni şeyh neylesin.

Rûhunu sattın yine alçak musibet kimseye
Şeytan ezer rûhunu, ruhsuz seni şeyh neylesin.

Meclise dansetmeğe bir kaç sene gelmişse geç
Cilveli dansöz gibi oynak zen'i şeyh neylesin.

Son baharın sonrası mevsim sonu bir bahçede
Renkli çiçekler gibi şûh gövdeni şeyh neylesin.

Cin = göze görünmiyen yaratık
Şeyh = ihtiyar adam
Musibet = belâlı
Zen = kadın
Şûh = kıvrak

Müfteilün müfteilün müfteilün fâilün
/. . . // . . . // . . . // . . . //

Şiir Yaz

Evlât edindi dedem, öldü vedâ etmedi
Servet yapan amcamın ömrü vefâ etmedi

Eğlendiler, güldüler hep yediler içtiler
Asâr bîrakmıyarak unutulup geçtiler

Elbet senin de gelir göçme ânın saatin
Bir nâm bırakmak için ciddi şiir yaz Fatin.

Şiir Yazmak

Şiir yazmak duygu işi
Bir manası varsa eğer
San'atkarsa şair kişi
Şiirleri bulur değer

Duygu dolu serbest şiir
İçinde var bir letâfet
Serbest şi'ri, nesirle bir
Yorumlamak bir marifet

Nesir, nazım, şiir diye
Ayrı ayrı taranmalı
Mana vezin ve kafiye
Her şiirde aranmalı

Şiirlerin yayınlanır
Sen toprağa gömülünce
Dinleyenler aydınlanır
Aruz vezni de ölünce

Mehmet Fatin geldi gitti
Çok gelişti fikirleri
Yetmiş beş yıl çabuk bitti
Bâki kaldı şiirleri

Şikayet

Kârî! Yeter artık yazıdan etme şikâyet
Bizler yazıyor, sen okuyorsun en azından
Öğrenmeğe ferdin yetemez ömrü kifâyet
Gel zevk alalım biz kaderin cilve-nazından

Fa'lun Feilatun Feilatun Feilatun

// .. // .. // .. //

Şuûrsuz

Dünyâdaki uygunluğu gördükçe kusursuz
Bahçemde büyür hâr ile her gonca futûrsuz.
İhsân edilen yılları, aptalca, neden biz
Oldukça düzensiz yaşarız, hem de şuûrsuz.

Hâr = diken
Futûrsuz = kaygısız
İhsân edilen = bize bağışlanan

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
//...//...//...//

Tabut

Genç iken sen yürüdün cenazenin önünde
Büyüyünce yer aldın yanında ve yönünde
Şimdi ise gidersin kâfilenin sonunda
Mefaki artık yerin tâbutun derununda

Derun = iç

Tağyir

Tebdil-i zemân eyledi idrâkımı tağyir
Tehcir-i mekân eyledi âfâkımı tağyir.

Allâha güvendim ve tevekkülle barıştım
Te'kid-i imân eyledi infâkımı tağyir.

Dünyâyı dolaştım. Fukarâ insleri gördüm
Te'vid-i ihsân eyledi imsâkımı tağyir.

Tedris ve tederrüsle yaşım sekseni buldu
Tekmil-i irfân eyledi intâkımı tağyir.

Zevcemle firâk sancısı on beş yılı geçti
Ta'ziz-i canân eyledi eflâkımı tağyir.

Gençlikteki efkârı unuttum. Bilir Allah
Tebdil-i zemân eyledi idrâkımı tağyir.

Tebdil = değişme İdrâk = anlayış
Tağyir = değiştirme Tehcir = hicret etme
Âfâk = ufuklar Te'kid = kuvvetlendirme
İns = insan İnfâk = nafaka, geçinme
Te'vid = âdet edinme İmsâk = pehris, cimrilik
Tedris = öğretme Tederrüs = öğrenme
Tekmil = tamamlama İrfân = eğitim
İntâk = nutuk, sözler Ta'ziz = kutlama
Eflâk = talih, kader

Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn
//...//...//...//

Tan Yeli

Hadi ayrıl Vero'dan tanyeli-rüzgar
Çabucak git te buluş sevgili yârla.
Vero Beech'ten yolun İstanbula çok var
Gelecek vuslatı sen yârla ayarla.

Vero Beech = Florida'da bir sahil şehri

Feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//

Tegâfûl

'Senden bilirim yok bana bir fâide. Ey gül' (1)
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl
Bülbül bile etmez daha çok hâra tahammül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

Çoktan beri kırgın sana bülbül ile sümbül
Meyhânede sümbülle beraber içiyor mül
Bülbül gelecektir diyerek etme tehayyül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

Senden yana bir neş'eli gün görmedi bülbül
Artık yetişir bahçede gezmekle tedâvül
Bir kez daha ettim sizi Allâha tevekkül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

(1) Osman Nevres'in şarkısından
Tegâfûl = bilmezlikten gelme
Hâr = diken
Mül = şarap

Mefûlü mefâilü mefâilü feülün
//..//..//..//

Şarkı

Senden bilirim yok bana bir fâide. Ey gül
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül
Etsem de abesdir sitem-i hâre tahammül
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Ellerde o zevk etdi, ben ateşlere yandım
Çektim o kadar cevr ü cefâsın ki usandım
Derlerdi kabûl etmez idim şimdi inandım
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Senden güzelim çare bana kat'-ı emeldir
Etsen dahî ülfet diyemem ellere haleldir

Ağyâr ile gezsen de gücenmem ki meseldir
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Gördüm açılırken bu seher goncayı hâra
Sordum nola cev ü cefâ bülbül-i zâra
Bir âh çekip hasret ile dedi ne çare
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Bigâne edâdır bilir ol âfeti herkes
Ümmid-i visâl eyleme andan emelin kes
Beyhûde yere âh ü figân eyleme Nevres
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Osman Nevres (1876)

TenâkuzTenâkuz

Her türlü muammâ doludur kendi içimde
Nefsim-dili, kalbim-sesi bir başka biçimde

Nefsim beni aldatmada, kalbim bana mürşid
Şehvet dolu şeytânî karanlıklara hurşid

Matlub-u vücud sâdece ekmekle biraz su
Lâkin susamış nefsimi tatmin edemez cu

Bir esb sanacaksın ne vakit nefsimi görsen
Hem tekme atar hem de sanır kendini tevsen

Gönlümle tenâkuzları gördükçe yanımda
Sandım kızışan öfkesi nefsin yakınımda

Kaldırmak için güçlü tenâkuzları Mehmet
Artık ediver kendini Allâha emânet.

Tenâkuz = karşıtlık, çelişme
Mürşid = doğru yolu gösteren
Şehvet = kuvvetli arzu
Hurşid = güneş
Matlub-u vücud = vücudun ihtiyacı
Cu = akarsu, çay
Esb = asil at
Tevsen = azgın, huysuz at

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün
// . . // . . // . . //

Tenbeldeki Haslet

Tenbeldeki haslet kedilerden mi bulaşmış
Mâhî yemek ister tüyün ıslatmadan aslâ.
Bi-cehd inanır kendine bir bahşış ulaşmış
Mülk toplamak ister bir emek katmadan aslâ.

Mâhî = balık
Bi-cehd = çalışma ve çabalama bilmeyen

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
//...//...//...//

Toprağa

Secdeye gel, yerle bir ol, haddini bil, Mefaki
Gül bile medyûn sayılır rengi için yaprağa.
Mülküne bir kez güvenip, fazla böbürlenme ki
Uçsada toz göklere dek, avdet eder toprağa.

Medyûn = borçlu
Avdet = geri dönme

Müfteilûn, müfteilûn, müfteilûn, failûn,
/. . // . . // . . // . . /

Türkiyem

Memleketin toprağına,
Ovasına ve dağına,
Al kırmızı bayrağına
Bende hasret var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Çanakkale Gelibolu,
Trakyayla Anadolu,
Semtleriyle İstanbulu,
Orda nedret var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Hisarları duvarıyla,
Atatürkün Bulvarıyla,
Dolmabahçe Sarayıyla,
Kuvvet, şevket var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Torosların dağlarında,
Üzüm dolu bağlarında,
Taze zeytin yağlarında
Çok bereket var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Köylüleri sabanıyla,
Koyunları çobanıyla,
Çiçeklerin yabaniyle,
İzzet, iffet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi

Aydının sümbüllerine,
Bursa ipek tüllerine,
Ispartanın güllerine,
Fazla rağbet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Uludağın seyranları,
Bursadadır hayranları,
Tuzlu soğuk ayranları,
Bir muhabbet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Gelinlerin duvağıyla,
Kemeriyile bel bağıyla,
Kınalanmış parmağıyla,
Bir mürüvvet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Çobanların abasında,
Rençberlerin çapasında,
Dilberlerin dibasında,
Dil saadet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Çengilerin zillerinde,
Karışık sicillerinde,
Kendi argo dillerinde,
Beş marifet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Hakkariden Antakyaya,
Trabzondan Antalyaya,
Zonguldaktan Alanyaya,
Muhaceret var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Gaziantep baklavası,
Şanlı Urfanın helvası,
Maraşın meşhur tavaşı,
Tad ve lezzet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Dağlarda kar olmalıydım,
Bahçede nar olmalıydım,
Güzele yar olmalıydım,
Sırf nedâmet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Hatay benim şanımsın,
İster ise kanımsın,
Vatanımdır canımsın,
Bir gün avdet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

İskenderun doğum yerim,
Hasretinden yandım derim,
Fırsat bulunca giderim,
Kalpte niyyet var diye mi?
Özledim ben Türkiyemi.

Yaziyorsam sakınamada
Gidenlerden ve bekâdan
Pek yakında bu dünyâdan
Bir azimet var diye mi
Özledim ben Türkiyemi.

Unut Bunu

Aldın beni bir kul gibi, sen kendine bağladın
Gündüzleri güldün fakat akşamları ağladın
“Rüsva oluruz halka, unut bunları sen” dedim
Olmaz diyerek kalbimi binbir gece dağladın

Fa'lun Feilatun Feilatun Mutefailun

// .. // .. // .. //

Unutma

New York'a giden âşık-ı dilzârı unutma
Çoktan beri gurbette kalan yârı unutma

Yıllar boyu kalben sana bağlanmışım ammâ
'Sen de güzelim ettiğin ikrârı unutma' (1)

Dost olduğumuz günleri sen bir dem anarsan
Cânânın ömür sürdüğü gülzârı unutma

Okyânusun üstünden aşıp sizlere benden
Dûâ götüreren rûhani rûzgârı unutma

Hiç bilmediğin şeyhi, gönül dostu sanıpta
Derviş gibi hoş davranan ağıyârı unutma

Mazîde Fatin ger seni üzmüş bile olsa
Aslâ kalbimizde yatan Esrârı unutma.

(1) Esrar Dede'nin gazelinden
Âşık-ı dilzâr = inleyen âşık
İkrâr = açıkça verilen karar
Derviş = tarikatlerden birine yazılmış kimse, ma'sum
Esrâr = gizli tutulan bilinmiyen şeyler, Esrâr Dede

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
// .. // .. // .. //

GAZEL

Azm-i sefer ettin dil-i nâçârı unutma

Gittin güzel ammâ bu dil-efkârı unutma

Gâhîce uyandıkça şebistân-ı safâda
Şol gice olan sohbet-i hemvârı unutma

Vardıkça şeker-hâba girip bister-i nâza
Ne zehr içer dîde-i bîdârı unutma

Ben sabr edeyim derd ü gam-ı hecrine ammâ
Sen de güzelim ettiğın ikrârı unutma

Ağlatmayacaktın yola baktırmayacaktın
Ol va'de-i tekrâr-be-tekrârı unutma

Yok tâkati hicrânına lûtf eyle efendim
Dil-haste-i aşkın olan Esrârı unutma

Esrâr Dede

Unutmuş

Yarı üç cümleyi nâzım diye neşre salanlar
Atamızdan bize kalmış bedi' âsârı unutmuş.

Müteşair geçinirken latin elfâzı çalanlar
Feilâtün'le yazılmış zarif eş'ârı unutmuş.

Edebiyyat edebinden çok uzklarda kalanlar
Dile hürmet ve hicâb etmeyerek ârı unutmuş.

Nâzım = tanzim edilmiş mısralar, şiir
Neşre = basına, yayına
Brdi' âsârı = eşsiz güzel edebiyat eserlerini
Elfâz = deyimler, sözler
Eş'âr = şiirler
Edeb = terbiye
Hicâb = utanma
Âr = edeb, hayâ, namus

Feilatün feilatün feilatün feilatün
..//..//..//..//

Usandık (1)

Şehvetle berâber başı boş gençliğe kandık
Sayrılı zamanlardaki her derde dayandık
Allâh o kadar fazla ömür verdi ki bizler
Mihnet çekerek pîr yaşamaktan da usandık.

Sayrılı = hastalıklı
Mihnet = zahmet, gam, keder
Pîr = ihtiyar

(1) Bu kıt'a, tehlikeli bir ameliyattan sonra
25 Ocak, 2005 te yazılmıştır.

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
//...//...//...//

Utandım

Utanmak iyi hasletse, bu dünyâdan utandım
Dünen yaptığimiz herze için nâ'dan utandım.

Ya bir sürçü lisandan kime ettikse eziyet
Edebsiz söz için yâr ile gavgâdan utandım.

İlaçsız bazı köylerde kadınlarla çocuklar
Düşüp hastalanırken, tüm ettibbâdan utandım.

Siyâsetçilerin kasd ederek meclis önünde
Vatandaşları haksız yere şekvâdan utandım.

Ezelden beri var banka soyanlar ammâ ve lâkin
Bu hortumcuların yaptığı yağmâdan utandım.

Haslet = huy, karakter
Herze = boş laf
Nâ = ney
Etibbâ = doktorlar
Şekvâ = şikayet

Mefâîlû mefâîlû mefâîlû feûlûn
.//...//...//...//

Uyumak

Elimiz tutmaz, gözümüz görmez, çenemiz sarkar
Böyle emâreler kocamaktan başka değildir
Mefakiye derler ki cümlemiz ölümden korkar
Emr-i Hak denilen şey uyumaktan başka değildir

Emr-i Hak = ölme

Uyur

Fâili yoksa eğer, ulumun şahanesi
Labaratuvarlarda temiz bir kaptay uyur
Tatbikatta değilse, kânunun bir maddesi
Avukathanelerde pak bir kitapta uyur

Ulum = ilimler

Üsküdarlı Tal'at 'a (Nazire)

Her gün hepimiz her zaman etsek te feryâd
Mecmu' yaşayanlar, olamaz mevten âzâd
'Geçmişlerin eylemez isek rûhunu şâd
Etmez gelecekler de bizi elbet yâd ' (1)
Dünya kalacak böylece tab'ına mûtâd.

İnsan düşerek nefesine etmekte münkâd
Hakk eylemesin bizleri fâil-i bîdâd
Hıfzeylesin Allah sizi âmil-i bünyâd
Dünya kalacak böylece tab'ına mûtâd.

Andık seni, yâd eyledik şî'rini üstâd
Cennete de Hakk eyleyecek Tal'atı şâd
Makberde şükür feyz ile yattıkça ecdâd
Dünya kalacak böylece tab'ına mûtâd.

(1) Üsküdarlı Ahmet Tal'at Onay'ın bir kıt'asından

Tab' = tabiat, huy
Mûtâd = olagelmiş şekliyle
Münkâd = boyun eğmek
Bîdâd = haksızlık, zulüm, adaletsiz
Bünyâd = temel, esas
Feyz = bolluk, ihsan

Mefûlû mefâilû mefâilû falûn
// . // . // . //

Üsküdarlı Ahmet Tal'at Onay'ın bir kıt'ası

'Geçmişlerin eylemez isek rûhunu şâd
Etmez gelecekler de bizi elbet yâd
Mahmud Kemâl-i din buyurdu böyle
Hak feyzini eylesin hemişe müzdâd.'

Üsküdarlı Tal'at

Var İçinde Kasidesi

Sözüm ibret doludur. Sanma hikâyet var içinde
Göreceksin, ne kadar ders-i hakîkât var içinde.

Acı fûrkat taşıyan sözlerim azcık katı lâkin
Kalemin kavli kibâr, hem de halâvet var içinde.

Gece rü'yamda meleklerle berâber bunu yazdık
Yüce Rabb şâhidim olsun ki selâmet var içinde.

Lafı manzum bu beyitlerde redif kâfiyelerle
Aruzun verdiği âhenge sadâkat var içinde.

Emelim burdaki efkârımı göstermeden ayrı
Edebî gençlere yardım ve delâlet var içinde.

Feleğin verdiği dünyâdaki şehvetli hayâta
Kimi çok rağbet eder amma, nedâmet var içinde.

Başı boş dostları işrette ve meyhânede gördük
İyi bir hâne değil gizli felâket var içinde.

Senelerden beri zahmet ve zarûretle boğuşmuş
Nice gurbetçilerin sâdece mihnet var içinde.

Saman otlar ve çamurlarla yapılmış yere girdik
Fakir insanlara ihsân ve inâyet var içinde.

Âdemiyyet güdülen duygulu sosyal kuruluştâ
El uzatmakla beraber çok atıyyât var içinde.

Kuru dallardan örülmüş yedi dersihâne gözettik
Arı san'atlı ilim, bilgili hikmet var içinde.

Çekicin kıymeti artmaz kızarak dövsede zerrî
Değer altın'da kalır. Dengeli kıymet var içinde.

Yüce kıymet verilen devletin izzetli makâmı
Görünür herkese kasr amma harâbât var içinde.

İlim öğretmek için herkese beş yüz sene evvel
Kurulan medresenin ser-kitabiyyat var içinde.

Sen eğer görmez isen sevgiyi kalbinde yakından
Yine bak gönlüne, bir sırr-ı muhabbet var içinde.

Uzak illerde mukaddes sayılan mâbede girdik
Ulu Kur'ân-ı Kerîm'den yüce âyet var içinde.

Yaradan hikmeti, her cümlede Kur'ânı Kerîm'in
Çoğalan kuvve-i kudsîyeli şevket var içinde.

Bir ibâdet yeridir, kûşede metruk bile olsa
O nazargâh-ı ilâhinin uhuvvet var içinde.

Kamu insanların iymânını ahlakça yücelten
Mütenevir köşelerdir ki ibâdet var içinde.

Yüce rûhî heyecanlarla bir akşam namazında
Hele bir secdeye gel, sabr-ı selâmet var içinde.

Koca dünyâda fütursuz yaşarız bir süre amma
Ecelin geldiği gün, cebren azîmet var içinde.

Hem uzak hem de garip yerde yaşam zor ve çekilmez
Acı gaybûbiyyetin sâdece zahmet var içinde.

Kara toprak bile bilmez, ölümün verdiği vehm'ı

Kazılan kabre inen sandığın uzlet var içinde.

Bu derin hisleri vahdet duyarak beyt'lere kazdım
Olamaz lâf-ı güzâf, kavl-i mücerret var içinde.

Bu atîk şî'ri kim anlar diye hiç gam yeme Bâki
Kalemin çizdiği san'at ve fazîlet var içinde.

Mehmet Fatih Baki

İbret = ders, Fûrkat = ayrılık, Kavli = sözü,
Halâvet = tatlılık, Selâmet = emniyet ve esenlik,
Edebî = edebiyatla uğraşan, Delâlet = kılavuzluk,
Nedâmet = pişmanlık, İşret = içki içme,
Mihnet = eziyet, gam, keder, İhsân = bağış
İnâyet = lutûf, Atiyyât = ihsanlar, bağışlar,
Hikmet = güzel sözler, Zerr = altın, İzzet = değer, onur, yücelik, Kasr = köşk, saray,
Ser-kitabiyyat = kitaplarla ilgili en iyi bilgiler, Sırr-ı muhabbet = sevginin sırrı, Kuvve-i Kudsiye = Kutsal güç,
Şevket = ululuk, Kûşe = kuytu bir yer,
Naargâh-ı ilahi = Allahın koruduğu yer,
Uhuvvet = kardeşlik, dostluk, Mütenevvir = nurlanan,
Cebren azîmet = mecburi yolculuk, Gaybûbiyetin = gözden uzak olmanın, Vehm = korku, Uzlet = yalnızlık, Atîk =
eski Fazîlet = değer, hüner, güzellik, Kavl-i mücerret = katıksız doğru söz,
Feilâtün feilâtün feilâtün feilâtün
..//..//..//..//

Nâbi'nin, Nedim'in ve Şeyh Galib'in yazdığı
gazellerden beyitler:

Verdim sana dürc-i dil-i ser-bestemi amma
Pek sakla, büyük yerden emânet var içinde.

Dürc-i dil-i ser-beste gönül bağı kutusu,
Nâbi (1712)

-
Meyhâne mukassî görünür taşradan amma
Bir başka ferah, başka letâfet var içinde.

Mukassî = kasvetli Taşradan = dışardan
Nedim (1730)

--
Çâk eylemem sînemi her dilbere, zirâ
Sultânıma âit bir emânet var içinde.

Çâk = yırtık Sîne = göğüs, yürek
Şeyh Galip (1709)

,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,

Vardır (Nazire)

Gönül dostum! Bizim New York'ta bir büstânımız vardır
Evet. Büstanda âsûmânımız, ummânımız vardır

Bu gün büstanda Hürrem'den kalan sultâna köşkünde

Şekerden tatlı, mehtaptan güzel mihmânımız vardır

Doğal bir ses, ilâhî bir çeşit nağmeyle şâd olmuş
Muhabbet kuşlarından mutlu bir cânânımız vardır

Bizimçin sevgiler bâbında hiç bir lafzı yok derler
'Belî, söz bilmeziz ammâ biraz irfânımız vardır' (1)

Vefâkâr dostu her gün verdiği zorluk yetişmez mi?
'Behey zalim, sen insâf et, bizimde cânımız vardır' (1)

Yaşarken bunca varlıklarla, Mehmet, sor ki eflâke
Neden hep muttasıl husrânımız, efgânımız vardır?

(1) Nedim'in gazelinden
Büstân = bahçe Âsûmân = gök
Ummân = deniz Mihmân = konuk
Şâd = sevinçli Lafz = söz
Babında = mevzuunda, hakkında
Eflâk = dünya, talih, zaman
Muttasıl = devamlı, aralıksız
Husrân = zarar, ziyan, kayıp
Efgân = acı bir çığlık, feryad

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
.///.///.///.///

GAZEL

Mürâdın anlarız ol gamzenin iz'ânımız vardır
Belî söz bilmeziz ammâ biraz irfânımız vardır

O şûhun sunduğu peymâneyi reddetmeziz elbet
Anınla böylece ahdetmişiz peymânımız vardır

Münâsiptir sana ey tıfl-ı nâzım hüccetin al gel
Beşiktâş'a yakın bir hâne-i vîrânemiz vardır

Güzel sevmekte zâhid müşkilin var ise bizden sor
Bizim ol fende çok tahkîkımız itkaanımız vardır

Kocup her şeb miyânın cânına can katmada ağyâr
Behey zalim sen insâf et bizim de cânımız vardır

Sıkılma bezme gel bîgâne yok da'vetlimiz ancak
Nedîmâ bendeniz var bir dahî sultanımız vardır.

Nedim (1730)

Varlık-Darlık

Varlıklara pek fazla değer verme cihanda
Allah sana sıhhat vere ömrünce bu handa

Varlıklı yedirmez ve yemez kendi aşından
Mülkün seni yapmaz daha üstün dadaşından

Zengin daim oynar değişik çalgı telinde
Yoksul dağıtır her ne kadar varsa elinde

Zengin para toplar daha çok can kucagında
Rağbet göremez hiç te fakiran bucağında

Bundan yana insanlığa kıymet veriyorsan
Öksüz ve yetimlerle de paylaş ne yiyorsan

Yok tatlı lokum, yoksa da biftek kilerinde
Allahına şükret doyuyorsan bu evinde

Bol bulduğun an fitre/zekat fikrediyorsun
Az geldiği gün sabrederek şükrediyorsun

Mehmet Baki al tekbiri, Peygamberi zikret
Darlıkta isen sen, yine Allâhına şükret

Tekbir = “Tanrı uludur” sözünü söylemek

Mefulu Mefailu Mefailu Feulun
//. // . // . //

Bu dünyada varlığa pek fazla değer verme, yeter ki Allâh sana ömrün boyunca sıhhat versin. Varlıklı insan ne yer, ne yedirir. Malının çok olması seni akranlarından daha yüksek bir yere koymaz. Yoksul her ne varsa elinde dağıtır, fakat zengin daima oynaklık eder. Zengin kendi kesesine fazla para koymağa bakar, lâkin fakirler ülkesinde rağbet görmez. Eğer sen bundan böyle insanlığa kıymet veriyorsan, yedigini öksüz ve yetimlerle paylaş. Mutfağında et, evinde tatlı lokum yoksa dahi, eğer karnın doyuyorsa Allâhına şükret. Malın bol olduğu zaman fitre ve zekât veriyorsun, ve az olduğu zamanda şükrederek sabrediyorsun. Mehmet Baki sen “Tanrı uludur” de ve peygamberin ismini an, darlıkta olsan bile, yine Allâhına şükret.

Vasiyet

Sevgiden hiç bilmeyen dost, dostu vefâ etmeden
Gönlümün gül bahçesinden gonca güller dermesin
Bir çiçek göndermiyen dost, ben bu dehr’den gitmeden,
Hem mezâra gelmesin, hem bir çelenk göndermesin.

Son namazdan sonra sessiz söylenirken son selâm
Dosta benzer saygısızlar boş senâlar vermesin.
Ben kabirden dostu şahsen verdiğim son bir kelâm:
Hem mezâra gelmesin, hem bir çelenk göndermesin.

.. / / . / / . / / . /

,,,,,,,,,,,,,,,,

Herhangi bir varlığın gözle görünür elle tutulur bir emaresi yoksa o varlığın yokluğuna zinhar inanmayalım.. İçimizde alev alev yanan bir arzunun görünen bir belirtisi olmamasına rağmen söneceğini sanmayalım. Emelimize kavuşmak için duyduğumuz ızdırabı ve çektiğimiz zahmeti ancak bir biz bir de bizi yaratan bilir. Daha çok yanıp kavrulmak ihtimali olduğundan ona kavuşmak arzu emel ve isteklerimizi de bir an için unutmaya gelmez,

Düşmanlarla beraber rakiplerimiz şeytan ve nefsimiz bizim aleyhimize çalışacak, yolmoza manialar koyacak ve hakkımızda eleştiriler yapacaktır. Fakat öyle bir gün gelecek ki bütün iyi insanlar cennetteki gül bahçelerinde çiçek toplayıp eğlenecekler. Bildiğimiz bir şey varsa o da sevdiğimiz ve itaat ettiğimiz yaratana kavuşmak bize neş'e ve saadeti getirecektir. O halde bizi yaratana vuslat arzumuzu bir an bile unutmak ve ona kavuşmamak daha çok yanmamıza ve ızdırap çekmemize sebep olacaktır.

Yansa Ateş

Vardır kimimiz hiç göremez kendine eş
Tırtıl'sa semender görünür dahl-i ateş.
Bir çiftte güzel göz bile yetmez kimine
Tek gözle görür koskoca dünyâyı güneş.

Dahl-i ateş = ateş içinde
Semender = ateşte yaşayan bir masal böceği

Mefûlû mefâilû mefâilû feül
// . . // . . // . . /

Yaprak Hikayesi

Bundan yetmiş sene evvel bahçemizde bir meşe
Ağacında körpe yaprak bakıyordu güneşe
O, ağacın tepesinde görüyordu her yeri
Etrafını seyredirdi bir ileri bir geri
Gözlerini alamazdı ormanlardan, dağlardan
Derelerden, tepelerden o güzelim bağlardan
Ruzgarlarla zarif yaprak dans ederdi bütün gün
Her geçen gün onun için hem bayramdı hem düğün
Dala konan kuşlar ile konuşurdu durmadan
Yüksek yerde gün geçmezdi güzel hayal kurmadan
Gündüzleri bütün vakti türkülerle dolmuştu
Geceleri karanlıkta aya aşık olmuştu
Aysız gece yalnızlığı kendisini sıkardı
Tüylerini yağmurların damlaları yıkardı
Bulutları gözetlemek gözlerini yorardı
Fakat yine hiç bıkmadan birkaç soru sorardı
İşte böyle gamsız geçti otuz sene aradan
Yeşil yaprak gürbüzleşti kuvvet verdi yaradan

Fakat neden sonra gördü etrafında büyüyen
Genç yapraklar başka dallar asker gibi yürüyen
Yeni dallar ve yapraklar engelliyor güneşi
Gölgeliğin çıkarttığı üzntünün yok eşi

Ruzgları kesiyordu ufukları kapıyor
Yağmurların damlaları başka yere sapıyor
Bu günlerde uçan dostlar daha seyrek geliyor
Bir taraftan kurt böcekler vücudunu deliyor
Geceleri sevgilisi ayı görmez olunca
Feryad ile isyan etti hemen sabrı dolunca
Ne yazık ki elden bir şey gelmiyordu. Ne çare?
Ağlıyordu, sızlıyordu kimsesizdi biçare
Neden sonra bu yepyeni hayatına alıştı
Elde olan nimetlerden zevk almağa çalıştı
Etrafında başka dallar çoğaldıkça çoğaldı
Komşularla geçinmesi samimi ve doğaldı
Otuz sene daha sonra artık yaprak olgundu
Bilgisinin haşmetiyle akli zihni dolgundu

Hareketsiz yaşayışı etti onu az şişman
Gençliğinde yaptığından oluyordu çok pişman
Sevgilisi dolunayı görmediği geceler
Rüyasında yıldızların adlarını heceler
Vücudunda ağrı sızı eşit dengi dengine
Koyu yeşil rengi döndü açık sarı rengine
Hiç bir yardım beklemedi ne ağadan ne de beyden
İlişkisi çoktan beri kesilmişti her şeyden
Titriyordu bütün beden ufacık bir ruzgardan
Ayrılanın zamanıdır bu ağaçtan bu yardan
Topladığı yetmiş beş yıl sakladığı bir kozdu
En sonunda elde kalan üstündeki bir tozdu
Zayıf yaprak kopacak bir hale geldi dalından
İstemedi bir şey meşe ağacının malından
Neticede düşecekti erken veya biraz geç
Kendi dedi kendisine "Gömülecek yeri seç"
Fatin, sana o kadar çok benziyor ki bu yaprak
Ne düşüyse gökten kabul eylemedi bu toprak?

Yaprak, Toprak ve Park

Et lûtf, ilâhî bir aşka
Nefs kandıran sahte çarktır.
İnsan, gönülden de başka,
Yaprakla toprak ve parktır.

Mü'min biziz Hakka döndük
Nurduk, karanlıkta söndük
Ahlâkla örf ağlatan yük
Yaprakla toprak ve parktır.

Dünyâda sevmek yalan mey
Ukbâda rûhtan çalan ney
Defterde Bâkî kalan şey
Yaprakla toprak ve parktır.

Yaprak = doğum
Toprak = ölüm
Park = yaşama
Mü'min = Tanrı birliğine inanan

Fa'lün feülün feülün
//.//.//

Yarı Yolda

Sen bir kolda ben bir kolda
Çırpınırız sağda solda
Yaklaşırsan biraz daha
Buluşuruz yarı yolda

Aşk bir oyun tuzak değil
Ben büküldüm sen de eğil
Mesafemiz uzak değil
Buluşuruz yarı yolda

Hislerine önem versen
Aşk diline olur dersen
Sen gönülden de istersen
Buluşuruz yarı yolda

Gece vakti ay doğanda
Çok münasip bir zamanda
Dilediğin en son anda
Buluşuruz yarı yolda

Hece: 4 + 4 = 14

Yaşaran Gözlerine

Ben inandım, güzelim, gözlerinin sözlerine
Su salar kalpte yanan hasretimin közlerine.
Uzak ellerde bulunsam bile, on yıl daha çok
Yaşarım, bir kere baksam yaşaran gözlerine.

Bu sızan gözyaşı toplansa gönül mahzenine
Dökeriz güller için susamış gül bahçesine.
Kara makberde de olsam yeni hislerle yine
Taşarım, bir kere baksam yaşaran gözlerine.

Feilâtun feilâtun feilâtun feilun

..//..//..//..//

Yazarım

Şair değilim sadece manzum yazarım
Hâşâ bu değildir ki benim yok nazarım
Öz Türk dili aruzla yazılmaz diyenin
Kurşunlu kalemlerle mezarın kazarım

Fa'lun Feilatun Feilatun Feilun
//...//...//.../

Yazıda

Pâk bir hayât yaşadım hem dağda hem yazıda
Lâkin şehir kirletti akı da beyazı da
Kış gibi yaşadığım baharı da yazı da
Sığırdım bir kıt'aya dört mısralık yazıda

Hece: 7 + 7 = 14

Yeni Yıl Duası

Kurtar beni nefsimden azâb eyleme yâ Rabb
Affeyle kabâheti, gazâb eyleme yâ Rabb

Cismiyle ve nefsiyle günah işleyen âciz,
Abid kulu geç yaşta turâb eyleme yâ Rabb

Mü'minlerin ahfâdına yardım hevesiyle
İrfan dolu bir kalbi harâb eyleme yâ Rabb

İhsân edilen sıhhate şükranları ma'ruf
Gurbettede BAKİ'ye İKÂB eyleme yâ Rabb.

Abid = ibadet eden
Turâb = toprak
Mü'min = müslüman
Ahfâd = torunlar
Ma'ruf = belli
İhsân = bağış, lütuf
İkâb = eziyet

Yılbaşı Duası

Hamdüke Yârabbi diyerek şükrederim
Kullara gösterdiği yoldan giderim

Düşman elinden beni kurtar diyerek
Yalvarırım Rabbim-adın zikrederek

Geçmişim azgınca günahlarla dolu
Lûtfiyle göster bana dos-doğru yolu

Dertlere sabreleyecek kuvveti ver
Nefsime bir hadd koyacak kudreti ver

Girmedi kalbim sapıtanlar tasına
Eyleme yâ Rabb, beni kul, başkasına

Aç bilirim, ben de felâketzedeyim
Ver bana nan, yoksula yardım edeyim

Hamdüke = hamdoldun
Hadd = hudut, sınır
Nan = ekmek

Müfteilün müfteilün müfteilün
/...//...//.../

Yoktur

Güzel sevmekte zâhid, gizlenen bir derdimiz yoktur
Gülen mahluklarınız biz, sızlayan ferdimiz yoktur.

Sevilmekçin behey zen-dost, uzak gurbet diyârında
Cesur cengâveriz lâkin çelikten zerdimiz yoktur.

Doğuştan biz birer mürşid ve mihmandârız âlemde
Çoğunluk merd-i dânyâ şükür nâ-merdimiz yoktur.

Sevildik hem de sevdik kendi düyâmızda, Ey,vallâh
Güzel gül bahçemiz var lîk, dikensiz verdimiz yoktur.

Yeter irfânımız, hoş bilgimiz hep fitraten mevcut
Mükemmel bir gazel yazdık Fatin, bir derdimiz yoktur.

Zâhid = aşırı sofu
Zen-dost = kadınlardan hoşlanan kimse
Zerd = Zerd = savaşı zırhı
Merd-i dânyâ = bilgili insanlar
Mürşid = kılavuz, yol gösteren
Mihmandâr = konuk ağırlayan kimseler
Verd = gül Lîk = lâkin
Fitraten = doğuştan

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün
.///.///.///.///

Yoktur (2)

Her gonca gülün sevdiği mehpâresi yoktur
Her bülbülün aşk dansına nezzaresi yoktur

Bir kez bile dünyâdaki her kârün evinde
Şeddâd'ın İrem bahçesi fevvâresi yoktur

Mehtapsız olan dehre karanlık gecelerde
Gündüz güneşin verdiği nevvâresi yoktur

Gerçek kaderin yazdığı sıhhatlı bir insan

Yüz yıl yaşar ammâ, ölümün çâresi yoktur

Seksen yaşa dek, çok şükür, âlemde duyulmuş
Mehmet Fatin'in, merhemi yok, yâresi yoktur.

Mehpâre = aşık

Nezzâre = seyirci

Kârun = çok zengin kimse

Şeddâd'ın İrem bahçesi = Ad kavminin hâkimi Şeddad
tarafında Şam'da yapılan ve Cennete bezetilmek
istenen bahçesi

Fevvâre = fısıkiye

Nevvâre = nur

Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn

//...//...//...//

Yoktur Ki Verem

Ben sadece sana şefkat satarım
İstediğin bende yoktur ki verem
Senin gülüşüne neş'e katarım
İstediğin bende yoktur ki verem

Sevapta öndeyim, şerde âhirim
Allaha medyunum, Hakka şâkirim
İmanda zenginim, mülkte fakirim
İstediğin bende yoktur ki verem

Felek acımadan bahtımı çaldı
Beni üç beş günde gurbete saldı
Fedâ edilecek bir canım kaldı
İstediğin bende yoktur ki verem

Yaşadığım ülke uzak diyardır
Hasretim bir büyük kucak kadardır
Ömrümden bakiyye birkaç gün vardır
İstediğin bende yoktur ki verem

O eski günlerde gülerdik bol bol
Ne kadar güzeldi tuttuğumuz yol
Bu son telebinde biraz mâkul ol
İstediğin bende yoktur ki verem

Hece; 6 + 5 = 11

Zamanlar

Ermiş kişilerdir ki zamân kıymeti anlar
Câhil sayılır kıymeti hiç kavramıyanlar

Gündüz gece rüzgar gibi uçmaktadır evkât

Aylar, seneler, günlere şâmil kısa anlar

Âheste giden fırsatı kullanmada geçse
Elbet kazanır ilk verilen şansı kapanlar

Evlatları genç, gençleri çok yaşlı yapan şey
Hiç kıymeti kaybolmayan evkât ve zamânlar.

Evkât = vakitler
Şâmil = içine alan
Âheste = yavaş
Evlât = çocuklar

Zâr Edelim

Beri gel sevgili ins, şeytanı inkâr edelim.
Bize ahbab görünen nefsi de enzâr edelim.

Feleğin sunduğu fırsatları nimet bilerek
Ta ezelden kurulan dostluğu pay-dâr edelim.

Para paylaşmak için boş yere kavga yerine
Mantıkiyyât ve akıl kullanarak kâr edelim

Edebinden çıkararak nefis bizi kandırmak için
Bize şeytan ile yaptırdığı suçtan âr edelim.

Bırakıp kibri kökünden kırarak nefsimizi
Sayısız suçlara pişman olarak zâr edelim.

İns = insan, beşer
Enzâr = kollamak, nazar etmek
Pay-dâr = sağlam, muhkem
Mantıyyât = doğruyu, yanlışı bulma ile uğraşan ilim
Âr = hayâ
Kibr = kibir
Zâr = ağlamak

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün
..//..//..//..//
